

Behandelingsvoorstel voor de Commissie Water en Milieu

Onderwerp: vaststelling kiesreglementen en wijziging algemene reglementen Utrechtse waterschappen
Cie-datum: 16 september 2002 Cie-nummer: 2002WEM52

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: 27 augustus 2002	inspraak: nee
eerdere behandeling in cie: ja	op: 27 mei 2002
in PS: ja	op: 7 oktober 2002

Behandelend ambtenaar: Joost Roberts	toestel: 2529
	b.g.g.: 3391

Samenvatting:

De Utrechtse en Gelderse waterschappen (AGV; HDSR; V&E; Veluwe; Rijn en IJssel, alsmede Rivierenland) zijn voornemens in 2003 gezamenlijk verkiezingen te organiseren. Uit praktische overwegingen is het wenselijk dat zij daarbij over gelijklopende kiesreglementen beschikken. Gelijktijdig worden de algemene reglementen van de waterschappen waar nodig aangepast (bestuurssamenstelling, kieskringindeling, zittingstermijn van het algemeen bestuur en ondergeschikte aanpassingen van het beheersgebied).

In een ambtelijke werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken waterschappen en de provincies Gelderland, Utrecht en Noord-Holland is een uniform kiesreglement opgesteld. Op hoofdlijnen zijn de nieuwe kiesreglementen gelijk aan de geldende kiesreglementen.

De ontwerpbesluiten voor HDSR en AGV hebben van 31 mei 2002 tot en met 28 juni 2002 ter inzage gelegen voor inspraak, en die voor V&E en Rivierenland van 7 juni tot en met 5 juli 2002. Er zijn geen reacties ontvangen.

De reglementering voor AGV wordt mede vastgesteld door PS van Noord- en Zuid-Holland; de reglementering voor HDSR mede door PS van Zuid-Holland; de reglementering voor V&E mede door PS van Gelderland; en de reglementering voor Rivierenland mede door PS van Gelderland en Zuid-Holland.

Besluiten tot onder meer wijziging van de bestuurssamenstelling en het beheersgebied in het algemeen reglement van het waterschap zijn onderworpen aan goedkeuring door minister van Verkeer en Waterstaat. Dat betekent dat de besluiten tot wijziging van het algemeen reglement voor HDSR, V&E en Rivierenland ter goedkeuring aan de minister dienen te worden gezonden.

Communicatie

- De stukken zijn opgesteld met vertegenwoordigers van de betrokken provincies en waterschappen.
- De stukken zijn ter inzage gelegd voor inspraak na voorafgaande kennisgeving daarvan in een groot aantal bladen. Er zijn geen reacties binnengekomen.

Bijlagen:

- Statenvoorstel

Wordt geagendeerd:

om PS te adviseren omtrent het vaststellen van de kiesreglementen en de wijziging van de algemene reglementen van de Utrechtse waterschappen

provincie :: Utrecht

STATENVOORSTEL

Datum : 27 augustus 2002
 Dienst/sector : WEM/sector Water
 Registratienummer : 2002WEM002720i

Nummer PS: 2002WEM06
 Commissie : Water en Milieu
 Rapporteur : mevr. J.G.J. Kamp

Titel : vaststelling kiesreglementen en wijziging algemene reglementen Utrechtse waterschappen

Inhoudsopgave

<u>Samenvatting.</u>	pag. 1
<u>Ontwerpbesluiten</u>	
1. vaststelling kiesreglement AGV 2002	pag. 3
2. wijziging algemeen reglement AGV	pag. 18
3. vaststelling kiesreglement HDSR 2002	pag. 20
4. wijziging algemeen reglement HDSR	pag. 33
5. vaststelling kiesreglement V&E 2002	pag. 35
6. wijziging algemeen reglement V&E	pag. 48
7. vaststelling kiesreglement Rivierenland	pag. 49
8. wijziging algemeen reglement Rivierenland	pag. 64
<u>Toelichting</u>	pag. 67
<u>Bijlagen:</u>	
- toelichting op ontwerpbesluit 1	pag. 70
- toelichting op ontwerpbesluit 2	pag. 75
- toelichting op ontwerpbesluit 3	pag. 76
- toelichting op ontwerpbesluit 4	pag. 81
- toelichting op ontwerpbesluit 5	pag. 83
- toelichting op ontwerpbesluit 6	pag. 88
- toelichting op ontwerpbesluit 7	pag. 89
- toelichting op ontwerpbesluit 8	pag. 94
- kaarten	pag. 107

Samenvatting (inclusief communicatie):

De Utrechtse en Gelderse waterschappen (te weten: De Stichtse Rijnlanden; Amstel, Gooi en Vecht; Vallei en Eem; Veluwe; Rijn en IJssel; en Rivierenland) zijn voornemens in 2003 gezamenlijk verkiezingen te organiseren. Om praktische redenen is het wenselijk dat zij daarbij over gelijklopende kiesreglementen beschikken. Op hoofdlijnen zijn de kiesreglementen gelijk aan de geldende kiesreglementen.

Omdat het waterschap Rivierenland door de indeling van de gemeente Vianen bij de provincie Utrecht met ingang van 1 januari 2002 voor een zeer beperkt gedeelte interprovinciaal is geworden met Utrecht, zijn PS van Utrecht thans mede bevoegd tot vaststelling of wijziging van de reglementering voor Rivierenland.

Gelijktijdig met de vaststelling van de kiesreglementen worden enkele kleine wijzigingen aangebracht in de algemene reglementen van HDSR, AGV, V&E en Rivierenland.

De ontwerpbesluiten voor HDSR en AGV hebben van 31 mei 2002 tot en met 28 juni 2002 ter inzage gelegen voor inspraak, en die voor V&E en Rivierenland van 7 juni tot en met 5 juli 2002. Er zijn geen reacties ontvangen.

Voor zover de wijzigingen van de algemene reglementen betrekking hebben op de taak, gebied, bestuursamenstelling en aanwijzing van categorieën van omslagplichtigen, zijn zij onderworpen aan goedkeuring door de minister van Verkeer en Waterstaat, zie artikel 5 lid 1 en 2 Wsw.

Ontwerp-besluit

Besluit van provinciale staten van Noord-Holland van ....., van Utrecht van ..... en van Zuid-Holland van ..... tot vaststelling van het Kiesreglement hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2002.

Provinciale staten van Noord-Holland, van Utrecht en van Zuid-Holland;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van Noord-Holland van ....., nr. ....., van Utrecht van .....nr. .... en van Zuid-Holland van ....., nr. ....;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

b e s l u i t e n :

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

ARTIKEL 1

1. In elk kiesdistrict, bedoeld in artikel 8 van het Reglement van bestuur voor het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht¹, vindt voor iedere belangencategorie, genoemd in artikel 5 van dat reglement, een afzonderlijke verkiezing plaats.
2. Indien een gemeente in meer dan één kiesdistrict is gelegen, kan het dagelijks bestuur bepalen dat de desbetreffende gemeente geacht wordt in haar geheel te behoren tot een door het dagelijks bestuur aan te wijzen kiesdistrict.

ARTIKEL 2

Het uitbrengen van een stem voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur geschiedt schriftelijk.

ARTIKEL 3

Met inachtneming van de artikelen 16, 18 en 25 van de Waterschapswet geldt dat de ondertekening van een opgave tot kandidaatstelling, respectievelijk de deelname aan de stemming voor de categorieën ongebouwd en gebouwd plaatsvindt in het kiesdistrict waar de bevoegde tot kandidaatstelling, respectievelijk de stemgerechtigde, voor het genot van onroerende zaken voor het betreffende jaar voor het grootste bedrag aan het waterschap belastingplichtig is.

ARTIKEL 4

vervallen

ARTIKEL 5

Ten aanzien van onroerende zaken waarvan de eigenaar, bezitter of beperkt gerechtigde een rechtspersoon is, kunnen de bevoegdheid tot kandidaatstelling en het stemrecht alleen worden uitgeoefend door één van degenen die tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegd zijn.

HOOFDSTUK 2 REGISTRATIE VAN STEMGERECHTIGDHEID

ARTIKEL 6

Van degenen die in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, zijn opgenomen, worden voor ieder kiesdistrict afzonderlijk in het register vermeld:

- a. de geslachtsnamen, de beginletters van de voornamen en de adressen van natuurlijke personen en de namen en adressen van rechtspersonen en van vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
- b. de belangencategorieën waarvoor stemrecht geldt.

ARTIKEL 7

1. Uiterlijk vier weken voor de periode van de kandidaatstelling draagt het dagelijks bestuur er zorg voor dat ter openbare kennis wordt gebracht dat eenieder:
  - a. op verzoek kosteloos uit het register, bedoeld in artikel 6, inlichtingen kan krijgen waaruit deze kan opmaken of hijzelf daarin al dan niet of niet behoorlijk is opgenomen;
  - b. tegen betaling van de kosten een uittreksel uit het register kan krijgen;

---

¹ Prov. blad van Noord-Holland 1996, 74, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 11 december 2000, prov. blad 73
Prov. blad van Utrecht 1996, 62, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 11 december 2000, prov. blad 2001, 3
Prov. blad van Zuid-Holland 1996, 105, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 13 december 2000, prov. blad 62

- c. uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling om verbetering van het register kan verzoeken overeenkomstig artikel 30 van de Waterschapswet.
2. Op de verzoeken, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en c, wordt uiterlijk op de zevende dag na ontvangst van het verzoek door het dagelijks bestuur beslist. Indien de verzoeker niet als stemgerechtigd is geregistreerd, deelt het dagelijks bestuur hem de redenen daarvan mee.

HOOFDSTUK 3 HET STEM-BUREAU

ARTIKEL 8

1. Voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur stelt het dagelijks bestuur van het waterschap een stembureau in. Het stembureau is gevestigd in een door het dagelijks bestuur daartoe aangewezen gemeente.
2. Het stembureau bestaat uit ten minste drie leden, van wie er één voorzitter is en één plaatsvervangend voorzitter.
3. De dijkgraaf is voorzitter van het stembureau. De andere leden en een door het dagelijks bestuur te bepalen aantal plaatsvervangend leden van het stembureau worden door het dagelijks bestuur benoemd en ontslagen.
4. De benoemingen geschieden voor vier kalenderjaren. Hij die ter vervulling van een opengevallen plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd zou hebben moeten aftreden.
5. Het dagelijks bestuur stelt de vergoedingen vast van de leden van het stembureau, niet zijnde een lid van het dagelijks bestuur.

ARTIKEL 9

Voor het houden van de zittingen van het stembureau wijst het dagelijks bestuur een of meer geschikte ruimten aan.

ARTIKEL 10

1. Gedurende de zittingen zijn steeds de voorzitter en twee andere leden of plaatsvervangende leden van het stembureau aanwezig.
2. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter treedt de plaatsvervangend voorzitter en bij diens verhindering of ontstentenis een ander, door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen lid als voorzitter op.
3. Bij verhindering of ontstentenis van een lid treedt een door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen plaatsvervangend lid op.
4. Van de wisselingen in de samenstelling van het stembureau wordt in het proces-verbaal aantekening gehouden met opgave van de tijd van vervanging.

ARTIKEL 11

1. De voorzitter van het stembureau draagt er zorg voor dat de openbare zittingen van het stembureau tijdig ter openbare kennis worden gebracht.
2. De voorzitter van het stembureau is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting.

ARTIKEL 12

1. Van iedere zitting van het stembureau wordt onmiddellijk proces-verbaal opgemaakt overeenkomstig een door het dagelijks bestuur opgemaakt model.
2. De bij de openbare zittingen van het stembureau aanwezige stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren inbrengen tegen de gang van zaken tijdens de zitting. Van de ingebrachte bezwaren wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.
3. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden van het stembureau getekend.
4. De voorzitter van het waterschap legt een afschrift van het proces-verbaal van het stembureau op het waterschapskantoor voor een ieder ter inzage. Hij geeft tegelijkertijd openbaar kennis van de terinzagelegging. De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.

HOOFDSTUK 4 KANDIDAATSTELLING

ARTIKEL 13

1. De periode van kandidaatstelling bedraagt twee dagen. Het dagelijks bestuur bepaalt de dag waarop deze periode begint.
2. Tijdens de periode van kandidaatstelling kunnen tussen 8.00 en 19.00 uur bij de voorzitter van het stembureau of bij het door deze aan te wijzen lid van dat bureau op het kantoor van het waterschap of op een andere door de voorzitter van het stembureau aangewezen plaats opgaven van kandidaten worden ingeleverd.
3. De opgave geschiedt op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de opgave zijn kosteloos op het kantoor van het waterschap verkrijgbaar of kunnen op verzoek worden toegezonden.
4. Ten minste drie weken voor de aanvang van de periode van kandidaatstelling brengt de dijkgraaf het in het tweede en derde lid bepaalde ter openbare kennis. In de kennisgeving wordt eveneens melding gemaakt van de vereisten voor kandidaatstelling en de plaats, de dag en het tijdstip van de in artikel 20 bedoelde zitting.

ARTIKEL 14

1. De opgave tot kandidaatstelling moet zijn ondertekend door ten minste tien personen, niet zijnde de op de opgave vermelde kandidaat zelf, die binnen het kiesdistrict waarvoor de opgave geldt bevoegd zijn tot kandidaatstelling krachtens artikel 18 van de Waterschapswet en artikel 3 van dit reglement.
2. Niemand mag per categorie van belanghebbenden meer dan één opgave ondertekenen.
3. Niemand kan kandidaat gesteld worden voor meer dan één categorie van belanghebbenden.
4. Niemand kan kandidaat gesteld worden in meer dan één kiesdistrict.
5. Een ondertekening kan niet worden ingetrokken nadat de opgave is ingeleverd.

ARTIKEL 15

De naam van een kandidaat mag niet voorkomen op een opgave, indien de kandidaat bij aanvang van de zittingsperiode niet de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of indien hij krachtens artikel B5, eerste lid, van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 16

1. Bij de opgave worden overgelegd een schriftelijke verklaring van de daarop voorkomende kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling.
2. De verklaring van instemming wordt gesteld op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de verklaring van instemming zijn kosteloos verkrijgbaar op het kantoor van het waterschap of kunnen op verzoek worden toegezonden vanaf het in artikel 13, vierde lid, bedoelde tijdstip.
3. Een verklaring van instemming kan na de zitting, bedoeld in artikel 18, niet worden ingetrokken.

ARTIKEL 17

1. De inlevering van de opgave geschiedt persoonlijk door de kandidaat of één van de ondertekenaars. Degene die de opgave inlevert dient zich daarbij te kunnen legitimeren.
2. Degene die de opgave heeft ingeleverd, ontvangt van de voorzitter van het stembureau of van het door deze aangewezen lid van het stembureau een gedagtekend ontvangstbewijs.

HOOFDSTUK 5 ONDERZOEK EN OPENBAARMAKING VAN DE OPGAVEN VAN DE KANDIDATEN

ARTIKEL 18

1. Uiterlijk op de vierde dag na de laatste dag van kandidaatstelling houdt het stembureau een zitting tot het onderzoeken van de opgaven tot kandidaatstelling.

2. Onmiddellijk na de zitting, bedoeld in het eerste lid, legt de voorzitter van het stembureau de opgaven tot kandidaatstelling ter inzage.

ARTIKEL 19

1. Indien bij het onderzoek blijkt van een of meer van de volgende verzuimen, geeft het stembureau onverwijld bij aangetekende brief of tegen gedagtekend ontvangstbewijs kennis aan degene die de opgave heeft ingeleverd, dat:
  - a. de opgave niet is ondertekend overeenkomstig artikel 14, eerste en tweede lid. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
  - b. de opgave niet op het in artikel 13, derde lid, bedoelde formulier is gedaan;
  - c. niet eenduidig kan worden vastgesteld wie kandidaat wordt gesteld;
  - d. de opgave meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur;
  - e. de verklaring van een kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling ontbreekt of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
  - f. de opgave niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars.
2. Uiterlijk op de derde dag na de zitting, bedoeld in artikel 18, kan degene die de opgave heeft ingeleverd, het verzuim of de verzuimen, in de kennisgeving aangeduid, herstellen op het kantoor van het waterschap van 8.00 - 19.00 uur.
3. In het geval, bedoeld in het eerste lid onder f, kan één van de tot inlevering bevoegden door persoonlijke verschijning op het kantoor van het waterschap zich alsnog in de plaats van de onbevoegde inleveraar stellen; hij wordt dan geacht de opgave persoonlijk te hebben ingeleverd.

ARTIKEL 20

1. Op de vierde dag na de dag van de zitting, bedoeld in artikel 18 beslist het stembureau, met inachtneming van het bepaalde in artikel 21, in een openbare zitting over de geldigheid van de opgaven.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 13, vierde lid.

ARTIKEL 21

Ongeldig is de opgave:

- a. die niet vóór 19.00 uur op de dag van de kandidaatstelling bij de voorzitter van het stembureau of het door deze aangewezen lid is ingeleverd;
- b. die niet overeenkomstig artikel 14, eerste lid, is ondertekend. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
- c. waaruit niet eenduidig blijkt wie kandidaat wordt gesteld;
- d. die niet is gedaan op het daartoe bestemde formulier;
- e. die niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars van de opgave;
- f. waarbij de verklaring van de kandidaat ontbreekt dat hij instemt met zijn kandidaatstelling of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
- g. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die bij aanvang van de zittingsperiode de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt;
- h. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die op meer dan één van de bij het stembureau ingeleverde opgaven voorkomt, en de kandidaat daarmee heeft ingestemd;
- i. die meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur;
- j. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, van wie een uittreksel uit het register van overlijden dan wel een afschrift van de akte van overlijden is overgelegd;
- k. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die krachtens artikel B5 van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 22

1. Zodra een beslissing als bedoeld in artikel 20 onherroepelijk is geworden maakt de voorzitter van het stembureau de opgaven onverwijld openbaar.

2. De openbaarmaking geschiedt door de opgaven voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd door de voorzitter van het stembureau openbaar kennis gegeven.

ARTIKEL 23

1. Artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet is van toepassing per kiesdistrict.
2. Een besluit van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet wordt uiterlijk op de vierentwintigste dag na de laatste dag van kandidaatstelling genomen.
3. Van de daartoe te houden stemmingen wordt staande de vergadering een proces-verbaal opgemaakt, dat door de voorzitter van het waterschap en de secretaris wordt getekend.
4. Het bepaalde in artikel 22 ten aanzien van de openbaarmaking is van overeenkomstige toepassing op het besluit tot kandidaatstelling door het algemeen bestuur en op het proces-verbaal, bedoeld in het tweede onderscheidenlijk derde lid.

ARTIKEL 24

Indien zich een situatie voordoet als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Waterschapswet, wordt dat vermeld in het proces-verbaal, bedoeld in artikel 46.

HOOFDSTUK 6 DE STEMMING

Afdeling 1 Algemene bepalingen

ARTIKEL 25

1. De stemming eindigt op een door het dagelijks bestuur vastgestelde dag om 12.00 uur. Deze dag is uiterlijk twaalf weken na de laatste dag van kandidaatstelling, bedoeld in artikel 13.
2. De dijkgraaf brengt de dag, bedoeld in het eerste lid, ten minste drie weken tevoren ter openbare kennis. Hij brengt daarbij tevens het gestelde in artikel 31, eerste lid, in artikel 32, tweede lid, en in artikel 43, tweede lid, ter openbare kennis.

ARTIKEL 26

De stemming geschiedt over de kandidaten van wie de namen voorkomen op de geldig verklaarde opgaven tot kandidaatstelling.

ARTIKEL 27

Het stembureau draagt er zorg voor dat in één of meer exemplaren van het register van stemgerechtigden, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van degenen die voorkomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 22, eerste lid van de Waterschapswet, voor de naam van iedere stemgerechtigde een code wordt geplaatst, te beginnen op een willekeurige plaats.

Afdeling 2 Toezending stembescheiden

ARTIKEL 28

1. De dijkgraaf verzendt ten minste twee weken voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, als stembescheiden aan iedere stemgerechtigde:
  - a. per belangencategorie een stembiljet;
  - b. per belangencategorie een kandidatenlijst;
  - c. een handleiding voor de stemgerechtigde, waarin in ieder geval melding wordt gemaakt van de wijzen van retourneren van het stembiljet, aangegeven in de artikelen 30 en 31.
2. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze waarop de stembiljetten worden teruggezonden.
3. Het dagelijks bestuur stelt de vorm en afmeting van de bij de stemming te gebruiken stembiljetten vast. Op het stembiljet dienen in ieder geval te zijn afgedrukt:

- a. de namen van de kandidaten over wie de stemming moet geschieden. De namen van de kandidaten worden in een door het lot bepaalde volgorde geplaatst en zo nodig van een nummer voorzien. De loting geschiedt door het stembureau in de in artikel 20 bedoelde zitting;
  - b. de belangencategorie waarvoor de verkiezing geldt;
  - c. een aanduiding van het kiesdistrict;
  - d. de code van de stemgerechtigde als bedoeld in artikel 27.
4. De in het derde lid onder sub a, bedoelde loting van de volgorde, waarin de namen van de kandidaten op het stembiljet worden afgedrukt, kan op twee manieren plaatsvinden. Enerzijds kan door middel van loting eenmalig de beginletter worden bepaald, waarna de namen van de kandidaten met inachtneming van die beginletter in alfabetische volgorde worden afgedrukt. Anderzijds kan door middel van loting worden bepaald welke naam als eerste op het stembiljet wordt afgedrukt, waarna vervolgens door middel van loting wordt bepaald welke naam als tweede op het stembiljet wordt afgedrukt en zo verder. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze van loting.
  5. In afwijking van het bepaalde in het derde lid, onder a, kunnen de kandidaten op het stembiljet worden aangeduid door middel van een nummer. In dat geval wordt op de kandidatenlijst, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, aangegeven welk nummer bij welke kandidaat hoort.
  6. In geval meer dan één natuurlijke of rechtspersoon is gerechtigd tot een of meer ongebouwde of gebouwde onroerende zaken, worden de stembescheiden toegezonden aan degene aan wie het aanslagbiljet voor de omslag van het waterschap wordt toegezonden.

ARTIKEL 29

1. Een stemgerechtigde kan het stembureau verzoeken om een duplicaat van het stembiljet, indien hij dit niet heeft ontvangen of indien het in het ongereede is geraakt. Het verzoek om een duplicaat van het stembiljet kan worden gedaan tot één week voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid.
2. Het stembureau verstrekt het als duplicaat gewaarmerkte stembiljet en houdt daarvan aantekening in de registers en lijsten, bedoeld in artikel 27.
3. Per stemgerechtigde kan per belangencategorie éénmaal een duplicaat worden verstrekt.

Afdeling 3 Het uitbrengen van de stem

ARTIKEL 30

1. De stemgerechtigde brengt zijn stem uit door het stemvak, geplaatst bij de naam of het nummer van de kandidaat van zijn keuze, zo in te vullen dat op ondubbelzinnige wijze kenbaar is op welke kandidaat hij zijn stem heeft uitgebracht.
2. De stemgerechtigde verzendt het stembiljet op de wijze die door het dagelijks bestuur is bepaald.
3. Stembiljetten die na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip door het stembureau worden ontvangen, worden verder buiten beschouwing gelaten.

ARTIKEL 31

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 30, tweede lid, kan het te retourneren stembiljet tot het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, worden gedeponneerd in een bus die het stembureau daartoe in het kantoor van het waterschap heeft geplaatst.
2. Het stembureau overtuigt zich ervan dat de in het eerste lid bedoelde bus leeg is op het moment dat deze wordt geplaatst.

HOOFDSTUK 7 DE STEMOPNEMING

Afdeling 1 Het verwerken van de stembiljetten

ARTIKEL 32

1. Voor het opnemen van de stemmen houdt het stembureau zo spoedig mogelijk na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip een openbare zitting.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 33

De bus, bedoeld in artikel 31, eerste lid, wordt zo spoedig mogelijk na het verstrijken van het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, overgebracht naar de ruimte dan wel ruimten waarin de stemopneming plaatsvindt. Vervolgens worden de in deze bus gedeponeerde stembiljetten gevoegd bij de per post ontvangen stembiljetten.

ARTIKEL 34

vervallen

ARTIKEL 35

vervallen

ARTIKEL 36

1. Het tellen van de stembiljetten kan zowel handmatig als machinaal geschieden.
2. Het stembureau kan zich bij deze werkzaamheden doen bijstaan door vervangende leden en door andere personen, daartoe door het dagelijks bestuur aangewezen.
3. Met de werkzaamheden, bedoeld, in het eerste lid en, in het geval er machinaal wordt geteld, die betreffende het invoeren van de stembiljetten in de machine, kan worden aangevangen voordat de stemming is beëindigd onder de voorwaarden dat:
  - a. in de ruimte dan wel ruimten waarin deze werkzaamheden plaatsvinden, het stemgeheim is gewaarborgd en er tussentijds geen mededelingen worden gedaan omtrent de uitgebrachte stemmen;
  - b. de beslissing omtrent de ongeldigheid van stembiljetten wordt opgeschort tot de zitting, bedoeld in artikel 32.
4. Teneinde te waarborgen dat bij het uitvoeren van de werkzaamheden genoemd in deze afdeling wordt voldaan aan de daarin gestelde voorwaarden, stelt het dagelijks bestuur een protocol op. Dit wordt ten minste drie weken voor de dag waarop de stemming eindigt toegezonden aan gedeputeerde staten van Noord-Holland en Utrecht.

ARTIKEL 37

Ongeldig zijn stembiljetten:

- a. waarop de stemgerechtigde niet, door het geheel of gedeeltelijk invullen van het stemvak, op ondubbelzinnige wijze heeft kenbaar gemaakt op welke kandidaat hij zijn stem uitbrengt;
- b. die niet zijn teruggezonden op de, op grond van artikel 30, tweede lid, door het dagelijks bestuur voorgeschreven wijze of op de in artikel 31, eerste lid, genoemde wijze;
- c. indien de code op het stembiljet onleesbaar is.

Voorts is ongeldig het als tweede ontvangen stembiljet indien zowel het origineel als het duplicaat zijn ontvangen.

ARTIKEL 38

1. Het stembureau beslist met inachtneming van artikel 37 over de geldigheid van stembiljetten.
2. De voorzitter van het stembureau maakt de reden van ongeldigverklaring onmiddellijk bekend. Indien één van de aanwezige stemgerechtigden dit verlangt, moet het biljet worden getoond.

ARTIKEL 39

1. De ongeldig verklaarde stembiljetten worden in pakken gedaan die worden verzegeld. Op ieder pak wordt vermeld:
  - a. de aanduiding van de categorie en het kiesdistrict;
  - b. dat de stembiljetten ongeldig zijn verklaard;
  - c. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.
2. De verzegelde pakken worden door de voorzitter van het stembureau of een door hem aan te wijzen ander lid van het stembureau overgedragen aan de dijkgraaf of een door deze aangewezen ambtenaar.

Afdeling 2 Vaststelling van het aantal uitgebrachte stemmen

ARTIKEL 40

1. Het stembureau stelt per belangencategorie vast:
  - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
  - b. de som van de aantallen, bedoeld onder a;
  - c. het aantal ongeldige stemmen.
2. Vervolgens deelt de voorzitter van het stembureau ten aanzien van iedere belangencategorie mede, zowel het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen als het gezamenlijke aantal uitgebrachte stemmen. Tevens deelt hij het aantal ongeldige stemmen mede.

ARTIKEL 41

1. De geldige stembiljetten worden, gerangschikt per belangencategorie, in een of meer pakken gedaan die worden verzegeld.
2. Op ieder pak, in het eerste lid bedoeld, wordt vermeld:
  - a. de aanduiding van het kiesdistrict;
  - b. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.
3. De verzegelde pakken geldige stembiljetten worden overgedragen aan de dijkgraaf of een door deze aangewezen ambtenaar.

ARTIKEL 42

Het proces-verbaal van de zitting, bedoeld in dit hoofdstuk, vermeldt:

- a. de aantallen geldig uitgebrachte stemmen, bedoeld in artikel 40;
- b. de aantallen op grond van artikel 37 ongeldig verklaarde stembiljetten en de redenen van ongeldigverklaring.

HOOFDSTUK 8 VASTSTELLING VAN DE VERKIEZINGSUITSLAG

ARTIKEL 43

1. Het stembureau houdt uiterlijk op de tiende dag na de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, om tien uur een openbare zitting ter vaststelling van de uitslag van de verkiezing.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 44

1. Het stembureau kan op de in artikel 43 bedoelde zitting hetzij ambtshalve hetzij naar aanleiding van een met opgave van redenen gedaan verzoek van een of meer stemgerechtigden, tot een nieuwe opnemng van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopnemng fouten zijn gemaakt.
2. Het stembureau is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met het proces-verbaal.

ARTIKEL 45

1. Het stembureau stelt per kiesdistrict per belangencategorie het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen vast.
2. In de volgorde van de aantallen op hen uitgebrachte stemmen zijn evenveel kandidaten gekozen als het aantal vacante plaatsen bedraagt. Indien voor de laatste vacante plaats meer kandidaten een gelijk aantal stemmen hebben behaald, beslist het lot wie van hen gekozen is.
3. De voorzitter van het stembureau maakt de aldus verkregen uitkomsten bekend.
4. Het stembureau stelt ten behoeve van de opvolging, bedoeld in artikel 64, de volgorde van niet-gekozen leden vast aan de hand van de aantallen op hen uitgebrachte stemmen. Indien meer niet-gekozen kandidaten een gelijk aantal stemmen hebben behaald, beslist het lot welke plaats zij in de volgorde innemen.

5. Door de stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren worden ingebracht tegen de vaststelling van de verkiezingsuitslag.

ARTIKEL 46

Nadat alle werkzaamheden zijn beëindigd, wordt daarvan terstond proces-verbaal opgemaakt. In dit proces-verbaal worden de uitslag van de verkiezing en alle ingebrachte bezwaren vermeld.

ARTIKEL 47

1. De voorzitter van het stembureau maakt de uitslag van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk openbaar door het proces-verbaal voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd openbare kennisgeving gedaan door de dijkgraaf. De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.
2. De voorzitter van het stembureau doet het proces-verbaal van de zitting van het stembureau toekomen aan het algemeen bestuur.

ARTIKEL 48

1. De dijkgraaf of een door deze aangewezen ambtenaar draagt zorg voor de bewaring van de verzegelde pakken met stembiljetten die overeenkomstig de artikelen 39 en 41 aan hem zijn overgedragen. Hij vernietigt deze pakken nadat over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.
2. Van de vernietiging bedoeld in het eerste lid wordt proces-verbaal opgemaakt.

HOOFDSTUK 9 BEGIN LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 49

1. De voorzitter van het stembureau geeft de benoemde schriftelijk kennis van zijn benoeming. De brief, houdende deze kennisgeving, wordt uiterlijk op de derde dag na de vaststelling van de uitslag van de verkiezing of na de benoemdverklaring, bedoeld in artikel 64, aangetekend toegezonden of tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt.
2. Indien de benoemde een gevolmachtigde heeft aangewezen, geschiedt de toezending of uitreiking aan die gevolmachtigde.
3. De voorzitter van het stembureau geeft tegelijkertijd schriftelijk kennis van de benoeming aan het algemeen bestuur. Deze kennisgeving strekt de benoemde tot geloofsbrief.

ARTIKEL 50

1. De benoemde draagt er zorg voor dat uiterlijk op de tiende dag of bij een benoeming in een tussentijds opgevallen plaats de achtentwintigste dag na de dagtekening van de kennisgeving van de benoeming het algemeen bestuur van hem, onderscheidenlijk de gevolmachtigde, schriftelijk mededeling ontvangt dat hij de benoeming aanneemt.
2. Is binnen die tijd de mededeling niet ontvangen, dan wordt hij geacht de benoeming niet aan te nemen.
3. Indien de benoemde de benoeming niet aanneemt, doet hij of zijn gevolmachtigde daarvan binnen de in het eerste lid genoemde termijn schriftelijk mededeling aan de voorzitter van het stembureau. Deze geeft hiervan kennis aan het algemeen bestuur.
4. Zolang niet onherroepelijk tot toelating van de benoemde is besloten, kan deze, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, schriftelijk aan het algemeen bestuur mededelen dat hij op het aannemen van de benoeming terugkomt. Hij wordt dan geacht de benoeming niet te hebben aangenomen.

ARTIKEL 51

1. Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt, legt de benoemde, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, aan het algemeen bestuur een door hem ondertekende verklaring over, vermeldende alle functies die de benoemde bekleedt.

2. Tenzij de benoemde op het tijdstip van benoeming reeds lid van het algemeen bestuur was, legt hij tevens een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens over, waaruit zijn woonplaats, datum en plaats van de geboorte blijken.

ARTIKEL 52

1. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrief en beslist of de benoemde als lid wordt toegelaten. Daarbij gaat het na of de benoemde aan de vereisten voor het lidmaatschap voldoet en geen met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult en beslist het over de geschillen die met betrekking tot de geloofsbrief of de verkiezing zelf rijzen. Indien de benoemde vóór de eerste samenkomst van het nieuw gekozen algemeen bestuur de voor het lidmaatschap vereiste leeftijd zal hebben bereikt, wordt daarmee bij het nemen van de beslissing rekening gehouden.
2. Het onderzoek van de geloofsbrief strekt zich niet uit tot de geldigheid van de opgaven van de kandidaten.
3. Betreft het de toelating van degene die is benoemd in een tussentijds opengevallen plaats, dan strekt het onderzoek zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag betreffen.
4. Ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, kan het algemeen bestuur tot een nieuwe opneming van stembiljetten besluiten. De dijkgraaf laat deze stembiljetten op verzoek van het algemeen bestuur onverwijld naar dat orgaan overbrengen. Na ontvangst van de stembiljetten gaat het algemeen bestuur onmiddellijk tot de opneming over. Het is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met de processen-verbaal van het stembureau. Bij deze opneming zijn de hoofdstukken 7 en 8 van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 53

De ongeldigheid van de stemming in een of meer kiesdistricten of een onjuistheid in de vaststelling van de uitslag van de verkiezing staat niet in de weg aan de toelating van de leden op wier verkiezing de ongeldigheid of onjuistheid geen invloed kan hebben gehad en, in geval van ongeldigheid van de stemming, de nieuwe stemming geen invloed kan hebben.

ARTIKEL 54

1. Indien het algemeen bestuur besluit tot niet-toelating van een of meer leden wegens de ongeldigheid van de stemming, geeft de dijkgraaf daarvan onverwijld kennis aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
2. Uiterlijk op de zestigste dag nadat deze kennisgeving is ontvangen, vindt in de in artikel 53 bedoelde kiesdistricten een nieuwe stemming plaats en wordt de uitslag van de verkiezing opnieuw vastgesteld. De dag van de stemming wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur.
3. Bij deze vaststelling blijft degene die reeds als lid is toegelaten gekozen verklaard, ook indien mocht blijken dat dit ten onrechte is geschied. Tegenover hem valt dan af de kandidaat die, indien de toegelatenen niet verkozen was verklaard, gekozen zou zijn.

ARTIKEL 55

1. Aan de in artikel 54 bedoelde stemming zijn de stemgerechtigden bevoegd deel te nemen wier namen voorkomen in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, uit de lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 27 van dit reglement, en in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet.
2. Personen ten aanzien van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat hun naam ten onrechte ontbreekt dan wel ten onrechte voorkomt in het register onderscheidenlijk de lijsten, bedoeld in het eerste lid, zijn bevoegd, onderscheidenlijk niet bevoegd, aan de in artikel 54 bedoelde stemming deel te nemen. Het register onderscheidenlijk de lijsten worden daartoe aangepast.

ARTIKEL 56

Indien het algemeen bestuur heeft besloten om een of meer van de benoemde leden wegens de onjuistheid van de vaststelling van de uitslag van de verkiezing niet toe te laten, wordt daarvan door de dijkgraaf onverwijld kennis gegeven aan het stembureau.

ARTIKEL 57

1. Uiterlijk op de veertiende dag nadat de kennisgeving, bedoeld in artikel 56 is ontvangen, houdt het stembureau een openbare zitting en stelt het met inachtneming van de in artikel 56 bedoelde beslissing de uitslag van de verkiezing voor zover nodig opnieuw vast.
2. De voorzitter van het stembureau brengt deze zitting tijdig ter openbare kennis
3. De artikelen 45 tot en met 47 vinden overeenkomstige toepassing.
4. Het onderzoek van de geloofsbrief van de aldus nieuw gekozen verklaarde strekt zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing raken.

ARTIKEL 58

Indien het algemeen bestuur heeft besloten de benoemde niet als lid toe te laten op de grond dat hij niet voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap of dat hij een met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult, geeft de dijkgraaf daarvan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.

ARTIKEL 59

De beslissing betreffende de toelating van de bij een verkiezing benoemde leden van het algemeen bestuur wordt genomen uiterlijk op de zevenentwintigste dag na de stemming, of, indien dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk daarna. Betreft het de toelating van gekozenen ter vervulling van buiten die tijd opengevallen plaatsen dan wordt de beslissing in de eerstvolgende vergadering genomen.

ARTIKEL 60

1. Elke beslissing betreffende de toelating van de tot lid van het algemeen bestuur benoemden wordt door het dagelijks bestuur terstond aan de benoemde bekendgemaakt.
2. Aan de niet-toegelatene worden de redenen van de beslissing medegedeeld.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing indien door het algemeen bestuur wegens herhaalde staking van stemmen of wegens staking van stemmen in een voltallige vergadering over een voorstel omtrent toelating geen beslissing is genomen.

ARTIKEL 61

1. Indien op het tijdstip van periodieke aftreding van de leden van het algemeen bestuur niet de goedkeuring van de geloofsbrieven van meer dan de helft van het aantal leden onherroepelijk is geworden, houden de leden van het algemeen bestuur zitting totdat zulks is geschied. Gedurende deze tijd oefenen de bij de verkiezingen gekozen leden hun functie niet uit.
2. Een plaats die openvalt na het tijdstip van periodieke aftreding wordt vervuld op dezelfde wijze als zou zijn geschied, indien zij voor dat tijdstip is opengevallen.

ARTIKEL 62

De artikelen 54, 56 en 58 vinden eerst toepassing wanneer het besluit van het algemeen bestuur onherroepelijk is geworden.

ARTIKEL 63

Het lidmaatschap van het algemeen bestuur vangt aan zodra de toelating onherroepelijk is geworden.

HOOFDSTUK 10 PLAATSERVANGING

ARTIKEL 64

1. Wanneer, anders dan bij de vaststelling van de uitslag van een verkiezing, in een opengevallen plaats van het algemeen bestuur moet worden voorzien, verklaart de voorzitter van het stembureau aan de hand van de in artikel 45, vierde lid, bepaalde volgorde bij een met redenen omkleed besluit, uiterlijk op de veertiende dag nadat dit te zijner kennis is gekomen, de daarvoor in aanmerking komende kandidaat benoemd. Indien het lid in wiens plaats moet worden voorzien, ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, vangt de termijn van twee weken aan op dat tijdstip.
2. Indien bij toepassing van het eerste lid geen kandidaat meer voor benoeming in aanmerking komt, beslist het stembureau dat geen opvolger kan worden benoemd.

ARTIKEL 65

Bij de toepassing van artikel 64 wordt buiten rekening gelaten de kandidaat van wie door de voorzitter van het stembureau een schriftelijke verklaring is ontvangen dat hij niet voor de benoeming in aanmerking wenst te komen.

ARTIKEL 66

1. Iedere benoeming die met toepassing van artikel 64 geschiedt, wordt terstond bekendgemaakt op de in het waterschap gebruikelijke wijze.
2. De voorzitter van het stembureau doet een afschrift van het benoemingsbesluit toekomen aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 11 EINDE LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 67

1. Zodra is komen vast te staan dat een lid van het algemeen bestuur niet voldoet aan één van de in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet bedoelde vereisten of een in het tweede lid van dat artikel bedoelde betrekking vervult, houdt hij op lid te zijn.
2. De dijkgraaf geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Een overeenkomstige kennisgeving vindt plaats indien door het overlijden van een lid een plaats in het algemeen bestuur is opengevallen.

ARTIKEL 68

1. Een lid van het algemeen bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. Hij bericht dit schriftelijk aan de dijkgraaf.
2. De dijkgraaf geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Op een ingediend ontslag kan niet worden teruggekomen.

ARTIKEL 69

Een lid van het algemeen bestuur dat zijn ontslag heeft ingezonden behoudt, ook indien hij ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, zijn lidmaatschap totdat de goedkeuring van de geloofsbriefen van zijn opvolger onherroepelijk is geworden of totdat het stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd.

HOOFDSTUK 12 BEROEPSCHRIFTEN

ARTIKEL 70

1. Als besluiten in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet worden aangewezen:
  - a. het besluit van het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 30, tweede lid, van de Waterschapswet;
  - b. het besluit van het stembureau over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling, bedoeld in artikel 20, eerste lid;
  - c. het besluit van het stembureau over de ongeldigheid van de stembiljetten, bedoeld in artikel 38, eerste lid;
  - d. het besluit van het algemeen bestuur over de toelating van een benoemde als lid van het algemeen bestuur, bedoeld in artikel 52, eerste lid.

2. Beroepschriften tegen besluiten, bedoeld in het eerste lid,
worden ingediend uiterlijk op de
vierde dag nadat zij zijn genomen of geacht worden te zijn geweigerd.

HOOFDSTUK 13 STRAFBEPALINGEN

ARTIKEL 71

Degene die stembiljetten namaakt of vervalst met het oogmerk deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 72

Degene die opzettelijk als echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken stembiljetten die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij ze ontving, bekend was, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 73

Degene die stelselmatig personen aanspreekt teneinde hen te bewegen hun stembiljet af te geven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

HOOFDSTUK 14 SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 74

Met ingang van de datum van inwerkingtreding van het Kiesreglement hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2002 wordt het Kiesreglement voor het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht² ingetrokken.

ARTIKEL 75

Dit reglement treedt in werking op een door gedeputeerde staten van Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland bij gemeenschappelijk besluit te bepalen tijdstip en wordt ingetrokken met ingang van de datum van inwerkingtreding van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 30b van de Waterschapswet.

ARTIKEL 76

Dit reglement wordt aangehaald als: Kiesreglement hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2002.

Haarlem, ...2002
provinciale staten van Noord-Holland,

voorzitter,

griffier,

---

² Prov. blad van Noord-Holland 1996, 74, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 23 juni 1997, prov. blad 48
Prov. blad van Utrecht 1996, 32, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 18 juni 1997, prov. blad 28
Prov. blad van Zuid-Holland 1996, 105, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 20 juni 1997, prov. blad 48

Utrecht,
provinciale staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Den Haag, 2002
provinciale staten van Zuid-Holland,

voorzitter,

griffier,

Ontwerp-besluit

Besluit van provinciale staten van Noord-Holland van ....., van Utrecht van ..... en van Zuid-Holland van ..... tot wijziging van het Reglement van bestuur voor het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht.

Provinciale staten van Noord-Holland, van Utrecht en van Zuid-Holland;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van Noord-Holland van ..... nr. ...., van Utrecht van .....nr. .... en van Zuid-Holland van ....., nr. ....;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

b e s l u i t e n :

ARTIKEL I

Het Reglement van bestuur voor het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht³ wordt gewijzigd als volgt.

A

In artikel 7 wordt “Kiesreglement voor het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht” gewijzigd in:
Kiesreglement Amstel, Gooi en Vecht 2002

B

Artikel 7a komt te luiden:

ARTIKEL 7a

1. De zittingsduur van de in 1997 gekozen leden van het algemeen bestuur wordt verlengd tot 3 september 2003.
2. De zittingsduur van de in 2003 gekozen leden van het algemeen bestuur wordt verlengd tot 1 januari 2008.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking op een door gedeputeerde staten van Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland bij gemeenschappelijk besluit te bepalen tijdstip.

Haarlem, 2002
provinciale staten van Noord-Holland,

voorzitter,

griffier,

Utrecht, 2002
provinciale staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Den Haag, 2002
provinciale staten van Zuid-Holland

voorzitter,

---

³ Prov. blad van Noord-Holland 1996, 74, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 11 december 2000, prov. blad 73

Prov. blad van Utrecht 1996, 62, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 11 december 2000, prov. blad 2001, 3
Prov. blad van Zuid-Holland 1996, 105, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 13 december 2000, prov. blad 62

griffier,

Ontwerp-besluit

Besluit van provinciale staten van Utrecht van ..... en van Zuid-Holland van ..... tot vaststelling van het Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2002.

Provinciale staten van Utrecht en van Zuid-Holland;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van Utrecht van .....nr. .... en van Zuid-Holland van ....., nr. ....;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

b e s l u i t e n :

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

ARTIKEL 1

1. In elke kieskring, bedoeld in artikel 10 van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden⁴, vindt voor iedere belangencategorie, genoemd in artikel 6 van dat reglement, een afzonderlijke verkiezing plaats.
2. Indien een gemeente in meer dan één kieskring is gelegen, kan het dagelijks bestuur bepalen dat de desbetreffende gemeente geacht wordt in haar geheel te behoren tot een door het dagelijks bestuur aan te wijzen kieskring.

ARTIKEL 2

Het uitbrengen van een stem voor de verkiezing van de leden en plaatsvervangende leden van het algemeen bestuur geschiedt schriftelijk.

ARTIKEL 3

Met inachtneming van de artikelen 16, 18 en 25 van de Waterschapswet geldt dat de ondertekening van een opgave tot kandidaatstelling, respectievelijk de deelname aan de stemming voor de categorieën ongebouwd en gebouwd plaatsvindt in de kieskring waar de bevoegde tot kandidaatstelling, respectievelijk de stemgerechtigde, voor het genot van onroerende zaken voor het betreffende jaar voor het grootste bedrag aan het waterschap belastingplichtig is.

ARTIKEL 4

De bepalingen in dit reglement ten aanzien van de kandidaatstelling en de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur zijn van overeenkomstige toepassing op de kandidaatstelling en de verkiezing van de plaatsvervangende leden.

ARTIKEL 5

Ten aanzien van onroerende zaken waarvan de eigenaar, bezitter of beperkt gerechtigde een rechtspersoon is, kunnen de bevoegdheid tot kandidaatstelling en het stemrecht alleen worden uitgeoefend door één van degenen die tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegd zijn.

HOOFDSTUK 2 REGISTRATIE VAN STEMGERECHTIGDHEID

ARTIKEL 6

Van degenen die in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, zijn opgenomen, worden voor iedere kieskring afzonderlijk in het register vermeld:

- a. de geslachtsnamen, de beginletters van de voornamen en de adressen van natuurlijke personen en de namen en adressen van rechtspersonen en van vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
- b. de belangencategorieën waarvoor stemrecht geldt.

ARTIKEL 7

1. Uiterlijk vier weken voor de periode van de kandidaatstelling draagt het dagelijks bestuur er zorg voor dat ter openbare kennis wordt gebracht dat eenieder:
  - a. op verzoek kosteloos uit het register, bedoeld in artikel 6, inlichtingen kan krijgen waaruit deze kan opmaken of hijzelf daarin al dan niet of niet behoorlijk is opgenomen;
  - b. tegen betaling van de kosten een uittreksel uit het register kan krijgen;

⁴ KB van 12 december 1994, Stb. 867

- c. uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling om verbetering van het register kan verzoeken overeenkomstig artikel 30 van de Waterschapswet.
2. Op de verzoeken, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en c, wordt uiterlijk op de zevende dag na ontvangst van het verzoek door het dagelijks bestuur beslist. Indien de verzoeker niet als stemgerechtigde is geregistreerd, deelt het dagelijks bestuur hem de redenen daarvan mee.

HOOFDSTUK 3 HET STEM-BUREAU

ARTIKEL 8

1. Voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur stelt het dagelijks bestuur van het waterschap een stembureau in. Het stembureau is gevestigd in een door het dagelijks bestuur daartoe aangewezen gemeente.
2. Het stembureau bestaat uit ten minste drie leden, van wie er één voorzitter is en één plaatsvervangend voorzitter.
3. De dijkgraaf is voorzitter van het stembureau. De andere leden en een door het dagelijks bestuur te bepalen aantal plaatsvervangend leden van het stembureau worden door het dagelijks bestuur benoemd en ontslagen.
4. De benoemingen geschieden voor vier kalenderjaren. Hij die ter vervulling van een opengevallen plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd zou hebben moeten aftreden.
5. Het dagelijks bestuur stelt de vergoedingen vast van de leden van het stembureau, niet zijnde een lid van het dagelijks bestuur.

ARTIKEL 9

Voor het houden van de zittingen van het stembureau wijst het dagelijks bestuur een of meer geschikte ruimten aan.

ARTIKEL 10

1. Gedurende de zittingen zijn steeds de voorzitter en twee andere leden of plaatsvervangende leden van het stembureau aanwezig.
2. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter treedt de plaatsvervangend voorzitter en bij diens verhindering of ontstentenis een ander, door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen lid als voorzitter op.
3. Bij verhindering of ontstentenis van een lid treedt een door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen plaatsvervangend lid op.
4. Van de wisselingen in de samenstelling van het stembureau wordt in het proces-verbaal aantekening gehouden met opgave van de tijd van vervanging.

ARTIKEL 11

1. De voorzitter van het stembureau draagt er zorg voor dat de openbare zittingen van het stembureau tijdig ter openbare kennis worden gebracht.
2. De voorzitter van het stembureau is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting.

ARTIKEL 12

1. Van iedere zitting van het stembureau wordt onmiddellijk proces-verbaal opgemaakt overeenkomstig een door het dagelijks bestuur opgemaakt model.
2. De bij de openbare zittingen van het stembureau aanwezige stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren inbrengen tegen de gang van zaken tijdens de zitting. Van de ingebrachte bezwaren wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.
3. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden van het stembureau getekend.
4. De voorzitter van het waterschap legt een afschrift van het proces-verbaal van het stembureau op het waterschapskantoor voor een ieder ter inzage. Hij geeft tegelijkertijd openbaar kennis van de terinzagelegging. De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.

HOOFDSTUK 4 KANDIDAATSTELLING

ARTIKEL 13

1. De periode van kandidaatstelling bedraagt twee dagen. Het dagelijks bestuur bepaalt de dag waarop deze periode begint.
2. Tijdens de periode van kandidaatstelling kunnen tussen 8.00 en 19.00 uur bij de voorzitter van het stembureau of bij het door deze aan te wijzen lid van dat bureau op het kantoor van het waterschap opgaven van kandidaten worden ingeleverd.
3. De opgave geschiedt op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de opgave zijn kosteloos op het kantoor van het waterschap verkrijgbaar of kunnen op verzoek worden toegezonden.
4. Ten minste drie weken voor de aanvang van de periode van kandidaatstelling brengt de dijkgraaf het in het tweede en derde lid bepaalde ter openbare kennis. In de kennisgeving wordt eveneens melding gemaakt van de vereisten voor kandidaatstelling en de plaats, de dag en het tijdstip van de in artikel 20 bedoelde zitting.

ARTIKEL 14

1. De opgave tot kandidaatstelling moet zijn ondertekend door ten minste tien personen, niet zijnde de op de opgave vermelde kandidaat zelf of de kandidaat-plaatsvervanger, die binnen de kieskring waarvoor de opgave geldt bevoegd zijn tot kandidaatstelling krachtens artikel 18 van de Waterschapswet en artikel 3 van dit reglement.
2. Niemand mag per categorie van belanghebbenden meer dan één opgave ondertekenen.
3. Niemand kan kandidaat gesteld worden voor meer dan één categorie van belanghebbenden.
4. Niemand kan kandidaat gesteld worden in meer dan één kieskring.
5. Een ondertekening kan niet worden ingetrokken nadat de opgave is ingeleverd.

ARTIKEL 15

De naam van een kandidaat mag niet voorkomen op een opgave, indien de kandidaat bij aanvang van de zittingsperiode niet de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of indien hij krachtens artikel B5, eerste lid, van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 16

1. Bij de opgave worden overgelegd een schriftelijke verklaring van de daarop voorkomende kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling.
2. De verklaring van instemming wordt gesteld op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de verklaring van instemming zijn kosteloos verkrijgbaar op het kantoor van het waterschap of kunnen op verzoek worden toegezonden vanaf het in artikel 13, vierde lid, bedoelde tijdstip.
3. Een verklaring van instemming kan na de zitting, bedoeld in artikel 18, niet worden ingetrokken.

ARTIKEL 17

1. De inlevering van de opgave geschiedt persoonlijk door de kandidaat of één van de ondertekenaars. Degene die de opgave inlevert dient zich daarbij te kunnen legitimeren.
2. Degene die de opgave heeft ingeleverd, ontvangt van de voorzitter van het stembureau of van het door deze aangewezen lid van het stembureau een gedagtekend ontvangstbewijs.

HOOFDSTUK 5 ONDERZOEK EN OPENBAARMAKING VAN DE OPGAVEN VAN DE KANDIDATEN

ARTIKEL 18

1. Uiterlijk op de vierde dag na de laatste dag van kandidaatstelling houdt het stembureau een zitting tot het onderzoeken van de opgaven tot kandidaatstelling.
2. Onmiddellijk na de zitting, bedoeld in het eerste lid, legt de voorzitter van het stembureau de opgaven tot kandidaatstelling ter inzage.

ARTIKEL 19

1. Indien bij het onderzoek blijkt van een of meer van de volgende verzuimen, geeft het stembureau onverwijld bij aangetekende brief of tegen gedagtekend ontvangstbewijs kennis aan degene die de opgave heeft ingeleverd, dat:
  - a. de opgave niet is ondertekend overeenkomstig artikel 14, eerste en tweede lid. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
  - b. de opgave niet op het in artikel 13, derde lid, bedoelde formulier is gedaan;
  - c. niet eenduidig kan worden vastgesteld wie kandidaat wordt gesteld;
  - d. de opgave meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en zijn kandidaat-plaatsvervanger;
  - e. de verklaring van een kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling ontbreekt of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
  - f. de opgave niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars.
2. Uiterlijk op de derde dag na de zitting, bedoeld in artikel 18, kan degene die de opgave heeft ingeleverd, het verzuim of de verzuimen, in de kennisgeving aangeduid, herstellen op het kantoor van het waterschap van 8.00 - 19.00 uur.
3. In het geval, bedoeld in het eerste lid onder f, kan één van de tot inlevering bevoegden door persoonlijke verschijning op het kantoor van het waterschap zich alsnog in de plaats van de onbevoegde inleveraar stellen; hij wordt dan geacht de opgave persoonlijk te hebben ingeleverd.

ARTIKEL 20

1. Op de vierde dag na de dag van de zitting, bedoeld in artikel 18 beslist het stembureau, met inachtneming van het bepaalde in artikel 21, in een openbare zitting over de geldigheid van de opgaven.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 13, vierde lid.

ARTIKEL 21

Ongeldig is de opgave:

- a. die niet vóór 19.00 uur op de laatste dag van de kandidaatstelling bij de voorzitter van het stembureau of het door deze aangewezen lid is ingeleverd;
- b. die niet overeenkomstig artikel 14, eerste lid, is ondertekend. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
- c. waaruit niet eenduidig blijkt wie kandidaat wordt gesteld;
- d. die niet is gedaan op het daartoe bestemde formulier;
- e. die niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars van de opgave;
- f. waarbij de verklaring van de kandidaat ontbreekt dat hij instemt met zijn kandidaatstelling of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
- g. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die bij aanvang van de zittingsperiode de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt;
- h. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die op meer dan één van de bij het stembureau ingeleverde opgaven voorkomt, en de kandidaat daarmee heeft ingestemd;
- i. die meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en zijn kandidaat-plaatsvervanger;
- j. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, van wie een uittreksel uit het register van overlijden dan wel een afschrift van de akte van overlijden is overgelegd;
- k. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die krachtens artikel B5 van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 22

1. Zodra een beslissing als bedoeld in artikel 20 onherroepelijk is geworden maakt de voorzitter van het stembureau de opgaven onverwijld openbaar.

2. De openbaarmaking geschiedt door de opgaven voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd door de voorzitter van het stembureau openbaar kennis gegeven.

ARTIKEL 23

1. Artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet is van toepassing per kieskring.
2. Een besluit van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet wordt uiterlijk op de vierentwintigste dag na de laatste dag van kandidaatstelling genomen.
3. Van de daartoe te houden stemmingen wordt staande de vergadering een proces-verbaal opgemaakt, dat door de voorzitter van het waterschap en de secretaris wordt getekend.
4. Het bepaalde in artikel 22 ten aanzien van de openbaarmaking is van overeenkomstige toepassing op het besluit tot kandidaatstelling door het algemeen bestuur en op het proces-verbaal, bedoeld in het tweede onderscheidenlijk derde lid.

ARTIKEL 24

Indien zich een situatie voordoet als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Waterschapswet, wordt dat vermeld in het proces-verbaal, bedoeld in artikel 46.

HOOFDSTUK 6 DE STEMMING

Afdeling 1 Algemene bepalingen

ARTIKEL 25

1. De stemming eindigt op een door het dagelijks bestuur vastgestelde dag om 12.00 uur. Deze dag is uiterlijk twaalf weken na de laatste dag van kandidaatstelling, bedoeld in artikel 13.
2. De dijkgraaf brengt de dag, bedoeld in het eerste lid, ten minste drie weken tevoren ter openbare kennis. Hij brengt daarbij tevens het gestelde in artikel 31, eerste lid, in artikel 32, tweede lid, en in artikel 43, tweede lid, ter openbare kennis.

ARTIKEL 26

De stemming geschiedt over de kandidaten van wie de namen voorkomen op de geldig verklaarde opgaven tot kandidaatstelling.

ARTIKEL 27

Het stembureau draagt er zorg voor dat in één of meer exemplaren van het register van stemgerechtigden, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van degenen die voorkomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 22, eerste lid van de Waterschapswet, voor de naam van iedere stemgerechtigde een code wordt geplaatst, te beginnen op een willekeurige plaats.

Afdeling 2 Toezending stembescheiden

ARTIKEL 28

1. De dijkgraaf verzendt ten minste twee weken voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, als stembescheiden aan iedere stemgerechtigde:
  - a. per belangencategorie een stembiljet;
  - b. per belangencategorie een kandidatenlijst;
  - c. een handleiding voor de stemgerechtigde, waarin in ieder geval melding wordt gemaakt van de wijzen van retourneren van het stembiljet, aangegeven in de artikelen 30 en 31.
2. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze waarop de stembiljetten worden teruggezonden.
3. Het dagelijks bestuur stelt de vorm en afmeting van de bij de stemming te gebruiken stembiljetten vast. Op het stembiljet dienen in ieder geval te zijn afgedrukt:

- a. de namen van de kandidaten over wie de stemming moet geschieden. De namen van de kandidaten worden in een door het lot bepaalde volgorde geplaatst en zo nodig van een nummer voorzien. De loting geschiedt door het stembureau in de in artikel 20 bedoelde zitting;
  - b. de belangencategorie waarvoor de verkiezing geldt;
  - c. een aanduiding van de kieskring;
  - d. de code van de stemgerechtigde als bedoeld in artikel 27.
4. De in het derde lid onder sub a, bedoelde loting van de volgorde, waarin de namen van de kandidaten op het stembiljet worden afgedrukt, kan op twee manieren plaatsvinden. Enerzijds kan door middel van loting eenmalig de beginletter worden bepaald, waarna de namen van de kandidaten met inachtneming van die beginletter in alfabetische volgorde worden afgedrukt. Anderzijds kan door middel van loting worden bepaald welke naam als eerste op het stembiljet wordt afgedrukt, waarna vervolgens door middel van loting wordt bepaald welke naam als tweede op het stembiljet wordt afgedrukt en zo verder. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze van loting.
  5. In afwijking van het bepaalde in het derde lid, onder a, kunnen de kandidaten op het stembiljet worden aangeduid door middel van een nummer. In dat geval wordt op de kandidatenlijst, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, aangegeven welk nummer bij welke kandidaat hoort.
  6. In geval meer dan één natuurlijke of rechtspersoon is gerechtigd tot een of meer ongebouwde of gebouwde onroerende zaken, worden de stembescheiden toegezonden aan degene aan wie het aanslagbiljet voor de omslag van het waterschap wordt toegezonden.

ARTIKEL 29

1. Een stemgerechtigde kan het stembureau verzoeken om een duplicaat van het stembiljet, indien hij dit niet heeft ontvangen of indien het in het ongereede is geraakt. Het verzoek om een duplicaat van het stembiljet kan worden gedaan tot één week voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid.
2. Het stembureau verstrekt het als duplicaat gewaarmerkte stembiljet en houdt daarvan aantekening in de registers en lijsten, bedoeld in artikel 27.
3. Per stemgerechtigde kan per belangencategorie éénmaal een duplicaat worden verstrekt.

Afdeling 3 Het uitbrengen van de stem

ARTIKEL 30

1. De stemgerechtigde brengt zijn stem uit door het stemvak, geplaatst bij de naam of het nummer van de kandidaat van zijn keuze, zo in te vullen dat op ondubbelzinnige wijze kenbaar is op welke kandidaat hij zijn stem heeft uitgebracht.
2. De stemgerechtigde verzendt het stembiljet op de wijze die door het dagelijks bestuur is bepaald.
3. Stembiljetten die na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip door het stembureau worden ontvangen, worden verder buiten beschouwing gelaten.

ARTIKEL 31

3. In afwijking van het bepaalde in artikel 30, tweede lid, kan het te retourneren stembiljet tot het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, worden gedeponereerd in een bus die het stembureau daartoe in het kantoor van het waterschap heeft geplaatst.
4. Het stembureau overtuigt zich ervan dat de in het eerste lid bedoelde bus leeg is op het moment dat deze wordt geplaatst.

HOOFDSTUK 7 DE STEMOPNEMING

Afdeling 1 Het verwerken van de stembiljetten

ARTIKEL 32

1. Voor het opnemen van de stemmen houdt het stembureau zo spoedig mogelijk na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip een openbare zitting.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 33

De bus, bedoeld in artikel 31, eerste lid, wordt zo spoedig mogelijk na het verstrijken van het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, overgebracht naar de ruimte dan wel ruimten waarin de stemopneming plaatsvindt. Vervolgens worden de in deze bus gedeponeerde stembiljetten gevoegd bij de per post ontvangen stembiljetten.

ARTIKEL 34

vervallen

ARTIKEL 35

vervallen

ARTIKEL 36

1. Het tellen van de stembiljetten kan zowel handmatig als machinaal geschieden.
2. Het stembureau kan zich bij deze werkzaamheden doen bijstaan door vervangende leden en door andere personen, daartoe door het dagelijks bestuur aangewezen.
3. Met de werkzaamheden, bedoeld, in het eerste lid en, in het geval er machinaal wordt geteld, die betreffende het invoeren van de stembiljetten in de machine, kan worden aangevangen voordat de stemming is beëindigd onder de voorwaarden dat:
  - a. in de ruimte dan wel ruimten waarin deze werkzaamheden plaatsvinden, het stemgeheim is gewaarborgd en er tussentijds geen mededelingen worden gedaan omtrent de uitgebrachte stemmen;
  - b. de beslissing omtrent de ongeldigheid van stembiljetten wordt opgeschort tot de zitting, bedoeld in artikel 32.
4. Teneinde te waarborgen dat bij het uitvoeren van de werkzaamheden genoemd in deze afdeling wordt voldaan aan de daarin gestelde voorwaarden, stelt het dagelijks bestuur een protocol op. Dit wordt ten minste drie weken voor de dag waarop de stemming eindigt toegezonden aan gedeputeerde staten.

ARTIKEL 37

Ongeldig zijn stembiljetten:

- a. waarop de stemgerechtigde niet, door het geheel of gedeeltelijk invullen van het stemvak, op ondubbelzinnige wijze heeft kenbaar gemaakt op welke kandidaat hij zijn stem uitbrengt;
- b. die niet zijn teruggezonden op de, op grond van artikel 30, tweede lid, door het dagelijks bestuur voorgeschreven wijze of op de in artikel 31, eerste lid, genoemde wijze;
- c. indien de code op het stembiljet onleesbaar is.

Voorts is ongeldig het als tweede ontvangen stembiljet indien zowel het origineel als het duplicaat zijn ontvangen.

ARTIKEL 38

1. Het stembureau beslist met inachtneming van artikel 37 over de geldigheid van stembiljetten.
2. De voorzitter van het stembureau maakt de reden van ongeldigverklaring onmiddellijk bekend. Indien één van de aanwezige stemgerechtigden dit verlangt, moet het biljet worden getoond.

ARTIKEL 39

1. De ongeldig verklaarde stembiljetten worden in pakken gedaan die worden verzegeld. Op ieder pak wordt vermeld:
2. de aanduiding van de categorie en de kieskring;
3. dat de stembiljetten ongeldig zijn verklaard;
4. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.
5. De verzegelde pakken worden door de voorzitter van het stembureau of een door hem aan te wijzen ander lid van het stembureau overgedragen aan de dijkgraaf of een door deze aangewezen ambtenaar.

Afdeling 2 Vaststelling van het**aantal uitgebrachte stemmen****ARTIKEL 40**

1. Het stembureau stelt per belangencategorie vast:
  - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
  - b. de som van de aantallen, bedoeld onder a;
  - c. het aantal ongeldige stemmen.
  - d. Vervolgens deelt de voorzitter van het stembureau ten aanzien van iedere belangencategorie mede, zowel het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen als het gezamenlijke aantal uitgebrachte stemmen. Tevens deelt hij het aantal ongeldige stemmen mede.

ARTIKEL 41

1. De geldige stembiljetten worden, gerangschikt per belangencategorie, in een of meer pakken gedaan die worden verzegeld.
2. Op ieder pak, in het eerste lid bedoeld, wordt vermeld:
  - c. de aanduiding van de kieskring;
  - d. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.
3. De verzegelde pakken geldige stembiljetten worden overgedragen aan de dijkgraaf of een door deze aangewezen ambtenaar.

ARTIKEL 42

Het proces-verbaal van de zitting, bedoeld in dit hoofdstuk, vermeldt:

- a. de aantallen geldig uitgebrachte stemmen, bedoeld in artikel 40;
- b. de aantallen op grond van artikel 37 ongeldig verklaarde stembiljetten en de redenen van ongeldigverklaring.

HOOFDSTUK 8 VASTSTELLING VAN DE VERKIEZINGSUITSLAG**ARTIKEL 43**

1. Het stembureau houdt uiterlijk op de tiende dag na de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, om tien uur een openbare zitting ter vaststelling van de uitslag van de verkiezing.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 44

1. Het stembureau kan op de in artikel 43 bedoelde zitting hetzij ambtshalve hetzij naar aanleiding van een met opgave van redenen gedaan verzoek van een of meer stemgerechtigden, tot een nieuwe opname van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopname fouten zijn gemaakt.
2. Het stembureau is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met het proces-verbaal.

ARTIKEL 45

1. Het stembureau stelt per kieskring per belangencategorie het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen vast.
2. In de volgorde van de aantallen op hen uitgebrachte stemmen zijn evenveel kandidaten gekozen als het aantal vacante plaatsen bedraagt. Indien voor de laatste vacante plaats meer kandidaten een gelijk aantal stemmen hebben behaald, beslist het lot wie van hen gekozen is.
3. De voorzitter van het stembureau maakt de aldus verkregen uitkomsten bekend.
4. Door de stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren worden ingebracht tegen de vaststelling van de verkiezingsuitslag.

ARTIKEL 46

Nadat alle werkzaamheden zijn beëindigd, wordt daarvan terstond proces-verbaal opgemaakt. In dit proces-verbaal worden de uitslag van de verkiezing en alle ingebrachte bezwaren vermeld.

ARTIKEL 47

1. De voorzitter van het stembureau maakt de uitslag van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk openbaar door het proces-verbaal voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd openbare kennisgeving gedaan door de dijkgraaf. De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.
2. De voorzitter van het stembureau doet het proces-verbaal van de zitting van het stembureau toekomen aan het algemeen bestuur.

ARTIKEL 48

1. De dijkgraaf of een door deze aangewezen ambtenaar draagt zorg voor de bewaring van de verzegelde pakken met stembiljetten die overeenkomstig de artikelen 39 en 41 aan hem zijn overgedragen. Hij vernietigt deze pakken nadat over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.
2. Van de vernietiging bedoeld in het eerste lid wordt proces-verbaal opgemaakt.

HOOFDSTUK 9 BEGIN LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 49

1. De voorzitter van het stembureau geeft de benoemde schriftelijk kennis van zijn benoeming. De brief, houdende deze kennisgeving, wordt uiterlijk op de derde dag na de vaststelling van de uitslag van de verkiezing of na de benoemdverklaring, bedoeld in artikel 64, aangetekend toegezonden of tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt.
2. Indien de benoemde een gevolmachtigde heeft aangewezen, geschiedt de toezending of uitreiking aan die gevolmachtigde.
3. De voorzitter van het stembureau geeft tegelijkertijd schriftelijk kennis van de benoeming aan het algemeen bestuur. Deze kennisgeving strekt de benoemde tot geloofsbrief.

ARTIKEL 50

1. De benoemde draagt er zorg voor dat uiterlijk op de tiende dag of bij een benoeming in een tussentijds opgevallen plaats de achtentwintigste dag na de dagtekening van de kennisgeving van de benoeming het algemeen bestuur van hem, onderscheidenlijk de gevolmachtigde, schriftelijk mededeling ontvangt dat hij de benoeming aanneemt.
2. Is binnen die tijd de mededeling niet ontvangen, dan wordt hij geacht de benoeming niet aan te nemen.
3. Indien de benoemde de benoeming niet aanneemt, doet hij of zijn gevolmachtigde daarvan binnen de in het eerste lid genoemde termijn schriftelijk mededeling aan de voorzitter van het stembureau. Deze geeft hiervan kennis aan het algemeen bestuur.
4. Zolang niet onherroepelijk tot toelating van de benoemde is besloten, kan deze, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, schriftelijk aan het algemeen bestuur mededelen dat hij op het aannemen van de benoeming terugkomt. Hij wordt dan geacht de benoeming niet te hebben aangenomen.

ARTIKEL 51

1. Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt, legt de benoemde, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, aan het algemeen bestuur een door hem ondertekende verklaring over, vermeldende alle functies die de benoemde bekleedt.
2. Tenzij de benoemde op het tijdstip van benoeming reeds lid van het algemeen bestuur was, legt hij tevens een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens over, waaruit zijn woonplaats, datum en plaats van de geboorte blijken.

ARTIKEL 52

1. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrief en beslist of de benoemde als lid wordt toegelaten. Daarbij gaat het na of de benoemde aan de vereisten voor het lidmaatschap voldoet en geen met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult en beslist het over de geschillen die met betrekking tot de geloofsbrief of de verkiezing zelf rijzen. Indien de benoemde vóór de eerste samenkomst van het

- nieuw gekozen algemeen bestuur de voor het lidmaatschap vereiste leeftijd zal hebben bereikt, wordt daarmee bij het nemen van de beslissing rekening gehouden.
2. Het onderzoek van de geloofsbrief strekt zich niet uit tot de geldigheid van de opgaven van de kandidaten.
  3. Betreft het de toelating van degene die is benoemd in een tussentijds opengevallen plaats, dan strekt het onderzoek zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag betreffen.
  4. Ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, kan het algemeen bestuur tot een nieuwe opnemng van stembiljetten besluiten. De dijkgraaf laat deze stembiljetten op verzoek van het algemeen bestuur onverwijld naar dat orgaan overbrengen. Na ontvangst van de stembiljetten gaat het algemeen bestuur onmiddellijk tot de opnemng over. Het is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met de processen-verbaal van het stembureau. Bij deze opnemng zijn de hoofdstukken 7 en 8 van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 53

De ongeldigheid van de stemming in een of meer kieskringen of een onjuistheid in de vaststelling van de uitslag van de verkiezing staat niet in de weg aan de toelating van de leden op wier verkiezing de ongeldigheid of onjuistheid geen invloed kan hebben gehad en, in geval van ongeldigheid van de stemming, de nieuwe stemming geen invloed kan hebben.

ARTIKEL 54

1. Indien het algemeen bestuur besluit tot niet-toelating van een of meer leden wegens de ongeldigheid van de stemming, geeft de dijkgraaf daarvan onverwijld kennis aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
2. Uiterlijk op de zestigste dag nadat deze kennisgeving is ontvangen, vindt in de in artikel 53 bedoelde kieskringen een nieuwe stemming plaats en wordt de uitslag van de verkiezing opnieuw vastgesteld. De dag van de stemming wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur.
3. Bij deze vaststelling blijft degene die reeds als lid is toegelaten gekozen verklaard, ook indien mocht blijken dat dit ten onrechte is geschied. Tegenover hem valt dan af de kandidaat die, indien de toegelatene niet verkozen was verklaard, gekozen zou zijn.

ARTIKEL 55

1. Aan de in artikel 54 bedoelde stemming zijn de stemgerechtigden bevoegd deel te nemen wier namen voorkomen in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, uit de lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 27 van dit reglement, en in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet.
2. Personen ten aanzien van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat hun naam ten onrechte ontbreekt dan wel ten onrechte voorkomt in het register onderscheidenlijk de lijsten, bedoeld in het eerste lid, zijn bevoegd, onderscheidenlijk niet bevoegd, aan de in artikel 54 bedoelde stemming deel te nemen. Het register onderscheidenlijk de lijsten worden daartoe aangepast.

ARTIKEL 56

Indien het algemeen bestuur heeft besloten om een of meer van de benoemde leden wegens de onjuistheid van de vaststelling van de uitslag van de verkiezing niet toe te laten, wordt daarvan door de dijkgraaf onverwijld kennis gegeven aan het stembureau.

ARTIKEL 57

1. Uiterlijk op de veertiende dag nadat de kennisgeving, bedoeld in artikel 56 is ontvangen, houdt het stembureau een openbare zitting en stelt het met inachtneming van de in artikel 56 bedoelde beslissing de uitslag van de verkiezing voor zover nodig opnieuw vast.
2. De voorzitter van het stembureau brengt deze zitting tijdig ter openbare kennis.
3. De artikelen 45 tot en met 47 vinden overeenkomstige toepassing.
4. Het onderzoek van de geloofsbrief van de aldus nieuw gekozen verklaarde strekt zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing raken.

ARTIKEL 58

Indien het algemeen bestuur heeft besloten de benoemde niet als lid toe te laten op de grond dat hij niet voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap of dat hij een met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult, geeft de dijkgraaf daarvan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.

ARTIKEL 59

De beslissing betreffende de toelating van de bij een verkiezing benoemde leden van het algemeen bestuur wordt genomen uiterlijk op de zevenentwintigste dag na de stemming, of, indien dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk daarna. Betreft het de toelating van gekozenen ter vervulling van buiten die tijd opgevallen plaatsen dan wordt de beslissing in de eerstvolgende vergadering genomen.

ARTIKEL 60

1. Elke beslissing betreffende de toelating van de tot lid van het algemeen bestuur benoemden wordt door het dagelijks bestuur terstond aan de benoemde bekendgemaakt.
2. Aan de niet-toegelatene worden de redenen van de beslissing medegedeeld.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing indien door het algemeen bestuur wegens herhaalde staking van stemmen of wegens staking van stemmen in een voltallige vergadering over een voorstel omtrent toelating geen beslissing is genomen.

ARTIKEL 61

1. Indien op het tijdstip van periodieke aftreding van de leden van het algemeen bestuur niet de goedkeuring van de geloofsbrieven van meer dan de helft van het aantal leden onherroepelijk is geworden, houden de leden van het algemeen bestuur zitting totdat zulks is geschied. Gedurende deze tijd oefenen de bij de verkiezingen gekozen leden hun functie niet uit.
2. Een plaats die openvalt na het tijdstip van periodieke aftreding wordt vervuld op dezelfde wijze als zou zijn geschied, indien zij voor dat tijdstip is opgevallen.

ARTIKEL 62

De artikelen 54, 56 en 58 vinden eerst toepassing wanneer het besluit van het algemeen bestuur onherroepelijk is geworden.

ARTIKEL 63

Het lidmaatschap van het algemeen bestuur vangt aan zodra de toelating onherroepelijk is geworden.

HOOFDSTUK 10 PLAATSVERVANGING

ARTIKEL 64

Wanneer, anders dan bij de vaststelling van de uitslag van een verkiezing, in een opgevallen plaats van het algemeen bestuur moet worden voorzien, verklaart de voorzitter van het stembureau bij een met redenen omkleed besluit, uiterlijk op de veertiende dag nadat dit te zijner kennis is gekomen, de plaatsvervanger van het lid van het algemeen bestuur benoemd. Indien het lid in wiens plaats moet worden voorzien, ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, vangt de termijn van twee weken aan op dat tijdstip.

ARTIKEL 65

Aan artikel 64 wordt geen toepassing gegeven indien door de voorzitter van het stembureau van de plaatsvervanger een schriftelijke verklaring is ontvangen dat hij niet voor de benoeming in aanmerking wenst te komen.

ARTIKEL 66

1. Iedere benoeming die met toepassing van artikel 64 geschiedt, wordt terstond bekendgemaakt op de in het waterschap gebruikelijke wijze.
2. De voorzitter van het stembureau doet een afschrift van het benoemingsbesluit toekomen aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 11 EINDE LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 67

1. Zodra is komen vast te staan dat een lid van het algemeen bestuur niet voldoet aan één van de in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet bedoelde vereisten of een in het tweede lid van dat artikel bedoelde betrekking vervult, houdt hij op lid te zijn.
2. De dijkgraaf geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Een overeenkomstige kennisgeving vindt plaats indien door het overlijden van een lid een plaats in het algemeen bestuur is opengevallen.

ARTIKEL 68

1. Een lid van het algemeen bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. Hij bericht dit schriftelijk aan de dijkgraaf.
2. De dijkgraaf geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Op een ingediend ontslag kan niet worden teruggekomen.

ARTIKEL 69

Een lid van het algemeen bestuur dat zijn ontslag heeft ingezonden behoudt, ook indien hij ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, zijn lidmaatschap totdat de goedkeuring van de geloofsbrieven van zijn opvolger onherroepelijk is geworden of totdat het stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd.

HOOFDSTUK 12 BEROEPSCHRIFTEN

ARTIKEL 70

1. Als besluiten in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet worden aangewezen:
  - a. het besluit van het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 30, tweede lid, van de Waterschapswet;
  - b. het besluit van het stembureau over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling, bedoeld in artikel 20, eerste lid;
  - c. het besluit van het stembureau over de ongeldigheid van de stembiljetten, bedoeld in artikel 38, eerste lid;
  - d. het besluit van het algemeen bestuur over de toelating van een benoemde als lid van het algemeen bestuur, bedoeld in artikel 52, eerste lid.
2. Beroepschriften tegen besluiten, bedoeld in het eerste lid, worden ingediend uiterlijk op de vierde dag nadat zij zijn genomen of geacht worden te zijn geweigerd.

HOOFDSTUK 13 STRAFBEPALINGEN

ARTIKEL 71

Degene die stembiljetten namaakt of vervalst met het oogmerk deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 72

Degene die opzettelijk als echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken stembiljetten die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij ze ontving, bekend was, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 73

Degene die stelselmatig personen aanspreekt teneinde hen te bewegen hun stembiljet af te geven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

HOOFDSTUK 14 SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 74

Met ingang van de datum van inwerkingtreding van het Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2002 wordt het Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 1998⁵ ingetrokken.

ARTIKEL 75

Dit reglement treedt in werking op een door gedeputeerde staten van Utrecht en Zuid-Holland bij gemeenschappelijk besluit te bepalen tijdstip en wordt ingetrokken met ingang van de datum van inwerkingtreding van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 30b van de Waterschapswet.

ARTIKEL 76

Dit reglement wordt aangehaald als: Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2002.

Utrecht, 2002
provinciale staten van Utrecht,

voorzitter, B. STAAL

griffier, H.H. SIETSMA

Den Haag, 2002
provinciale staten van Zuid-Holland,

voorzitter,

griffier,

---

⁵ Prov. blad van Utrecht 1998, 40
Prov. blad van Zuid-Holland 1998, 61

Besluit van provinciale staten van Utrecht van ..... en van Zuid-Holland van ..... tot wijziging van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Provinciale staten van Utrecht en van Zuid-Holland;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van Utrecht van .....nr. .... en van Zuid-Holland van ....., nr. ....;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

b e s l u i t e n :

ARTIKEL I

Het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden⁶ wordt gewijzigd als volgt.

A

In artikel 2, eerste lid, wordt “kaart nummer 94009” vervangen door: kaart L 4002001

B

In artikel 8 wordt “Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden” gewijzigd in: Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2002

C

Artikel 10, eerste lid, komt te luiden:

Het waterschap is ten behoeve van de verkiezing onderverdeeld in drie kieskringen. Deze zijn aangeduid als kieskring I, kieskring II en kieskring III.

D

Artikel 11 komt te luiden:

ARTIKEL 11

In kieskring I worden vier leden gekozen die de categorie ongebouwd vertegenwoordigen, twee leden die de categorie gebouwd vertegenwoordigen, twee leden die de categorie ingezetenen vertegenwoordigen en één lid dat de categorie gebruikers bedrijfsgebouwd vertegenwoordigt.

In kieskring II wordt één lid gekozen dat de categorie ongebouwd vertegenwoordigt, drie leden die de categorie gebouwd vertegenwoordigen, zes leden die de categorie ingezetenen vertegenwoordigen en twee leden die de categorie gebruikers bedrijfsgebouwd vertegenwoordigen.

In kieskring III worden twee leden gekozen die de categorie ongebouwd vertegenwoordigen, twee leden die de categorie gebouwd vertegenwoordigen, vier leden die de categorie ingezetenen vertegenwoordigen en één lid dat de categorie gebruikers bedrijfsgebouwd vertegenwoordigt.

E

Na het opschrift van hoofdstuk 6 worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

---

⁶ KB van 12 december 1994, Stb. 867

ARTIKEL 75a

Provinciale staten van Utrecht zijn bevoegd tot wijziging van de reglementering, tenzij het desbetreffende besluit een regeling bevat van de in artikel 5, tweede lid, van de Waterschapswet genoemde onderwerpen.

ARTIKEL 75b

De zittingsduur van de in 2003 gekozen leden van het algemeen bestuur wordt verlengd tot 1 januari 2008.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking op een door gedeputeerde staten van Utrecht en Zuid-Holland bij gemeenschappelijk besluit te bepalen tijdstip.

Utrecht, 2002
provinciale staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Den Haag, 2002
provinciale staten van Zuid-Holland,

voorzitter,

griffier,

Besluit van provinciale staten van Utrecht van ..... en van Gelderland van ..... tot vaststelling van het Kiesreglement voor het Waterschap Vallei en Eem.

Provinciale staten van Utrecht en van Gelderland;

Op het voorstel van de commissie ex artikel 6 van de Waterschapswet van ..... nr, ...

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

b e s l u i t e n :

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

ARTIKEL 1

1. In elke kieskring vindt voor iedere belangencategorie genoemd in artikel 5 van het Algemeen reglement voor het waterschap Vallei en Eem een afzonderlijke verkiezing plaats.
2. Indien een gemeente in meer dan één kieskring is gelegen, kan het dagelijks bestuur bepalen dat de desbetreffende gemeente geacht wordt in haar geheel te behoren tot een door het dagelijks bestuur aan te wijzen kieskring.

ARTIKEL 2

Het uitbrengen van een stem voor de verkiezing van de leden en plaatsvervangende leden van het algemeen bestuur geschiedt schriftelijk.

ARTIKEL 3

Met inachtneming van de artikelen 16, 18 en 25 van de Waterschapswet geldt dat de ondertekening van een opgave tot kandidaatstelling, respectievelijk de deelname aan de stemming voor de categorieën ongebouwd en gebouwd plaatsvindt in de kieskring waar de bevoegde tot kandidaatstelling, respectievelijk de stemgerechtigde, voor het genot van onroerende zaken voor het betreffende jaar voor het grootste bedrag aan het waterschap belastingplichtig is.

ARTIKEL 4

De bepalingen in dit reglement ten aanzien van de kandidaatstelling en de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur zijn van overeenkomstige toepassing op de kandidaatstelling en de verkiezing van de plaatsvervangende leden.

ARTIKEL 5

Ten aanzien van onroerende zaken waarvan de eigenaar, bezitter of beperkt gerechtigde een rechtspersoon is, kunnen de bevoegdheid tot kandidaatstelling en het stemrecht alleen worden uitgeoefend door één van degenen die tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegd zijn.

HOOFDSTUK 2 REGISTRATIE VAN STEMGERECHTIGDHEID

ARTIKEL 6

Van degenen die in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, zijn opgenomen, worden voor iedere kieskring afzonderlijk in het register vermeld:

- a. de geslachtsnamen, de beginletters van de voornamen en de adressen van natuurlijke personen en de namen en adressen van rechtspersonen en van vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
- b. de belangencategorieën waarvoor stemrecht geldt.

ARTIKEL 7

1. Uiterlijk vier weken voor de periode van kandidaatstelling draagt het dagelijks bestuur er zorg voor dat ter openbare kennis wordt gebracht dat eenieder:
  - a. op verzoek kosteloos uit het register, bedoeld in artikel 6, inlichtingen kan krijgen waaruit deze kan opmaken of hijzelf daarin al dan niet of niet behoorlijk is opgenomen;
  - b. tegen betaling van de kosten een uittreksel uit het register kan krijgen;
  - c. uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling om verbetering van het register kan verzoeken, overeenkomstig artikel 30 van de Waterschapswet.
2. Op de verzoeken, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en c, wordt uiterlijk op de zevende dag na ontvangst van het verzoek door het dagelijks bestuur beslist. Indien de verzoeker niet als stemgerechtigde is geregistreerd, deelt het dagelijks bestuur hem de redenen daarvan mee.

HOOFDSTUK 3 HET STEMBUREAU

ARTIKEL 8

1. Voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur stelt het dagelijks bestuur van het waterschap een stembureau in. Het stembureau is gevestigd in een door het dagelijks bestuur daartoe aangewezen gemeente.
2. Het stembureau bestaat uit ten minste drie leden, van wie er één voorzitter is en één plaatsvervangend voorzitter.
3. De voorzitter van het waterschap is voorzitter van het stembureau. De andere leden en een door het dagelijks bestuur te bepalen aantal plaatsvervangend leden van het stembureau worden door het dagelijks bestuur benoemd en ontslagen.
4. De benoemingen geschieden voor vier kalenderjaren. Hij die ter vervulling van een opengevallen plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd zou hebben moeten aftreden.
5. Het dagelijks bestuur stelt de vergoedingen vast van de leden van het stembureau, niet zijnde een lid van het dagelijks bestuur.

ARTIKEL 9

Voor het houden van de zittingen van het stembureau wijst het dagelijks bestuur een of meer geschikte ruimten aan.

ARTIKEL 10

1. Gedurende de zittingen zijn steeds de voorzitter en twee andere leden of plaatsvervangende leden van het stembureau aanwezig.
2. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter treedt de plaatsvervangend voorzitter en bij diens verhindering of ontstentenis een ander, door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen lid als voorzitter op.
3. Bij verhindering of ontstentenis van een lid treedt een door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen plaatsvervangend lid op.
4. Van de wisselingen in de samenstelling van het stembureau wordt in het proces-verbaal aantekening gehouden met opgave van de tijd van vervanging.

ARTIKEL 11

1. De voorzitter van het stembureau draagt er zorg voor dat de openbare zittingen van het stembureau tijdig ter openbare kennis worden gebracht.
2. De voorzitter van het stembureau is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting.

ARTIKEL 12

1. Van iedere zitting van het stembureau wordt onmiddellijk proces-verbaal opgemaakt overeenkomstig een door het dagelijks bestuur opgemaakt model.
2. De bij de openbare zittingen van het stembureau aanwezige stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren inbrengen tegen de gang van zaken tijdens de zitting. Van de ingebrachte bezwaren wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.
3. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden van het stembureau getekend.

4. De voorzitter van het waterschap legt een afschrift van het proces-verbaal van het stembureau op het waterschapskantoor voor eenieder ter inzage. Hij geeft tegelijkertijd openbaar kennis van de terinzagelegging. De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.

HOOFDSTUK 4 KANDIDAATSTELLING

ARTIKEL 13

1. De periode van kandidaatstelling bedraagt twee dagen. Het dagelijks bestuur bepaalt de dag waarop deze periode begint.
2. Tijdens de periode van kandidaatstelling kunnen tussen 8.00 en 19.00 uur bij de voorzitter van het stembureau of bij het door deze aan te wijzen lid van dat bureau op het kantoor van het waterschap opgaven van kandidaten worden ingeleverd.
3. De opgave geschiedt op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de opgave zijn kosteloos op het kantoor van het waterschap verkrijgbaar of kunnen op verzoek worden toegezonden.
4. Ten minste drie weken voor de aanvang van de periode van kandidaatstelling brengt de voorzitter van het waterschap het in het tweede en derde lid bepaalde ter openbare kennis. In de kennisgeving wordt eveneens melding gemaakt van de vereisten voor kandidaatstelling en de plaats, de dag en het tijdstip van de in artikel 20 bedoelde zitting.

ARTIKEL 14

1. De opgave tot kandidaatstelling moet zijn ondertekend door ten minste tien personen, niet zijnde de op de opgave vermelde kandidaat zelf of de kandidaat-plaatsvervanger, die binnen de kieskring waarvoor de opgave geldt bevoegd zijn tot kandidaatstelling krachtens artikel 18 van de Waterschapswet en artikel 3 van dit reglement.
2. Niemand mag per categorie van belanghebbenden meer dan één opgave ondertekenen.
3. Niemand kan kandidaat gesteld worden voor meer dan één categorie van belanghebbenden.
4. Niemand kan kandidaat gesteld worden in meer dan één kieskring.
5. Een ondertekening kan niet worden ingetrokken nadat de opgave is ingeleverd.

ARTIKEL 15

De naam van een kandidaat mag niet voorkomen op een opgave, indien de kandidaat bij aanvang van de zittingsperiode niet de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of indien hij krachtens artikel B5, eerste lid, van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 16

1. Bij de opgave worden overgelegd een schriftelijke verklaring van de daarop voorkomende kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling en een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.
2. De verklaring van instemming wordt gesteld op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de verklaring van instemming zijn kosteloos verkrijgbaar op het kantoor van het waterschap of kunnen op verzoek worden toegezonden vanaf het in artikel 13, vierde lid, bedoelde tijdstip.
3. Een verklaring van instemming kan na de zitting, bedoeld in artikel 18, niet worden ingetrokken.

ARTIKEL 17

1. De inlevering van de opgave geschiedt persoonlijk door de kandidaat of één van de ondertekenaars. Degene die de opgave inlevert dient zich daarbij te kunnen legitimeren.
2. Degene die de opgave heeft ingeleverd, ontvangt van de voorzitter van het stembureau of van het door deze aangewezen lid van het stembureau een gedagtekend ontvangstbewijs.

HOOFDSTUK 5 ONDERZOEK EN OPENBAARMAKING VAN DE OPGAVEN VAN DE KANDIDATEN

ARTIKEL 18

1. Uiterlijk op de vierde dag na de laatste dag van kandidaatstelling houdt het stembureau een zitting tot het onderzoeken van de opgaven tot kandidaatstelling.
2. Onmiddellijk na de zitting, bedoeld in het eerste lid, legt de voorzitter van het stembureau de opgaven tot kandidaatstelling ter inzage.

ARTIKEL 19

1. Indien bij het onderzoek blijkt van een of meer van de volgende verzuimen, geeft het stembureau onverwijld bij aangetekende brief of tegen gedagtekend ontvangstbewijs kennis aan degene die de opgave heeft ingeleverd, dat:
  - a. de opgave niet is ondertekend overeenkomstig artikel 14, eerste en tweede lid. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
  - b. de opgave niet op het in artikel 13, derde lid, bedoelde formulier is gedaan;
  - c. niet eenduidig kan worden vastgesteld wie kandidaat wordt gesteld;
  - d. de opgave meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en zijn kandidaat-plaatsvervanger;
  - e. de verklaring van een kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling ontbreekt of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
  - f. de opgave niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars.
2. Uiterlijk op de derde dag na de zitting, bedoeld in artikel 18, kan degene die de opgave heeft ingeleverd, het verzuim of de verzuimen, in de kennisgeving aangeduid, herstellen op het kantoor van het waterschap van 8.00 - 19.00 uur.
3. In het geval, bedoeld in het eerste lid onder f, kan één van de tot inlevering bevoegden door persoonlijke verschijning op het kantoor van het waterschap zich alsnog in de plaats van de onbevoegde inleveraar stellen; hij wordt dan geacht de opgave persoonlijk te hebben ingeleverd.

ARTIKEL 20

1. Op de vierde dag na de dag van de zitting, bedoeld in artikel 18 beslist het stembureau, met inachtneming van het bepaalde in artikel 21, in een openbare zitting over de geldigheid van de opgaven.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 13, vierde lid.

ARTIKEL 21

Ongeldig is de opgave:

- a. die niet vóór 19.00 uur op de laatste dag van de kandidaatstelling bij de voorzitter van het stembureau of het door deze aangewezen lid is ingeleverd;
- b. die niet overeenkomstig artikel 14, eerste lid, is ondertekend. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
- c. waaruit niet eenduidig blijkt wie kandidaat wordt gesteld;
- d. die niet is gedaan op het daartoe bestemde formulier;
- e. die niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars van de opgave;
- f. waarbij de verklaring van de kandidaat ontbreekt dat hij instemt met zijn kandidaatstelling of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
- g. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die bij aanvang van de zittingsperiode de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt;
- h. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die op meer dan één van de bij het stembureau ingeleverde opgaven voorkomt, en de kandidaat daarmee heeft ingestemd;
- i. die meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en zijn kandidaat-plaatsvervanger;
- j. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, van wie een uittreksel uit het register van overlijden dan wel een afschrift van de akte van overlijden is overgelegd;
- k. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die krachtens artikel B5 van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 22

1. Zodra een beslissing als bedoeld in artikel 20 onherroepelijk is geworden maakt de voorzitter van het stembureau de opgaven onverwijld openbaar.
2. De openbaarmaking geschiedt door de opgaven voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd door de voorzitter van het stembureau openbaar kennis gegeven.

ARTIKEL 23

1. Artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet is van toepassing per kieskring.
2. Een besluit van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet wordt uiterlijk op de vierentwintigste dag na de laatste dag van kandidaatstelling genomen.
3. Van de daartoe te houden stemmingen wordt staande de vergadering een proces-verbaal opgemaakt, dat door de voorzitter van het waterschap en de secretaris wordt getekend.
4. Het bepaalde in artikel 22 ten aanzien van de openbaarmaking is van overeenkomstige toepassing op het besluit tot kandidaatstelling door het algemeen bestuur en op het proces-verbaal, bedoeld in het tweede onderscheidenlijk derde lid.

ARTIKEL 24

Indien zich een situatie voordoet als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Waterschapswet, wordt dat vermeld in het proces-verbaal, bedoeld in artikel 46.

HOOFDSTUK 6 DE STEMMING

Afdeling 1 Algemene bepalingen

ARTIKEL 25

1. De stemming eindigt op een door het dagelijks bestuur vastgestelde dag om 12.00 uur. Deze dag is uiterlijk twaalf weken na de laatste dag van kandidaatstelling, bedoeld in artikel 13.
2. De voorzitter van het waterschap brengt de dag, bedoeld in het eerste lid, ten minste drie weken tevoren ter openbare kennis. Hij brengt daarbij tevens het gestelde in artikel 31, eerste lid, in artikel 32, tweede lid, en in artikel 43, tweede lid, ter openbare kennis.

ARTIKEL 26

De stemming geschiedt over de kandidaten van wie de namen voorkomen op de geldig verklaarde opgaven tot kandidaatstelling.

ARTIKEL 27

Het stembureau draagt er zorg voor dat in één of meer exemplaren van het register van stemgerechtigden, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van degenen die voorkomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 22, eerste lid van de Waterschapswet, voor de naam van iedere stemgerechtigde een code wordt geplaatst, te beginnen op een willekeurige plaats.

Afdeling 2 Toezending stembescheiden

ARTIKEL 28

1. De voorzitter van het waterschap verzendt ten minste twee weken voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, als stembescheiden aan iedere stemgerechtigde:
  - a. per belangencategorie een stembiljet;
  - b. per belangencategorie een kandidatenlijst;
  - c. een handleiding voor de stemgerechtigde, waarin in ieder geval melding wordt gemaakt van de wijzen van retourneren van het stembiljet, aangegeven in de artikelen 30 en 31.
2. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze waarop de stembiljetten worden teruggezonden.

3. Het dagelijks bestuur stelt de vorm en afmeting van de bij de stemming te gebruiken stembiljetten vast. Op het stembiljet dienen in ieder geval te zijn afgedrukt:
  - a. de namen van de kandidaten over wie de stemming moet geschieden. De namen van de kandidaten worden in een door het lot bepaalde volgorde geplaatst en zo nodig van een nummer voorzien. De loting geschiedt door het stembureau in de in artikel 20 bedoelde zitting;
  - b. de belangencategorie waarvoor de verkiezing geldt;
  - c. een aanduiding van de kieskring;
  - d. de code van de stemgerechtigde als bedoeld in artikel 27.
4. De in het derde lid onder sub a, bedoelde loting van de volgorde, waarin de namen van de kandidaten op het stembiljet worden afgedrukt, kan op twee manieren plaatsvinden. Enerzijds kan door middel van loting eenmalig de beginletter worden bepaald, waarna de namen van de kandidaten met inachtneming van die beginletter in alfabetische volgorde worden afgedrukt. Anderzijds kan door middel van loting worden bepaald welke naam als eerste op het stembiljet wordt afgedrukt, waarna vervolgens door middel van loting wordt bepaald welke naam als tweede op het stembiljet wordt afgedrukt en zo verder. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze van loting.
5. In afwijking van het bepaalde in het derde lid, onder a, kunnen de kandidaten op het stembiljet worden aangeduid door middel van een nummer. In dat geval wordt op de kandidatenlijst, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, aangegeven welk nummer bij welke kandidaat hoort.
6. In geval meer dan één natuurlijke of rechtspersoon is gerechtigd tot een of meer ongebouwde of gebouwde onroerende zaken, worden de stembescheiden toegezonden aan degene aan wie het aanslagbiljet voor de omslag van het waterschap wordt toegezonden.

ARTIKEL 29

1. Een stemgerechtigde kan het stembureau verzoeken om een duplicaat van het stembiljet, indien hij dit niet heeft ontvangen of indien het in het ongereede is geraakt. Het verzoek om een duplicaat van het stembiljet kan worden gedaan tot één week voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid.
2. Het stembureau verstrekt het als duplicaat gewaarmerkte stembiljet en houdt daarvan aantekening in de registers en lijsten, bedoeld in artikel 27.
3. Per stemgerechtigde kan per belangencategorie éénmaal een duplicaat worden verstrekt.

Afdeling 3 Het uitbrengen van de stem

ARTIKEL 30

1. De stemgerechtigde brengt zijn stem uit door het stemvak, geplaatst bij de naam of het nummer van de kandidaat van zijn keuze, zo in te vullen dat op ondubbelzinnige wijze kenbaar is op welke kandidaat hij zijn stem heeft uitgebracht.
2. De stemgerechtigde verzendt het stembiljet op de wijze die door het dagelijks bestuur is bepaald.
3. Stembiljetten die na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip door het stembureau worden ontvangen, worden verder buiten beschouwing gelaten.

ARTIKEL 31

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 30, tweede lid, kan het te retourneren stembiljet tot het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, worden gedeponereerd in een bus die het stembureau daartoe in het kantoor van het waterschap heeft geplaatst.
2. Het stembureau overtuigt zich ervan dat de in het eerste lid bedoelde bus leeg is op het moment dat deze wordt geplaatst.

HOOFDSTUK 7 DE STEMMING

Afdeling 1 Het verwerken van de stembiljetten

ARTIKEL 32

1. Voor het opnemen van de stemmen houdt het stembureau zo spoedig mogelijk na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip een openbare zitting.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 33

De bus, bedoeld in artikel 31, eerste lid, wordt zo spoedig mogelijk na het verstrijken van het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, overgebracht naar de ruimte dan wel ruimten waarin de stemopneming plaatsvindt. Vervolgens worden de in deze bus gedeponeerde stembiljetten gevoegd bij de per post ontvangen stembiljetten.

ARTIKEL 34

vervallen

ARTIKEL 35

vervallen

ARTIKEL 36

1. Het tellen van de stembiljetten kan zowel handmatig als machinaal geschieden.
2. Het stembureau kan zich bij deze werkzaamheden doen bijstaan door vervangende leden en door andere personen, daartoe door het dagelijks bestuur aangewezen.
3. Met de werkzaamheden, bedoeld, in het eerste lid en, in het geval er machinaal wordt geteld, die betreffende het invoeren van de stembiljetten in de machine, kan worden aangevangen voordat de stemming is beëindigd onder de voorwaarden dat:
  - a. in de ruimte dan wel ruimten waarin deze werkzaamheden plaatsvinden, het stemgeheim is gewaarborgd en er tussentijds geen mededelingen worden gedaan omtrent de uitgebrachte stemmen;
  - b. de beslissing omtrent de ongeldigheid van stembiljetten wordt opgeschort tot de zitting, bedoeld in artikel 32.
4. Teneinde te waarborgen dat bij het uitvoeren van de werkzaamheden genoemd in deze afdeling wordt voldaan aan de daarin gestelde voorwaarden, stelt het dagelijks bestuur een protocol op. Dit wordt ten minste drie weken voor de dag waarop de stemming eindigt toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland en Utrecht.

ARTIKEL 37

1. Ongeldig zijn stembiljetten:
  - a. waarop de stemgerechtigde niet, door het geheel of gedeeltelijk invullen van het stemvak, op ondubbelzinnige wijze heeft kenbaar gemaakt op welke kandidaat hij zijn stem uitbrengt;
  - b. die niet zijn teruggezonden op de, op grond van artikel 30, tweede lid, door het dagelijks bestuur voorgeschreven wijze of op de in artikel 31, eerste lid, genoemde wijze;
  - c. indien de code op het stembiljet onleesbaar is.
2. Voorts is ongeldig het als tweede ontvangen stembiljet indien zowel het origineel als het duplicaat is ontvangen.

ARTIKEL 38

1. Het stembureau beslist met inachtneming van artikel 37 over de geldigheid van stembiljetten.
2. De voorzitter van het stembureau maakt de reden van ongeldigverklaring onmiddellijk bekend. Indien één van de aanwezige stemgerechtigden dit verlangt, moet het biljet worden getoond.

ARTIKEL 39

1. De ongeldig verklaarde stembiljetten worden in pakken gedaan die worden verzegeld. Op ieder pak wordt vermeld:
  - a. de aanduiding van de categorie en de kieskring;
  - b. dat de stembiljetten ongeldig zijn verklaard;
  - c. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.
2. De verzegelde pakken worden door de voorzitter van het stembureau of een door hem aan te wijzen ander lid van het stembureau overgedragen aan de voorzitter van het waterschap of een door deze aangewezen ambtenaar.

Afdeling 2 Vaststellen van het aantal uitgebrachte stemmen

ARTIKEL 40

1. Het stembureau stelt per belangencategorie vast:
  - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
  - b. de som van de aantallen, bedoeld onder a;
  - c. het aantal ongeldige stemmen.
2. Vervolgens deelt de voorzitter van het stembureau ten aanzien van iedere belangencategorie mede, zowel het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen als het gezamenlijke aantal uitgebrachte stemmen. Tevens deelt hij het aantal ongeldige stemmen mede.

ARTIKEL 41

1. De geldige stembiljetten worden, gerangschikt per belangencategorie, in een of meer pakken gedaan die worden verzegeld.
2. Op ieder pak, in het eerste lid bedoeld, wordt vermeld:
  - a. de aanduiding van de kieskring;
  - b. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.
3. De verzegelde pakken geldige stembiljetten worden overgedragen aan de voorzitter van het waterschap of een door deze aangewezen ambtenaar.

ARTIKEL 42

Het proces-verbaal van de zitting, bedoeld in dit hoofdstuk, vermeldt:

- a. de aantallen geldig uitgebrachte stemmen, bedoeld in artikel 40;
- b. de aantallen, op grond van artikel 37 ongeldig verklaarde stembiljetten en de redenen van ongeldigverklaring.

HOOFDSTUK 8 VASTSTELLING VAN DE VERKIEZINGSUITSLAG

ARTIKEL 43

1. Het stembureau houdt uiterlijk op de tiende dag na de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, om tien uur een openbare zitting ter vaststelling van de uitslag van de verkiezing.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 44

1. Het stembureau kan op de in artikel 43 bedoelde zitting hetzij ambtshalve hetzij naar aanleiding van een met opgave van redenen gedaan verzoek van een of meer stemgerechtigden, tot een nieuwe opneming van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopneming fouten zijn gemaakt.
2. Het stembureau is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met het proces-verbaal.

ARTIKEL 45

1. Het stembureau stelt per kieskring per belangencategorie het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen vast.
2. In de volgorde van de aantallen op hen uitgebrachte stemmen zijn evenveel kandidaten gekozen als het aantal vacante plaatsen bedraagt. Indien voor de laatste vacante plaats meer kandidaten een gelijk aantal stemmen hebben behaald, beslist het lot wie van hen gekozen is.
3. De voorzitter van het stembureau maakt de aldus verkregen uitkomsten bekend.
4. Door de stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren worden ingebracht tegen de vaststelling van de verkiezingsuitslag.

ARTIKEL 46

Nadat alle werkzaamheden zijn beëindigd, wordt daarvan terstond proces-verbaal opgemaakt. In dit proces-verbaal worden de uitslag van de verkiezing en alle ingebrachte bezwaren vermeld.

ARTIKEL 47

1. De voorzitter van het stembureau maakt de uitslag van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk openbaar door het proces-verbaal voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd openbare kennisgeving gedaan door de voorzitter van het waterschap.
De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.
2. De voorzitter van het stembureau doet het proces-verbaal van de zitting van het stembureau toekomen aan het algemeen bestuur.

ARTIKEL 48

1. De voorzitter van het waterschap of een door deze aangewezen ambtenaar draagt zorg voor de bewaring van de verzegelde pakken met stembiljetten die overeenkomstig de artikelen 39 en 41 aan hem zijn overgedragen. Hij vernietigt deze pakken een jaar na de vaststelling van de uitslag.
2. Van de vernietiging bedoeld in het eerste lid wordt proces-verbaal opgemaakt.

HOOFDSTUK 9 BEGIN LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 49

1. De voorzitter van het stembureau geeft de benoemde schriftelijk kennis van zijn benoeming. De brief, houdende deze kennisgeving, wordt uiterlijk op de derde dag na de vaststelling van de uitslag van de verkiezing of na de benoemdverklaring, bedoeld in artikel 64, aangetekend toegezonden of tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt.
2. Indien de benoemde een gevolmachtigde heeft aangewezen, geschiedt de toezending of uitreiking aan die gevolmachtigde.
3. De voorzitter van het stembureau geeft tegelijkertijd schriftelijk kennis van de benoeming aan het algemeen bestuur. Deze kennisgeving strekt de benoemde tot geloofsbrief.

ARTIKEL 50

1. De benoemde draagt er zorg voor dat uiterlijk op de tiende dag of bij een benoeming in een tussentijds opgevallen plaats de achtentwintigste dag na de dagtekening van de kennisgeving van de benoeming het algemeen bestuur van hem, onderscheidenlijk de gevolmachtigde, schriftelijk mededeling ontvangt dat hij de benoeming aanneemt.
2. Is binnen die tijd de mededeling niet ontvangen, dan wordt hij geacht de benoeming niet aan te nemen.
3. Indien de benoemde de benoeming niet aanneemt, doet hij of zijn gevolmachtigde daarvan binnen de in het eerste lid genoemde termijn schriftelijk mededeling aan de voorzitter van het stembureau. Deze geeft hiervan kennis aan het algemeen bestuur.
4. Zolang niet onherroepelijk tot toelating van de benoemde is besloten, kan deze, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, schriftelijk aan het algemeen bestuur mededelen dat hij op het aannemen van de benoeming terugkomt. Hij wordt dan geacht de benoeming niet te hebben aangenomen.

ARTIKEL 51

Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt, legt de benoemde, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, aan het algemeen bestuur een door hem ondertekende verklaring over, vermeldende alle functies die de benoemde bekleedt.

ARTIKEL 52

1. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrief en beslist of de benoemde als lid wordt toegelaten. Daarbij gaat het na of de benoemde aan de vereisten voor het lidmaatschap voldoet en geen met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult en beslist het over de geschillen die met betrekking tot de geloofsbrief of de verkiezing zelf rijzen. Indien de benoemde vóór de eerste

samenkomst van het nieuw gekozen algemeen bestuur de voor het lidmaatschap vereiste leeftijd zal hebben bereikt, wordt daarmee bij het nemen van de beslissing rekening gehouden.

2. Tenzij de benoemde op het tijdstip van benoeming reeds lid van het algemeen bestuur was, legt hij tevens een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens over, waaruit zijn woonplaats, datum en plaats van geboorte blijken.
3. Het onderzoek van de geloofsbrief strekt zich niet uit tot de geldigheid van de opgaven van de kandidaten.
4. Betreft het de toelating van degene die is benoemd in een tussentijds opengevallen plaats, dan strekt het onderzoek zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag betreffen.
5. Ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, kan het algemeen bestuur tot een nieuwe opnemng van stembiljetten besluiten. De voorzitter van het waterschap laat deze stembiljetten op verzoek van het algemeen bestuur onverwijld naar dat orgaan overbrengen.
Na ontvangst van de stembiljetten gaat het algemeen bestuur onmiddellijk tot de opnemng over. Het is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met de processen-verbaal van het stembureau. Bij deze opnemng zijn de hoofdstukken 7 en 8 van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 53

De ongeldigheid van de stemming in een of meer kieskringen of een onjuistheid in de vaststelling van de uitslag van de verkiezing staat niet in de weg aan de toelating van de leden op wier verkiezing de ongeldigheid of onjuistheid geen invloed kan hebben gehad en, in geval van ongeldigheid van de stemming, de nieuwe stemming geen invloed kan hebben.

ARTIKEL 54

1. Indien het algemeen bestuur besluit tot niet-toelating van een of meer leden wegens de ongeldigheid van de stemming, geeft de voorzitter van het waterschap daarvan onverwijld kennis aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
2. Uiterlijk op de zestigste dag nadat deze kennisgeving is ontvangen, vindt in de in artikel 53 bedoelde kieskringen een nieuwe stemming plaats en wordt de uitslag van de verkiezing opnieuw vastgesteld. De dag van de stemming wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur.
3. Bij deze vaststelling blijft degene die reeds als lid is toegelaten gekozen verklaard, ook indien mocht blijken dat dit ten onrechte is geschied. Tegenover hem valt dan af de kandidaat die, indien de toegelatene niet verkozen was verklaard, gekozen zou zijn.

ARTIKEL 55

1. Aan de in artikel 54 bedoelde stemming zijn de stemgerechtigden bevoegd deel te nemen wier namen voorkomen in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, in de lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 27 van dit reglement, en in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet.
2. Personen ten aanzien van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat hun naam ten onrechte ontbreekt dan wel ten onrechte voorkomt in het register onderscheidenlijk de lijsten, bedoeld in het eerste lid, zijn bevoegd, onderscheidenlijk niet bevoegd, aan de in artikel 54 bedoelde stemming deel te nemen. Het register onderscheidenlijk de lijsten worden daartoe aangepast.

ARTIKEL 56

Indien het algemeen bestuur heeft besloten om een of meer van de benoemde leden wegens de onjuistheid van de vaststelling van de uitslag van de verkiezing niet toe te laten, wordt daarvan door de voorzitter van het waterschap onverwijld kennis gegeven aan het stembureau.

ARTIKEL 57

1. Uiterlijk op de veertiende dag nadat de kennisgeving, bedoeld in artikel 56 is ontvangen, houdt het stembureau een openbare zitting en stelt het met inachtneming van de in artikel 56 bedoelde beslissing de uitslag van de verkiezing voorzover nodig opnieuw vast.
2. De voorzitter van het stembureau brengt deze zitting tijdig ter openbare kennis.
3. De artikelen 45 tot en met 47 vinden overeenkomstige toepassing.
4. Het onderzoek van de geloofsbrief van de aldus nieuw gekozen verklaarde strekt zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing raken.

ARTIKEL 58

Indien het algemeen bestuur heeft besloten de benoemde niet als lid toe te laten op de grond dat hij niet voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap of dat hij een met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult, geeft de voorzitter van het waterschap daarvan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.

ARTIKEL 59

De beslissing betreffende de toelating van de bij een verkiezing benoemde leden van het algemeen bestuur wordt genomen uiterlijk op de zevenentwintigste dag na de stemming, of, indien dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk daarna. Betreft het de toelating van gekozenen ter vervulling van buiten die tijd opgevallen plaatsen dan wordt de beslissing in de eerstvolgende vergadering genomen.

ARTIKEL 60

1. Elke beslissing betreffende de toelating van de tot lid van het algemeen bestuur benoemden wordt door het dagelijks bestuur terstond aan de benoemde bekendgemaakt.
2. Aan de niet-toegelatene worden de redenen van de beslissing medegedeeld.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing indien door het algemeen bestuur wegens herhaalde staking van stemmen of wegens staking van stemmen in een voltallige vergadering over een voorstel omtrent toelating geen beslissing is genomen.

ARTIKEL 61

1. Indien op het tijdstip van periodieke aftreding van de leden van het algemeen bestuur niet de goedkeuring van de geloofsbriefen van meer dan de helft van het aantal leden onherroepelijk is geworden, houden de leden van het algemeen bestuur zitting totdat zulks is geschied. Gedurende deze tijd oefenen de bij de verkiezingen gekozen leden hun functie niet uit.
2. Een plaats die openvalt na het tijdstip van periodieke aftreding wordt vervuld op dezelfde wijze als zou zijn geschied, indien zij voor dat tijdstip is opgevallen.

ARTIKEL 62

De artikelen 54, 56 en 58 vinden eerst toepassing wanneer het besluit van het algemeen bestuur onherroepelijk is geworden.

ARTIKEL 63

Het lidmaatschap van het algemeen bestuur vangt aan zodra de toelating onherroepelijk is geworden.

HOOFDSTUK 10 PLAATSVERVANGING

ARTIKEL 64

Wanneer, anders dan bij de vaststelling van de uitslag van een verkiezing, in een opgevallen plaats van het algemeen bestuur moet worden voorzien, verklaart de voorzitter van het stembureau bij een met redenen omkleed besluit, uiterlijk op de veertiende dag nadat dit te zijner kennis is gekomen, de plaatsvervanger van het lid van het algemeen bestuur benoemd. Indien het lid in wiens plaats moet worden voorzien, ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, vangt de termijn van twee weken aan op dat tijdstip.

ARTIKEL 65

Aan artikel 64 wordt geen toepassing gegeven indien door de voorzitter van het stembureau van de plaatsvervanger een schriftelijke verklaring is ontvangen dat hij niet voor de benoeming in aanmerking wenst te komen.

ARTIKEL 66

1. Iedere benoeming die met toepassing van artikel 64 geschiedt, wordt terstond bekendgemaakt op de in het waterschap gebruikelijke wijze.

2. De voorzitter van het stembureau doet een afschrift van het benoemingsbesluit toekomen aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 11 EINDE LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 67

1. Zodra is komen vast te staan dat een lid van het algemeen bestuur niet voldoet aan één van de in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet bedoelde vereisten of een in het tweede lid van dat artikel bedoelde betrekking vervult, houdt hij op lid te zijn.
2. De voorzitter van het waterschap geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Een overeenkomstige kennisgeving vindt plaats indien door het overlijden van een lid een plaats in het algemeen bestuur is opengevallen.

ARTIKEL 68

1. Een lid van het algemeen bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. Hij bericht dit schriftelijk aan de voorzitter van het waterschap.
2. De voorzitter van het waterschap geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Op een ingediend ontslag kan niet worden teruggekomen.

ARTIKEL 69

Een lid van het algemeen bestuur dat zijn ontslag heeft ingezonden behoudt, ook indien hij ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, zijn lidmaatschap totdat de goedkeuring van de geloofsbrieven van zijn opvolger onherroepelijk is geworden of totdat het stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd.

HOOFDSTUK 12 BEROEPSCHRIFTEN

ARTIKEL 70

1. Als besluiten in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet worden aangewezen:
  - a. het besluit van het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 30, tweede lid, van de Waterschapswet;
  - b. het besluit van het stembureau over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling, bedoeld in artikel 20, eerste lid;
  - c. het besluit van het stembureau over de ongeldigheid van de stembiljetten, bedoeld in artikel 38, eerste lid;
  - d. het besluit van het algemeen bestuur over de toelating van een benoemde als lid van het algemeen bestuur, bedoeld in artikel 52, eerste lid.
2. Beroepschriften tegen besluiten, bedoeld in het eerste lid, worden ingediend uiterlijk op de vierde dag nadat zij zijn genomen of geacht worden te zijn geweigerd.

HOOFDSTUK 13 STRAFBEPALINGEN

ARTIKEL 71

Degene die stembiljetten namaakt of vervalst met het oogmerk deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 72

Degene die opzettelijk als echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken stembiljetten die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij ze ontving, bekend was, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 73

Degene die stelselmatig personen aanspreekt teneinde hen te bewegen hun stembiljet af te geven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

HOOFDSTUK 14 SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

ARTIKEL 74

Dit reglement wordt aangehaald als: Kiesreglement voor het waterschap Vallei en Eem

Utrecht, 2002
provinciale staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Arnhem, 2002
provinciale staten van Gelderland,

voorzitter,

griffier,

Ontwerp-besluit

Besluit van provinciale staten van Utrecht van ..... en van Gelderland van ..... tot wijziging van het Algemeen reglement voor het waterschap Vallei en Eem.

Provinciale staten van Utrecht en van Gelderland;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van ... nr... en Gedeputeerde Staten ... van .. nr..;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

b e s l u i t e n :

I Het Algemeen reglement voor het waterschap Vallei en Eem te wijzigen als volgt.

Artikel 54a komt te luiden:

De leden van het algemeen bestuur die in 2003 zijn verkozen, treden af met ingang van 1 januari 2008.

II In te trekken het Kiesreglement voor het waterschap Vallei en Eem, vastgesteld bij besluit van Provinciale Staten van Gelderland en Utrecht van 11 oktober 1995, nummer F - 393 respectievelijk 18 oktober 1995, nummer WNM-2\1995 en vast te stellen het onder bijlage 3 opgenomen Kiesreglement voor het waterschap Vallei en Eem.

III De wijzigingen van de grenzen van het waterschap Vallei en Eem vast te stellen conform de bijgevoegde kaarten.

IV Dit besluit treedt in werking na publicatie in het laatst uitgegeven Provinciaal Blad en werkt terug tot en met 1 januari 2003.

Utrecht, 2002
provinciale staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Arnhem, 2002
provinciale staten van Gelderland,

voorzitter,

Ontwerp-besluit

Besluit van de provinciale staten van Gelderland van ....., van Zuid-Holland van .... en van Utrecht van .... tot vaststelling van het kiesreglement voor het waterschap Rivierenland.

Provinciale staten van Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van Gelderland van ....., nr. .. , van Zuid-Holland van ....., nr....., en van Utrecht van ...., nr...

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet

B e s l u i t e n :

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

ARTIKEL 1

1. In elke kieskring vindt voor iedere belangencategorie genoemd in artikel 7 van het Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland een afzonderlijke verkiezing plaats.
2. Indien een gemeente in meer dan één kieskring is gelegen, kan het dagelijks bestuur bepalen dat de desbetreffende gemeente geacht wordt in haar geheel te behoren tot een door het dagelijks bestuur aan te wijzen kieskring.

ARTIKEL 2

Het uitbrengen van een stem voor de verkiezing van de leden en plaatsvervangende leden van het algemeen bestuur geschiedt schriftelijk.

ARTIKEL 3

Met inachtneming van de artikelen 16, 18 en 25 van de Waterschapswet geldt dat de ondertekening van een opgave tot kandidaatstelling, respectievelijk de deelname aan de stemming voor de categorieën ongebouwd en gebouwd plaatsvindt in de kieskring waar de bevoegde tot kandidaatstelling, respectievelijk de stemgerechtigde, voor het genot van onroerende zaken voor het betreffende jaar voor het grootste bedrag aan het waterschap belastingplichtig is.

ARTIKEL 4

De bepalingen in dit reglement ten aanzien van de kandidaatstelling en de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur zijn van overeenkomstige toepassing op de kandidaatstelling en de verkiezing van de plaatsvervangende leden.

ARTIKEL 5

Ten aanzien van onroerende zaken waarvan de eigenaar, bezitter of beperkt gerechtigde een rechtspersoon is, kunnen de bevoegdheid tot kandidaatstelling en het stemrecht alleen worden uitgeoefend door één van degenen die tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegd zijn.

HOOFDSTUK 2 REGISTRATIE VAN DE STEMGERECHTIGDEN

ARTIKEL 6

Van degenen die in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, zijn opgenomen, worden voor iedere kieskring afzonderlijk in het register vermeld:

- a. de geslachtsnamen, de beginletters van de voornamen en de adressen van natuurlijke personen en de namen en adressen van rechtspersonen en van vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
- b. de belangencategorieën waarvoor stemrecht geldt.

ARTIKEL 7

1. Uiterlijk vier weken voor de periode van kandidaatstelling draagt het dagelijks bestuur er zorg voor dat ter openbare kennis wordt gebracht dat eenieder:
  - a. op verzoek kosteloos uit het register, bedoeld in artikel 6, inlichtingen kan krijgen waaruit deze kan opmaken of hijzelf daarin al dan niet of niet behoorlijk is opgenomen;
  - b. tegen betaling van de kosten een uittreksel uit het register kan krijgen;
  - c. uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling om verbetering van het register kan verzoeken, overeenkomstig artikel 30 van de Waterschapswet.
2. Op de verzoeken, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en c, wordt uiterlijk op de zevende dag na ontvangst van het verzoek door het dagelijks bestuur beslist. Indien de verzoeker niet als stemgerechtigde is geregistreerd, deelt het dagelijks bestuur hem de redenen daarvan mee.

HOOFDSTUK 3 HET STEMBUREAU

ARTIKEL 8

1. Voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur stelt het dagelijks bestuur van het waterschap een stembureau in. Het stembureau is gevestigd in een door het dagelijks bestuur daartoe aangewezen gemeente.
2. Het stembureau bestaat uit ten minste drie leden, van wie er één voorzitter is en één plaatsvervangend voorzitter.
3. De voorzitter van het waterschap is voorzitter van het stembureau. De andere leden en een door het dagelijks bestuur te bepalen aantal plaatsvervangend leden van het stembureau worden door het dagelijks bestuur benoemd en ontslagen.
4. De benoemingen geschieden voor vier kalenderjaren. Hij die ter vervulling van een opgevallende plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd zou hebben moeten aftreden.
5. Het dagelijks bestuur stelt de vergoedingen vast van de leden van het stembureau, niet zijnde een lid van het dagelijks bestuur.

ARTIKEL 9

Voor het houden van de zittingen van het stembureau wijst het dagelijks bestuur een of meer geschikte ruimten aan.

ARTIKEL 10

1. Gedurende de zittingen zijn steeds de voorzitter en twee andere leden of plaatsvervangende leden van het stembureau aanwezig.
  2. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter treedt de plaatsvervangend voorzitter en bij diens verhindering of ontstentenis een ander, door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen lid als voorzitter op.
  3. Bij verhindering of ontstentenis van een lid treedt een door of vanwege het dagelijks bestuur aan te wijzen plaatsvervangend lid op.
- Van de wisselingen in de samenstelling van het stembureau wordt in het proces-verbaal aantekening gehouden met opgave van de tijd van vervanging.

ARTIKEL 11

1. De voorzitter van het stembureau draagt er zorg voor dat de openbare zittingen van het stembureau tijdig ter openbare kennis worden gebracht.
2. De voorzitter van het stembureau is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting.

ARTIKEL 12

1. Van iedere zitting van het stembureau wordt onmiddellijk proces-verbaal opgemaakt overeenkomstig een door het dagelijks bestuur opgemaakt model.
2. De bij de openbare zittingen van het stembureau aanwezige stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren inbrengen tegen de gang van zaken tijdens de zitting. Van de ingebrachte bezwaren wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.
3. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden van het stembureau getekend.
4. De voorzitter van het waterschap legt een afschrift van het proces-verbaal van het stembureau op het waterschapskantoor voor eenieder ter inzage. Hij geeft tegelijkertijd openbaar kennis van de terinzagelegging. De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.

HOOFDSTUK 4 KANDIDAATSTELLING

ARTIKEL 13

1. De periode van kandidaatstelling bedraagt twee dagen. Het dagelijks bestuur bepaalt de dag waarop deze periode begint.
2. Tijdens de periode van kandidaatstelling kunnen tussen 8.00 en 19.00 uur bij de voorzitter van het stembureau of bij het door deze aan te wijzen lid van dat bureau op het kantoor van het waterschap opgaven van kandidaten worden ingeleverd.
3. De opgave geschiedt op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de opgave zijn kosteloos op het kantoor van het waterschap verkrijgbaar of kunnen op verzoek worden toegezonden.
4. Ten minste drie weken voor de aanvang van de periode van kandidaatstelling brengt de voorzitter van het waterschap het in het tweede en derde lid bepaalde ter openbare kennis. In de kennisgeving wordt eveneens melding gemaakt van de vereisten voor kandidaatstelling en de plaats, de dag en het tijdstip van de in artikel 20 bedoelde zitting.

ARTIKEL 14

1. De opgave tot kandidaatstelling moet zijn ondertekend door ten minste tien personen, niet zijnde de op de opgave vermelde kandidaat zelf of de kandidaat-plaatsvervanger, die binnen de kieskring waarvoor de opgave geldt bevoegd zijn tot kandidaatstelling krachtens artikel 18 van de Waterschapswet en artikel 3 van dit reglement.
2. Niemand mag per categorie van belanghebbenden meer dan één opgave ondertekenen.
3. Niemand kan kandidaat gesteld worden voor meer dan één categorie van belanghebbenden.
4. Niemand kan kandidaat gesteld worden in meer dan één kieskring.
5. Een ondertekening kan niet worden ingetrokken nadat de opgave is ingeleverd.

ARTIKEL 15

De naam van een kandidaat mag niet voorkomen op een opgave, indien de kandidaat bij aanvang van de zittingsperiode niet de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of indien hij krachtens artikel B5, eerste lid, van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 16

1. Bij de opgave worden overgelegd een schriftelijke verklaring van de daarop voorkomende kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling en een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.
2. De verklaring van instemming wordt gesteld op een daartoe door het waterschap verstrekt formulier. De formulieren voor de verklaring van instemming zijn kosteloos verkrijgbaar op het kantoor van het waterschap of kunnen op verzoek worden toegezonden vanaf het in artikel 13, vierde lid, bedoelde tijdstip.
3. Een verklaring van instemming kan na de zitting, bedoeld in artikel 18, niet worden ingetrokken.

ARTIKEL 17

1. De inlevering van de opgave geschiedt persoonlijk door de kandidaat of één van de ondertekenaars. Degene die de opgave inlevert dient zich daarbij te kunnen legitimeren.
2. Degene die de opgave heeft ingeleverd, ontvangt van de voorzitter van het stembureau of van het door deze aangewezen lid van het stembureau een gedagtekend ontvangstbewijs.

HOOFDSTUK 5 ONDERZOEK EN OPENBAARMAKING VAN DE OPGAVEN VAN DE KANDIDATEN

ARTIKEL 18

1. Uiterlijk op de vierde dag na de laatste dag van kandidaatstelling houdt het stembureau een zitting tot het onderzoeken van de opgaven tot kandidaatstelling.
2. Onmiddellijk na de zitting, bedoeld in het eerste lid, legt de voorzitter van het stembureau de opgaven tot kandidaatstelling ter inzage.

ARTIKEL 19

1. Indien bij het onderzoek blijkt van een of meer van de volgende verzuimen, geeft het stembureau onverwijld bij aangetekende brief of tegen gedagtekend ontvangstbewijs kennis aan degene die de opgave heeft ingeleverd, dat:
  - a. de opgave niet is ondertekend overeenkomstig artikel 14, eerste en tweede lid. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
  - b. de opgave niet op het in artikel 13, derde lid, bedoelde formulier is gedaan;
  - c. niet eenduidig kan worden vastgesteld wie kandidaat wordt gesteld;
  - d. de opgave meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en zijn kandidaat-plaatsvervanger;
  - e. de verklaring van een kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling ontbreekt of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
  - f. de opgave niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars.
2. Uiterlijk op de derde dag na de zitting, bedoeld in artikel 18, kan degene die de opgave heeft ingeleverd, het verzuim of de verzuimen, in de kennisgeving aangeduid, herstellen op het kantoor van het waterschap van 8.00 - 19.00 uur.

In het geval, bedoeld in het eerste lid onder f, kan één van de tot inlevering bevoegden door persoonlijke verschijning op het kantoor van het waterschap zich alsnog in de plaats van de onbevoegde inleveraar stellen; hij wordt dan geacht de opgave persoonlijk te hebben ingeleverd.

ARTIKEL 20

1. Op de vierde dag na de dag van de zitting, bedoeld in artikel 18 beslist het stembureau, met inachtneming van het bepaalde in artikel 21, in een openbare zitting over de geldigheid van de opgaven.

2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 13, vierde lid.

ARTIKEL 21

Ongeldig is de opgave:

- a. die niet vóór 19.00 uur op de laatste dag van de kandidaatstelling bij de voorzitter van het stembureau of het door deze aangewezen lid is ingeleverd;
- b. die niet overeenkomstig artikel 14, eerste lid, is ondertekend. Bij de vaststelling van het aantal ondertekenaars blijft buiten beschouwing de ondertekenaar die per belangencategorie meer dan één opgave heeft ondertekend;
- c. waaruit niet eenduidig blijkt wie kandidaat wordt gesteld;
- d. die niet is gedaan op het daartoe bestemde formulier;
- e. die niet persoonlijk is ingeleverd door de kandidaat of één van de ondertekenaars van de opgave;
- f. waarbij de verklaring van de kandidaat ontbreekt dat hij instemt met zijn kandidaatstelling of deze verklaring niet is gesteld op het in artikel 16, tweede lid, bedoelde formulier;
- g. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die bij aanvang van de zittingsperiode de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt;
- h. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die op meer dan één van de bij het stembureau ingeleverde opgaven voorkomt, en de kandidaat daarmee heeft ingestemd;
- i. die meer namen bevat dan die van één kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en zijn kandidaat-plaatsvervanger;
- j. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, van wie een uittreksel uit het register van overlijden dan wel een afschrift van de akte van overlijden is overgelegd;
- k. waarop de naam van een kandidaat voorkomt, die krachtens artikel B5 van de Kieswet van het kiesrecht is uitgesloten.

ARTIKEL 22

1. Zodra een beslissing als bedoeld in artikel 20 onherroepelijk is geworden maakt de voorzitter van het stembureau de opgaven onverwijld openbaar.
2. De openbaarmaking geschiedt door de opgaven voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd door de voorzitter van het stembureau openbaar kennis gegeven.

ARTIKEL 23

1. Artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet is van toepassing per kieskring.
2. Een besluit van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Waterschapswet wordt uiterlijk op de vierentwintigste dag na de laatste dag van kandidaatstelling genomen.
3. Van de daartoe te houden stemmingen wordt staande de vergadering een proces-verbaal opgemaakt, dat door de voorzitter van het waterschap en de secretaris wordt getekend.
4. Het bepaalde in artikel 22 ten aanzien van de openbaarmaking is van overeenkomstige toepassing op het besluit tot kandidaatstelling door het algemeen bestuur en op het proces-verbaal, bedoeld in het tweede onderscheidenlijk derde lid.

ARTIKEL 24

Indien zich een situatie voordoet als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Waterschapswet, wordt dat vermeld in het proces-verbaal, bedoeld in artikel 46.

HOOFDSTUK 6 DE STEMMING

Afdeling 1 Algemene bepalingen

ARTIKEL 25

1. De stemming eindigt op een door het dagelijks bestuur vastgestelde dag om 12.00 uur. Deze dag is uiterlijk twaalf weken na de laatste dag van kandidaatstelling, bedoeld in artikel 13.
2. De voorzitter van het waterschap brengt de dag, bedoeld in het eerste lid, ten minste drie weken tevoren ter openbare kennis. Hij brengt daarbij tevens het gestelde in artikel 31, eerste lid, in artikel 32, tweede lid, en in artikel 43, tweede lid, ter openbare kennis.

ARTIKEL 26

De stemming geschiedt over de kandidaten van wie de namen voorkomen op de geldig verklaarde opgaven tot kandidaatstelling.

ARTIKEL 27

Het stembureau draagt er zorg voor dat in één of meer exemplaren van het register van stemgerechtigden, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van degenen die voorkomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet, en in één of meer lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 22, eerste lid van de Waterschapswet, voor de naam van iedere stemgerechtigde een code wordt geplaatst, te beginnen op een willekeurige plaats.

Afdeling 2 Toezending stembescheiden

ARTIKEL 28

1. De voorzitter van het waterschap verzendt ten minste twee weken voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, als stembescheiden aan iedere stemgerechtigde:
  - a. per belangencategorie een stembiljet;
  - b. per belangencategorie een kandidatenlijst;
  - c. een handleiding voor de stemgerechtigde, waarin in ieder geval melding wordt gemaakt van de wijzen van retourneren van het stembiljet, aangegeven in de artikelen 30 en 31.
2. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze waarop de stembiljetten worden teruggezonden.
3. Het dagelijks bestuur stelt de vorm en afmeting van de bij de stemming te gebruiken stembiljetten vast. Op het stembiljet dienen in ieder geval te zijn afgedrukt:
  - a. de namen van de kandidaten over wie de stemming moet geschieden. De namen van de kandidaten worden in een door het lot bepaalde volgorde geplaatst en zo nodig van een nummer voorzien. De loting geschiedt door het stembureau in de in artikel 20 bedoelde zitting;
  - b. de belangencategorie waarvoor de verkiezing geldt;
  - c. een aanduiding van de kieskring;
  - d. de code van de stemgerechtigde als bedoeld in artikel 27.
4. De in het derde lid onder sub a, bedoelde loting van de volgorde, waarin de namen van de kandidaten op het stembiljet worden afgedrukt, kan op twee manieren plaatsvinden. Enerzijds kan door middel van loting eenmalig de beginletter worden bepaald, waarna de namen van de kandidaten met inachtneming van die beginletter in alfabetische volgorde worden afgedrukt. Anderzijds kan door middel van loting worden bepaald welke naam als eerste op het stembiljet wordt afgedrukt, waarna vervolgens door middel van loting wordt bepaald welke naam als tweede op het stembiljet wordt afgedrukt en zo verder. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze van loting.

5. In afwijking van het bepaalde in het derde lid, onder a, kunnen de kandidaten op het stembiljet worden aangeduid door middel van een nummer. In dat geval wordt op de kandidatenlijst, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, aangegeven welk nummer bij welke kandidaat hoort.
6. In geval meer dan één natuurlijke of rechtspersoon is gerechtigd tot een of meer ongebouwde of gebouwde onroerende zaken, worden de stembescheiden toegezonden aan degene aan wie het aanslagbiljet voor de omslag van het waterschap wordt toegezonden.

ARTIKEL 29

1. Een stemgerechtigde kan het stembureau verzoeken om een duplicaat van het stembiljet, indien hij dit niet heeft ontvangen of indien het in het ongereede is geraakt. Het verzoek om een duplicaat van het stembiljet kan worden gedaan tot één week voor de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid.
2. Het stembureau verstrekt het als duplicaat gewaarmerkte stembiljet en houdt daarvan aantekening in de registers en lijsten, bedoeld in artikel 27.
3. Per stemgerechtigde kan per belangencategorie éénmaal een duplicaat worden verstrekt.

Afdeling 3 Het uitbrengen van de stem

ARTIKEL 30

1. De stemgerechtigde brengt zijn stem uit door het stemvak, geplaatst bij de naam of het nummer van de kandidaat van zijn keuze, zo in te vullen dat op ondubbelzinnige wijze kenbaar is op welke kandidaat hij zijn stem heeft uitgebracht.
2. De stemgerechtigde verzendt het stembiljet op de wijze die door het dagelijks bestuur is bepaald.
3. Stembiljetten die na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip door het stembureau worden ontvangen, worden verder buiten beschouwing gelaten.

ARTIKEL 31

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 30, tweede lid, kan het te retourneren stembiljet tot het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, worden gedeponeerd in een bus die het stembureau daartoe in het kantoor van het waterschap heeft geplaatst.
2. Het stembureau overtuigt zich ervan dat de in het eerste lid bedoelde bus leeg is op het moment dat deze wordt geplaatst.

HOOFDSTUK 7 DE stemopneming

Afdeling 1 Het verwerken van de stembiljetten

ARTIKEL 32

1. Voor het opnemen van de stemmen houdt het stembureau zo spoedig mogelijk na het in artikel 25, eerste lid, bedoelde tijdstip een openbare zitting.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 33

De bus, bedoeld in artikel 31, eerste lid, wordt zo spoedig mogelijk na het verstrijken van het tijdstip, bedoeld in artikel 25, eerste lid, overgebracht naar de ruimte dan wel ruimten waarin de stemopneming plaatsvindt. Vervolgens worden de in deze bus gedeponeerde stembiljetten gevoegd bij de per post ontvangen stembiljetten.

ARTIKEL 34

vervallen

ARTIKEL 35

vervallen

ARTIKEL 36

1. Het tellen van de stembiljetten kan zowel handmatig als machinaal geschieden.
2. Het stembureau kan zich bij deze werkzaamheden doen bijstaan door vervangende leden en door andere personen, daartoe door het dagelijks bestuur aangewezen.
3. Met de werkzaamheden, bedoeld, in het eerste lid en, in het geval er machinaal wordt geteld, die betreffende het invoeren van de stembiljetten in de machine, kan worden aangevangen voordat de stemming is beëindigd onder de voorwaarden dat:
  - a. in de ruimte dan wel ruimten waarin deze werkzaamheden plaatsvinden, het stemgeheim is gewaarborgd en er tussentijds geen mededelingen worden gedaan omtrent de uitgebrachte stemmen;
  - b. de beslissing omtrent de ongeldigheid van stembiljetten wordt opgeschort tot de zitting, bedoeld in artikel 32.
4. Teneinde te waarborgen dat bij het uitvoeren van de werkzaamheden genoemd in deze afdeling wordt voldaan aan de daarin gestelde voorwaarden, stelt het dagelijks bestuur een protocol op. Dit wordt ten minste drie weken voor de dag waarop de stemming eindigt toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland.

ARTIKEL 37

1. Ongeldig zijn stembiljetten:
  - a. waarop de stemgerechtigde niet, door het geheel of gedeeltelijk invullen van het stemvak, op ondubbelzinnige wijze heeft kenbaar gemaakt op welke kandidaat hij zijn stem uitbrengt;
  - b. die niet zijn teruggezonden op de, op grond van artikel 30, tweede lid, door het dagelijks bestuur voorgeschreven wijze of op de in artikel 31, eerste lid, genoemde wijze;
  - c. indien de code op het stembiljet onleesbaar is.
2. Voorts is ongeldig het als tweede ontvangen stembiljet indien zowel het origineel als het duplicaat is ontvangen.

ARTIKEL 38

1. Het stembureau beslist met inachtneming van artikel 37 over de geldigheid van stembiljetten.
2. De voorzitter van het stembureau maakt de reden van ongeldigverklaring onmiddellijk bekend. Indien één van de aanwezige stemgerechtigden dit verlangt, moet het biljet worden getoond.

ARTIKEL 39

1. De ongeldig verklaarde stembiljetten worden in pakken gedaan die worden verzegeld. Op ieder pak wordt vermeld:
  - a. de aanduiding van de categorie en de kieskring;
  - b. dat de stembiljetten ongeldig zijn verklaard;
  - c. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.

2. De verzegelde pakken worden door de voorzitter van het stembureau of een door hem aan te wijzen ander lid van het stembureau overgedragen aan de voorzitter van het waterschap of een door deze aangewezen ambtenaar.

Afdeling 2 Vaststellen van het aantal uitgebrachte stemmen

ARTIKEL 40

1. Het stembureau stelt per belangencategorie vast:
  - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
  - b. de som van de aantallen, bedoeld onder a;
  - c. het aantal ongeldige stemmen.
2. Vervolgens deelt de voorzitter van het stembureau ten aanzien van iedere belangencategorie mede, zowel het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen als het gezamenlijke aantal uitgebrachte stemmen. Tevens deelt hij het aantal ongeldige stemmen mede.

ARTIKEL 41

1. De geldige stembiljetten worden, gerangschikt per belangencategorie, in een of meer pakken gedaan die worden verzegeld.
2. Op ieder pak, in het eerste lid bedoeld, wordt vermeld:
  - a. de aanduiding van de kieskring;
  - b. het aantal stembiljetten dat het pak bevat.
3. De verzegelde pakken geldige stembiljetten worden overgedragen aan de voorzitter van het waterschap of een door deze aangewezen ambtenaar.

ARTIKEL 42

Het proces-verbaal van de zitting, bedoeld in dit hoofdstuk, vermeldt:

- a. de aantallen geldig uitgebrachte stemmen, bedoeld in artikel 40;
- b. de aantallen, op grond van artikel 37 ongeldig verklaarde stembiljetten en de redenen van ongeldigverklaring.

HOOFDSTUK 8 VASTSTELLING VAN DE VERKIEZINGSUITSLAG

ARTIKEL 43

1. Het stembureau houdt uiterlijk op de tiende dag na de dag, bedoeld in artikel 25, eerste lid, om tien uur een openbare zitting ter vaststelling van de uitslag van de verkiezing.
2. De dag, het tijdstip en de plaats van de zitting worden vermeld in de openbare kennisgeving, bedoeld in artikel 25, tweede lid.

ARTIKEL 44

1. Het stembureau kan op de in artikel 43 bedoelde zitting hetzij ambtshalve hetzij naar aanleiding van een met opgave van redenen gedaan verzoek van een of meer stemgerechtigden, tot een nieuwe opneming van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopneming fouten zijn gemaakt.
2. Het stembureau is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met het proces-verbaal.

ARTIKEL 45

1. Het stembureau stelt per kieskring per belangencategorie het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen vast.

2. In de volgorde van de aantallen op hen uitgebrachte stemmen zijn evenveel kandidaten gekozen als het aantal vacante plaatsen bedraagt. Indien voor de laatste vacante plaats meer kandidaten een gelijk aantal stemmen hebben behaald, beslist het lot wie van hen gekozen is.
3. De voorzitter van het stembureau maakt de aldus verkregen uitkomsten bekend.
4. Door de stemgerechtigden kunnen mondeling bezwaren worden ingebracht tegen de vaststelling van de verkiezingsuitslag.

ARTIKEL 46

Nadat alle werkzaamheden zijn beëindigd, wordt daarvan terstond proces-verbaal opgemaakt. In dit proces-verbaal worden de uitslag van de verkiezing en alle ingebrachte bezwaren vermeld.

ARTIKEL 47

1. De voorzitter van het stembureau maakt de uitslag van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk openbaar door het proces-verbaal voor eenieder ter inzage te leggen op het kantoor van het waterschap. Van de terinzagelegging wordt tegelijkertijd openbare kennisgeving gedaan door de voorzitter van het waterschap.
De terinzagelegging wordt beëindigd zodra over de toelating van de gekozen leden onherroepelijk is beslist.
2. De voorzitter van het stembureau doet het proces-verbaal van de zitting van het stembureau toekomen aan het algemeen bestuur.

ARTIKEL 48

1. De voorzitter van het waterschap of een door deze aangewezen ambtenaar draagt zorg voor de bewaring van de verzegelde pakken met stembiljetten die overeenkomstig de artikelen 39 en 41 aan hem zijn overgedragen. Hij vernietigt deze pakken een jaar na de vaststelling van de uitslag.
2. Van de vernietiging bedoeld in het eerste lid wordt proces-verbaal opgemaakt.

HOOFDSTUK 9 BEGIN LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 49

1. De voorzitter van het stembureau geeft de benoemde schriftelijk kennis van zijn benoeming. De brief, houdende deze kennisgeving, wordt uiterlijk op de derde dag na de vaststelling van de uitslag van de verkiezing of na de benoemdverklaring, bedoeld in artikel 64, aangetekend toegezonden of tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt.
2. Indien de benoemde een gevolmachtigde heeft aangewezen, geschiedt de toezending of uitreiking aan die gevolmachtigde.
3. De voorzitter van het stembureau geeft tegelijkertijd schriftelijk kennis van de benoeming aan het algemeen bestuur. Deze kennisgeving strekt de benoemde tot geloofsbrief.

ARTIKEL 50

1. De benoemde draagt er zorg voor dat uiterlijk op de tiende dag of bij een benoeming in een tussentijds opgevallen plaats de achtentwintigste dag na de dagtekening van de kennisgeving van de benoeming het algemeen bestuur van hem, onderscheidenlijk de gevolmachtigde, schriftelijk mededeling ontvangt dat hij de benoeming aanneemt.
2. Is binnen die tijd de mededeling niet ontvangen, dan wordt hij geacht de benoeming niet aan te nemen.
3. Indien de benoemde de benoeming niet aanneemt, doet hij of zijn gevolmachtigde daarvan binnen de in het eerste lid genoemde termijn schriftelijk mededeling aan de voorzitter van het stembureau. Deze geeft hiervan kennis aan het algemeen bestuur.

4. Zolang niet onherroepelijk tot toelating van de benoemde is besloten, kan deze, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, schriftelijk aan het algemeen bestuur mededelen dat hij op het aannemen van de benoeming terugkomt. Hij wordt dan geacht de benoeming niet te hebben aangenomen.

ARTIKEL 51

Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt, legt de benoemde, onderscheidenlijk zijn gevolmachtigde, aan het algemeen bestuur een door hem ondertekende verklaring over, vermeldende alle functies die de benoemde bekleedt.

ARTIKEL 52

1. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrief en beslist of de benoemde als lid wordt toegelaten. Daarbij gaat het na of de benoemde aan de vereisten voor het lidmaatschap voldoet en geen met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult en beslist het over de geschillen die met betrekking tot de geloofsbrief of de verkiezing zelf rijzen. Indien de benoemde vóór de eerste samenkomst van het nieuw gekozen algemeen bestuur de voor het lidmaatschap vereiste leeftijd zal hebben bereikt, wordt daarmee bij het nemen van de beslissing rekening gehouden.
2. Tenzij de benoemde op het tijdstip van benoeming reeds lid van het algemeen bestuur was, legt hij tevens een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens over, waaruit zijn woonplaats, datum en plaats van geboorte blijken.
3. Het onderzoek van de geloofsbrief strekt zich niet uit tot de geldigheid van de opgaven van de kandidaten.
4. Betreft het de toelating van degene die is benoemd in een tussentijds opengevallen plaats, dan strekt het onderzoek zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag betreffen.
5. Ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, kan het algemeen bestuur tot een nieuwe opneming van stembiljetten besluiten. De voorzitter van het waterschap laat deze stembiljetten op verzoek van het algemeen bestuur onverwijld naar dat orgaan overbrengen. Na ontvangst van de stembiljetten gaat het algemeen bestuur onmiddellijk tot de opneming over. Het is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met de processen-verbaal van het stembureau. Bij deze opneming zijn de hoofdstukken 7 en 8 van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 53

De ongeldigheid van de stemming in een of meer kieskringen of een onjuistheid in de vaststelling van de uitslag van de verkiezing staat niet in de weg aan de toelating van de leden op wier verkiezing de ongeldigheid of onjuistheid geen invloed kan hebben gehad en, in geval van ongeldigheid van de stemming, de nieuwe stemming geen invloed kan hebben.

ARTIKEL 54

1. Indien het algemeen bestuur besluit tot niet-toelating van een of meer leden wegens de ongeldigheid van de stemming, geeft de voorzitter van het waterschap daarvan onverwijld kennis aan het dagelijks bestuur van het waterschap.
2. Uiterlijk op de zestigste dag nadat deze kennisgeving is ontvangen, vindt in de in artikel 53 bedoelde kieskringen een nieuwe stemming plaats en wordt de uitslag van de verkiezing opnieuw vastgesteld. De dag van de stemming wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur.
3. Bij deze vaststelling blijft degene die reeds als lid is toegelaten gekozen verklaard, ook indien mocht blijken dat dit ten onrechte is geschied. Tegenover hem valt dan af de kandidaat die, indien de toegelatene niet verkozen was verklaard, gekozen zou zijn.

ARTIKEL 55

1. Aan de in artikel 54 bedoelde stemming zijn de stemgerechtigden bevoegd deel te nemen wier namen voorkomen in het register, bedoeld in artikel 29 van de Waterschapswet, in de lijsten van de stemgerechtigde leden van de Kamers van Koophandel, bedoeld in artikel 27 van dit reglement, en in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, bedoeld in artikel 21 van de Waterschapswet.
2. Personen ten aanzien van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat hun naam ten onrechte ontbreekt dan wel ten onrechte voorkomt in het register onderscheidenlijk de lijsten, bedoeld in het eerste lid, zijn bevoegd, onderscheidenlijk niet bevoegd, aan de in artikel 54 bedoelde stemming deel te nemen. Het register onderscheidenlijk de lijsten worden daartoe aangepast.

ARTIKEL 56

Indien het algemeen bestuur heeft besloten om een of meer van de benoemde leden wegens de onjuistheid van de vaststelling van de uitslag van de verkiezing niet toe te laten, wordt daarvan door de voorzitter van het waterschap onverwijld kennis gegeven aan het stembureau.

ARTIKEL 57

1. Uiterlijk op de veertiende dag nadat de kennisgeving, bedoeld in artikel 56 is ontvangen, houdt het stembureau een openbare zitting en stelt het met inachtneming van de in artikel 56 bedoelde beslissing de uitslag van de verkiezing voorzover nodig opnieuw vast.
2. De voorzitter van het stembureau brengt deze zitting tijdig ter openbare kennis.
3. De artikelen 45 tot en met 47 vinden overeenkomstige toepassing.
4. Het onderzoek van de geloofsbrief van de aldus nieuw gekozen verklaarde strekt zich niet uit tot de punten die het verloop van de verkiezing raken.

ARTIKEL 58

Indien het algemeen bestuur heeft besloten de benoemde niet als lid toe te laten op de grond dat hij niet voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap of dat hij een met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult, geeft de voorzitter van het waterschap daarvan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.

ARTIKEL 59

De beslissing betreffende de toelating van de bij een verkiezing benoemde leden van het algemeen bestuur wordt genomen uiterlijk op de zevenentwintigste dag na de stemming, of, indien dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk daarna. Betreft het de toelating van gekozenen ter vervulling van buiten die tijd opengevallen plaatsen dan wordt de beslissing in de eerstvolgende vergadering genomen.

ARTIKEL 60

1. Elke beslissing betreffende de toelating van de tot lid van het algemeen bestuur benoemden wordt door het dagelijks bestuur terstond aan de benoemde bekendgemaakt.
2. Aan de niet-toegelatene worden de redenen van de beslissing medegedeeld.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing indien door het algemeen bestuur wegens herhaalde staking van stemmen of wegens staking van stemmen in een voltallige vergadering over een voorstel omtrent toelating geen beslissing is genomen.

ARTIKEL 61

1. Indien op het tijdstip van periodieke aftreding van de leden van het algemeen bestuur niet de goedkeuring van de geloofsbrieven van meer dan de helft van het aantal leden onherroepelijk is geworden, houden de leden van het algemeen bestuur zitting totdat zulks is geschied. Gedurende deze tijd oefenen de bij de verkiezingen gekozen leden hun functie niet uit.
2. Een plaats die openvalt na het tijdstip van periodieke aftreding wordt vervuld op dezelfde wijze als zou zijn geschied, indien zij voor dat tijdstip is opgefallen.

ARTIKEL 62

De artikelen 54, 56 en 58 vinden eerst toepassing wanneer het besluit van het algemeen bestuur onherroepelijk is geworden.

ARTIKEL 63

Het lidmaatschap van het algemeen bestuur vangt aan zodra de toelating onherroepelijk is geworden.

HOOFDSTUK 10 PLAATSERVANGING

ARTIKEL 64

Wanneer, anders dan bij de vaststelling van de uitslag van een verkiezing, in een opgefallen plaats van het algemeen bestuur moet worden voorzien, verklaart de voorzitter van het stembureau bij een met redenen omkleed besluit, uiterlijk op de veertiende dag nadat dit te zijner kennis is gekomen, de plaatsvervanger van het lid van het algemeen bestuur benoemd. Indien het lid in wiens plaats moet worden voorzien, ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, vangt de termijn van twee weken aan op dat tijdstip.

ARTIKEL 65

Aan artikel 64 wordt geen toepassing gegeven indien door de voorzitter van het stembureau van de plaatsvervanger een schriftelijke verklaring is ontvangen dat hij niet voor de benoeming in aanmerking wenst te komen.

ARTIKEL 66

1. Iedere benoeming die met toepassing van artikel 64 geschiedt, wordt terstond bekendgemaakt op de in het waterschap gebruikelijke wijze.
2. De voorzitter van het stembureau doet een afschrift van het benoemingsbesluit toekomen aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 11 EINDE LIDMAATSCHAP ALGEMEEN BESTUUR

ARTIKEL 67

1. Zodra is komen vast te staan dat een lid van het algemeen bestuur niet voldoet aan één van de in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet bedoelde vereisten of een in het tweede lid van dat artikel bedoelde betrekking vervult, houdt hij op lid te zijn.
2. De voorzitter van het waterschap geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Een overeenkomstige kennisgeving vindt plaats indien door het overlijden van een lid een plaats in het algemeen bestuur is opgefallen.

ARTIKEL 68

1. Een lid van het algemeen bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. Hij bericht dit schriftelijk aan de voorzitter van het waterschap.
2. De voorzitter van het waterschap geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het stembureau.
3. Op een ingediend ontslag kan niet worden teruggekomen.

ARTIKEL 69

Een lid van het algemeen bestuur dat zijn ontslag heeft ingezonden behoudt, ook indien hij ontslag heeft genomen met ingang van een bepaald tijdstip, zijn lidmaatschap totdat de goedkeuring van de geloofsbrieven van zijn opvolger onherroepelijk is geworden of totdat het stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd.

HOOFDSTUK 12 BEROEPSCHRIFTEN

ARTIKEL 70

1. Als besluiten in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet worden aangewezen:
  - a. het besluit van het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 30, tweede lid, van de Waterschapswet;
  - b. het besluit van het stembureau over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling, bedoeld in artikel 20, eerste lid;
  - c. het besluit van het stembureau over de ongeldigheid van de stembiljetten, bedoeld in artikel 38, eerste lid;
  - d. het besluit van het algemeen bestuur over de toelating van een benoemde als lid van het algemeen bestuur, bedoeld in artikel 52, eerste lid.
2. Beroepschriften tegen besluiten, bedoeld in het eerste lid, worden ingediend uiterlijk op de vierde dag nadat zij zijn genomen of geacht worden te zijn geweigerd.

HOOFDSTUK 13 STRAFBEPALINGEN

ARTIKEL 71

Degene die stembiljetten namaakt of vervalst met het oogmerk deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 72

Degene die opzettelijk als echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken stembiljetten die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij ze ontving, bekend was, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

ARTIKEL 73

Degene die stelselmatig personen aanspreekt teneinde hen te bewegen hun stembiljet af te geven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

HOOFDSTUK 14 SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

ARTIKEL 74

Dit reglement wordt aangehaald als: Kiesreglement voor het waterschap Rivierenland

Arnhem, 2002
provinciale staten van Gelderland,

voorzitter,

griffier,

Utrecht, 2002
provinciale staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Den Haag, 2002
provinciale staten van Zuid-Holland,

voorzitter,

griffier,

Besluit van de provinciale staten van Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht tot vaststelling van de wijziging van het Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland.

Provinciale staten van Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van ....., nr. ...., Gedeputeerde Staten ... van .. nr. .... en Gedeputeerde Staten ... van .. nr. ....;

Gelet op artikel 6 van de Waterschapswet;

BESLUITEN

I De naam van het waterschap Vierstromengebied te wijzigen in: waterschap Rivierenland.

II Het Algemeen reglement voor het waterschap Vierstromengebied te wijzigen als volgt:

a. De citeertitel van het Algemeen reglement voor het waterschap Vierstromengebied komt te luiden:

Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland

b. Artikel 7, de onderdelen a en b komen te luiden:

a. zes leden de categorie ongebouwd;

b. tien leden de categorie gebouwd;

c. Artikel 8 komt te luiden:

Het waterschap is voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur in kieskringen onderverdeeld die zijn aangegeven op de kaart bedoeld in artikel 2. De kieskringindeling is als volgt:

Zetelverdeling	Ingezetenen	gebouwd	ongebouwd	bedrijfsgebouwd
Kieskring 1	4	2	1	)
Kieskring 2	3	2	1	) 2
Kieskring 3	1	1	1	)
Kieskring 4	4	2	1	)
Kieskring 5	3	2	1	) 2
Kieskring 6	1	1	1	)

d. Artikel 9, tweede lid, komt te luiden:

De leden van het algemeen bestuur en hun plaatsvervangers worden gekozen met inachtneming van het Kiesreglement voor het waterschap Rivierenland.

e. Artikel 31, eerste lid, komt te luiden:

Er worden ten hoogste twee afdelingen ingesteld. Deze omvatten de kieskringen 1, 2 en 3 respectievelijk de kieskringen 4, 5 en 6.

f. Aan artikel 40 wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt:

Voor de toepassing van het bepaalde in artikel 153, eerste lid, onder c, van de Waterschapswet zijn Gedeputeerde Staten van Gelderland het bevoegd orgaan.

- g. Artikel 43 komt te luiden:
Provinciale Staten van Gelderland besluiten tot vaststelling van een wijziging van de reglementering voor het waterschap, indien een daartoe strekkend besluit niet op grond van artikel 5, tweede lid, van de wet door de Minister van Verkeer en Waterstaat dient te worden goedgekeurd.
- h. Er wordt een nieuw artikel 43a ingevoegd, dat komt te luiden:
De leden van het algemeen bestuur die in 2003 zijn verkozen, treden af met ingang van 1 januari 2008.
- i. Artikel 44 komt te luiden:
Dit reglement wordt aangehaald als: Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland.

- III Het Overgangsreglement voor het waterschap Vierstromengebied te wijzigen als volgt.
- a. De citeertitel van het Overgangsreglement voor het waterschap Vierstromengebied komt te luiden:
Overgangsreglement voor het waterschap Rivierenland.
  - b. Artikel 1, de onderdelen a, b, c en d komen te luiden:
    - a. waterschap: waterschap Rivierenland;
    - b. overgangsreglement: Overgangsreglement voor het waterschap Rivierenland;
    - c. kiesreglement: Kiesreglement voor het waterschap Rivierenland;
    - d. algemeen reglement: Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland.
  - c. Artikel 26 komt te luiden:
Dit reglement kan worden aangehaald als: Overgangsreglement voor het waterschap Rivierenland.

- IV In te trekken het Kiesreglement voor het waterschap Vierstromengebied en vast te stellen het onder bijlage 1 opgenomen Kiesreglement voor het waterschap Rivierenland.

- V Dit besluit treedt in werking na publicatie in het laatst uitgegeven Provinciaal Blad en werkt terug tot en met 1 januari 2003, met uitzondering van de besluiten onder I, IIa, d en i en III. Laatstgenoemde besluiten werken terug tot en met 1 januari 2002.

Arnhem, 2002
provinciale staten van Gelderland,

voorzitter,

griffier,

Den Haag, 2002
provinciale staten van Zuid-Holland,

voorzitter,

griffier,

Utrecht, 2002
Provinciale staten van Utrecht,

voorzitter,

griffier,

Aan provinciale staten

De Utrechtse en Gelderse waterschappen (te weten: De Stichtse Rijnlanden; Amstel, Gooi en Vecht; Vallei en Eem; Veluwe; Rijn en IJssel; en Rivierenland) zijn voornemens in 2003 gezamenlijk verkiezingen te organiseren. Om praktische redenen is het wenselijk dat zij daarbij over gelijklopende kiesreglementen beschikken. Op hoofdlijnen zijn de kiesreglementen gelijk aan de geldende kiesreglementen.

Omdat het waterschap Rivierenland door de indeling van de gemeente Vianen bij de provincie Utrecht met ingang van 1 januari 2002 voor een zeer beperkt gedeelte interprovinciaal is geworden met Utrecht, zijn PS van Utrecht thans mede bevoegd tot vaststelling of wijziging van de reglementering voor Rivierenland.

Gelijktijdig met de vaststelling van de kiesreglementen worden enkele kleine wijzigingen aangebracht in de algemene reglementen van HDSR, AGV, V&E en Rivierenland. De wijzigingen zijn de volgende.

AGV

In het algemeen reglement voor AGV wordt de zittingstermijn van het huidige algemeen bestuur verlengd van 28 juni 2003 tot 3 september 2003, en de zittingstermijn van het komende algemeen bestuur van 3 september 2007 tot 1 januari 2008. Een en ander om gezamenlijke verkiezingen in 2003 (voorjaar) en 2007 (najaar) mogelijk te maken.

HDSR

In het algemeen reglement van HDSR worden 4 wijzigingen aangebracht:

1. het aantal kieskringen wordt op verzoek van HDSR beperkt van 4 naar 3. Zulks is wenselijk omdat de kieskringen samenvallen met de gemeentegrenzen, en rondom Utrecht een de gemeentelijke herindeling heeft plaatsgevonden.

2. er wordt een kleine grenscorrectie van het beheersgebied doorgevoerd, waartoe de bij het reglement behorende kaart wordt aangepast. De correctie houdt verband met verbreding van de A2 in de gemeente Breukelen.
3. de reglementering van HDSR wordt voor de toekomst opgedragen aan PS van Utrecht. Thans gebeurt dat nog bij gezamenlijk besluit van PS van Utrecht en Zuid-Holland. Ingevolge de laatste wijziging van artikel 7 van de Waterschapswet is het mogelijk om de reglementering van een interprovinciaal waterschap bij reglement op te dragen aan PS van de provincie waarin het waterschap voor het grootste gedeelte is gelegen.
4. de zittingstermijn van het komende algemeen bestuur wordt verlengd tot 1 januari 2008 teneinde gezamenlijke verkiezingen in het najaar van 2007 mogelijk te maken.

V&E

In het algemeen reglement van V&E worden 2 wijzigingen aangebracht:

1. de zittingstermijn van het komende algemeen bestuur wordt verlengd tot 1 januari 2008 teneinde gezamenlijk verkiezingen in het najaar van 2007 mogelijk te maken
2. er worden meerdere kleine grenscorrecties van het beheersgebied doorgevoerd, waartoe de bij het reglement behorende kaart wordt aangepast. De correcties bevinden zich alle op Gelders grondgebied en houden verband met diverse (kleine) ruimtelijke ingrepen, bijv. het aan- en verleggen van wegen.

Rivierenland

In het algemeen reglement voor Rivierenland worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. de naam Vierstromenland wordt gewijzigd in Rivierenland;
2. de samenstelling van het algemeen bestuur wordt aangepast, in die zin dat de categorie ongebouwd van 8 naar 6 zetels gaat en gebouwd van 8 naar 10. Dit vanwege de invoering van de methode Delfland bij de kostentoedeling waardoor een lastenverschuiving optreedt van de categorie ongebouwd naar de categorie gebouwd. De nieuwe bestuursamenstelling weerspiegelt deze lastenverschuiving, indachtig de trits belang-betaling-zeggenschap;
3. in verband met de nieuwe bestuursamenstelling wordt de kieskringindeling aangepast teneinde een evenwichtige verspreiding van het algemeen bestuur over het gebied te bewerkstelligen;
4. de reglementering voor Rivierenland wordt voor de toekomst opgedragen aan Gelderland. Sinds de laatste wijziging van art. 6 van de Waterschapswet bestaat de mogelijkheid de reglementering voor een interprovinciaal waterschap op te dragen aan de provincie binnen wiens gebied het waterschap voor het grootste deel is gelegen.

Formele besluitvormingstraject en communicatie

Ingevolge artikel 6 van de Waterschapswet geschiedt de reglementering van interprovinciale waterschappen in beginsel bij gezamenlijk besluit van PS van de betrokken provincies. De voorbereiding

van de besluiten (d.w.z. het vooroverleg met het dagelijks bestuur van het waterschap ex artikel 3 Waterschapswet en het vaststellen van het ontwerp van besluit ex artikel 4 Waterschapswet) kan geschieden door een commissie samengesteld uit het midden van GS van de betrokken provincies, dan wel door GS aan wie zulks door de betrokken provincies is opgedragen. In het geval van een artikel 6-commissie voert de commissie het vooroverleg met het DB van het waterschap en stelt de commissie het ontwerpbesluit vast. Het voorstel aan PS tot vaststelling van het ontwerpbesluit geschiedt eveneens door de art. 6-commissie.

HDSR is interprovinciaal met Zuid-Holland, AGV met Noord- en Zuid-Holland, V&E met Gelderland en Rivierenland met Gelderland en Zuid-Holland. De voorbereiding van de reglementering voor HDSR en AGV is opgedragen aan GS van Utrecht. De reglementering voor V&E is voorbereid door een artikel 6-commissie samengesteld uit GS van Utrecht (gedeputeerde Kamp) en Gelderland (gedeputeerde De Bondt). Rivierenland is interprovinciaal met Gelderland, Zuid-Holland en - sinds 1 januari 2002 – met Utrecht. De reglementering voor Rivierenland is voorbereid door Gelderland.

De ontwerpbesluiten voor HDSR en AGV hebben van 31 mei 2002 tot en met 28 juni 2002 ter inzage gelegen voor inspraak, en die voor V&E en Rivierenland van 7 juni tot en met 5 juli 2002. Er zijn geen reacties ontvangen.

Voor zover de wijzigingen van de algemene reglementen betrekking hebben op de taak, gebied, bestuurssamenstelling en aanwijzing van categorieën van omslagplichtigen, zijn zij onderworpen aan goedkeuring door de minister van Verkeer en Waterstaat, zie artikel 5 lid 1 en 2 Wsw.

Wij stellen u voor de besluiten overeenkomstig de ontwerpen vast te stellen.

Gedeputeerde staten,

voorzitter,

griffier,

Bijlagen

Kiesreglement hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2002

Nota van toelichting (bij ontwerpbesluit)

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Wat betreft de vormgeving van de waterschapsreglementering is ervoor gekozen de kiesrechtbepalingen bijeen te brengen in een afzonderlijk reglement. Dit komt de overzichtelijkheid ten goede en de afzonderlijke waterschapsreglementen, waarmee dagelijks wordt gewerkt, worden ermee ontlast. De kiesrechtbepalingen worden in beginsel eens in de vier jaar bij de verkiezingen voor het algemeen bestuur gebruikt.

De relatie tussen het kiesreglement en de reglementen voor de waterschappen is vergelijkbaar met die tussen de Kieswet en Provincie- of Gemeentewet.

Voor de bepalingen in dit kiesreglement is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de bepalingen van de Kieswet. Er is niet voor gekozen om te verwijzen naar de Kieswet maar om een zelfstandig (leesbaar) reglement te maken.

De Waterschapswet geeft geen uitputtende regels ten aanzien van de wijze waarop waterschapsverkiezingen moeten worden georganiseerd en de wijze waarop de verkiezingen moeten plaatsvinden. De onderwerpen die de wet regelt betreffen de zittingsduur van het algemeen bestuur, de mogelijkheid van plaatsvervangers, de kandidaatstelling in het algemeen, de stemgerechtigdheid, het bijhouden van een register en de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en van het afdelingsbestuur.

In het kiesreglement worden met name de technisch-organisatorische aspecten van het waterschapskiesrecht uitgewerkt. Te wijzen valt op de gang van zaken bij de kandidaatstelling, de stemming en de toelating als lid van het algemeen bestuur.

1.2 Keuze voor direct kiesrecht en schriftelijke verkiezingen

Het waterschapskiesrecht kent de mogelijkheden van direct en indirect kiesrecht. Direct kiesrecht betekent dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van de categorie zelf worden gekozen. Indirect kiesrecht wil zeggen dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van vertegenwoordigende organen van die categorie, zoals de gemeenteraden of de kamers van koophandel, worden gekozen.

Volgens de Waterschapswet wordt de categorie ongebouwd direct verkozen. De categorie gebruikers bedrijfsruimten worden indirect via de kamers van koophandel verkozen. Voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen moeten provinciale staten besluiten op welke wijze de verkiezingen worden georganiseerd: direct of indirect.

Bij de verkiezingen die eind jaren negentig van de vorige eeuw in Midden-Nederland zijn gehouden, is gekozen voor directe verkiezingen voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen. Om het gevaar van een lage opkomst te ondervangen is ook besloten dat het stemmen schriftelijk diende plaats te vinden (niet naar de stembus, maar naar de brievenbus). De directe schriftelijke verkiezingen bleken goed te werken. Wij zien dan ook geen redenen om op onze eerdere keus voor directe schriftelijke verkiezingen terug te komen.

2. Artikelsgewijs

ARTIKEL 1

Het waterschap is ingedeeld in kiesdistricten om een evenwichtige spreiding van de zetels van het bestuur over het gebied te bewerkstelligen. In elk kiesdistrict vinden voor elke belangencategorie afzonderlijk verkiezingen plaats.

ARTIKEL 3

Ingevolge artikel 25, eerste lid, van de Waterschapswet heeft een stemgerechtigde één stem (althans als geen toepassing is gegeven aan het tweede en derde lid van dat artikel). Verder is in artikel 16, vijfde lid, van de wet bepaald dat niemand per belangencategorie meer dan één opgave tot kandidaatstelling mag ondertekenen. Omdat het kan voorkomen dat stemgerechtigden of degenen die bevoegd zijn tot kandidaatstelling in meer dan één kiesdistrict belangen hebben, is in artikel 3 van het reglement bepaald dat de uitoefening van deze bevoegdheden (kandidaatstelling en stemming) slechts plaats kan vinden in één kiesdistrict.

ARTIKEL 5

Om elk misverstand te vermijden is in dit artikel bepaald wie de bevoegdheden tot kandidaatstelling en stemming van rechtspersonen mag uitoefenen. Hetgeen in dit artikel geregeld wordt, volgt uit het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek.

ARTIKEL 6

Artikel 29 van de Waterschapswet bepaalt dat het dagelijks bestuur een register van belanghebbenden bijhoudt. Artikel 6 van het kiesreglement bepaalt welk soort gegevens in het register moet worden opgenomen en voor wie het stemrecht geldt. De ingezetenen en de leden van de Kamers van Koophandel worden op lijsten gezet.

ARTIKEL 7

In artikel 30 van de Waterschapswet is geregeld dat iedereen inlichtingen uit het in dat artikel bedoelde register kan krijgen en zo nodig om verbetering kan verzoeken. Artikel 7 van het reglement richt zich op de procedure-aspecten die voortvloeien uit de bepalingen in artikel 30 van de Waterschapswet.

In de artikelen 19 en 20 van de Waterschapswet is uitdrukkelijk bepaald dat de dag van de kandidaatstelling als peildatum geldt voor het bezit van het actief kiesrecht. In verband hiermee is in onderdeel c van het eerste lid bepaald

dat verzoeken om verbetering van het kiesregister uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling kunnen worden ingediend.

ARTIKEL 8

In artikel 8, vierde lid, is opgenomen dat de benoeming geldt voor vier jaar. In artikel 8, derde lid, wordt de dijkgraaf aangewezen als voorzitter van het stembureau. Deze aanwijzing leidt op een paar plaatsen van dit reglement tot op het eerste gezicht merkwaardige opdrachten: zo moet de voorzitter van het stembureau verzegelde pakken met stembiljetten overdragen aan de dijkgraaf. Toch hebben wij deze bepalingen, die afkomstig zijn van het systeem van meerdere stembureaus en een hoofdstembureau, zo laten staan omdat het kan voorkomen dat de dijkgraaf dan wel de voorzitter van het stembureau niet aanwezig kan zijn en zowel voor het waterschap als voor het stembureau moeten worden vervangen door een plaatsvervanger. In dat geval hebben deze bepalingen wel betekenis.

ARTIKELEN 13 t/m 17

Deze artikelen hebben betrekking op de opgave tot kandidaatstelling. In samenhang met artikel 16 van de Waterschapswet zijn deze artikelen mede bepalend voor het karakter van het personenstelsel, met individuele en open kandidaatstelling, zoals dat wordt gehanteerd bij waterschapsverkiezingen; een en ander in tegenstelling tot het lijstenstelsel, zoals dat gebruikt wordt bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en de gemeenteraden.

In artikel 13 is gekozen voor een periode van twee dagen voor de kandidaatstelling. In de praktijk is gebleken dat zo'n periode het beste werkt.

Artikel 16 van de Waterschapswet bepaalt dat de kandidaatstelling geschiedt per belangencategorie. Uit artikel 1 van het kiesreglement volgt dat kandidaatstelling voor de categorieën ongebouwd, gebouwd, ingezetenen en bedrijfsgebouwd per kiesdistrict moet plaatsvinden.

In artikel 14 van het reglement wordt, ter uitvoering van de opdracht in artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet, bepaald dat ten minste tien personen de opgave moeten ondertekenen. De kandidaat moet dus over een "achterban" van in ieder geval tien personen beschikken. De kandidaat zelf en zijn plaatsvervanger (artikel 4 van het reglement) behoren daar niet toe.

De ondertekenaars moeten, zoals artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet bepaalt, bevoegd zijn tot kandidaatstelling. In artikel 18 van de wet is die bevoegdheid nader aangeduid.

Overeenkomstig artikel 16, vijfde lid, van de Waterschapswet mag niemand per belangencategorie meer dan één opgave ondertekenen.

Al met al is aldus een systeem gecreëerd waarmee kan worden bevorderd dat al in de voorfase een ruime groep personen bij de verkiezingen wordt betrokken.

In dit kiesreglement wordt er, in tegenstelling tot de regeling in de Kieswet, van afgezien een vaste periode voor de kandidaatstelling in het reglement op te nemen. Wel wordt in hoofdstuk 6 een vast verband gelegd tussen kandidaatstelling en stemming.

ARTIKELEN 18 t/m 24

Voor de wijze van onderzoek en openbaarmaking van de opgaven van kandidaten is aansluiting gezocht bij de Kieswet.

In artikel 21, onder g en k, wordt expliciet een relatie gelegd met het bepaalde in artikel 31 van de Waterschapswet omtrent de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur.

ARTIKELEN 25 t/m 31

Het dagelijks bestuur bepaalt de dag (artikel 25) waarop het ingevulde stembiljet moet zijn ontvangen. Als termijn is uiterlijk twaalf weken na de dag van kandidaatstelling opgenomen. Deze termijn blijkt in de praktijk nodig te zijn.

Hoewel het uitgangspunt is dat de stembiljetten per post worden verstuurd, laat artikel 31 de mogelijkheid open om stembiljetten te deponeren in een speciaal voor dit doel bestemde bus in het kantoor van het waterschap.

ARTIKEL 27

De code bedoeld in dit artikel kan op verschillende wijzen uitgedrukt worden, bijvoorbeeld door een nummer.

Van de stembescheiden kunnen eenmaal duplicaten worden verstrekt (artikel 29). Volgens de tweede volzin van het eerste lid kan een verzoek daartoe worden gedaan uiterlijk tot een week voor de dag dat de stemming eindigt. Om te voorkomen dat zowel oorspronkelijke als duplicaat stembescheiden worden meegeteld, wordt in geval beide zijn ontvangen het laatst ontvangen stembiljet ongeldig verklaard (artikel 37, tweede lid, onder e). Om te kunnen controleren of zowel origineel als duplicaat is binnengekomen, dient het stembiljet te kunnen worden geïdentificeerd voordat het kan worden gelezen. Het dagelijks bestuur kan daartoe bepalen dat de stembiljetten worden voorzien van een individuele code.

ARTIKELEN 32 t/m 42

Het uitwerken van de bepalingen betreffende de stemopneming laten wij over aan het dagelijks bestuur van het waterschap. Een gedetailleerde regeling hiervoor is in het kader van dit reglement niet te maken, omdat deze nauw samenhangt met de technische mogelijkheden van het bedrijf dat de stemopneming zal uitvoeren. In het kiesreglement zijn de marges voor privacybescherming en geheimhouding aangegeven. Het dagelijks bestuur dient een protocol op te maken voor het verwerken van de stemmen en dit uiterlijk drie weken vóór de datum waarop de verkiezingen eindigen toe te zenden aan gedeputeerde staten. In het protocol dient duidelijk te zijn aangegeven welke maatregelen zijn genomen om het stemgeheim te waarborgen. In ieder geval dient in het protocol te worden geregeld dat bij de telling niet is te achterhalen van wie een stembiljet afkomstig is. Met deze constructie zijn naar onze mening zowel de geheimhouding als de praktische uitvoering van de verkiezingen zo goed mogelijk gewaarborgd.

Het kan om technische redenen zinvol zijn dat de stemopneming plaatsvindt op meerdere plaatsen. Het kiesreglement laat de mogelijkheid daartoe open.

De stembiljetten vermelden de namen van de kandidaten. Met name vanwege de verwachte hoge respons ("opkomst") bij het per brief stemmen, bestaat er behoefte aan het machinaal verwerken en tellen van de stemmen (artikel 36, derde lid).

ARTIKEL 45

Bij het personenstelsel past dat de kandidaten in de volgorde waarin zij de meeste stemmen hebben behaald, zijn gekozen voor de vacante plaatsen. Bij de verdeling van de laatste vacante plaats kan dat problemen opleveren als meer dan één kandidaat daarvoor op grond van een gelijk aantal stemmen in aanmerking komt. In die situatie dient het lot uitsluitsel te geven (artikel 45, tweede lid).

ARTIKELEN 49 t/m 63

In het voorgaande deel van het kiesreglement wordt steeds gesproken over "gekozene". In de artikelen 49 tot en met 63 wordt de term "benoemde" gehanteerd. Hiermee wordt aangesloten bij het systeem van de Kieswet. De term "benoemde" wordt gehanteerd op het moment dat het lidmaatschap van het algemeen bestuur aanvangt. De hiervoor genoemde bepalingen regelen de procedure die gevolgd moet worden na verkiezing als lid van het algemeen bestuur.

Indien de benoemde zijn verkiezing aanneemt, bericht hij dat aan het algemeen bestuur (artikel 50, eerste lid). Neemt de benoemde zijn benoeming niet aan, dan dient hij dit te berichten aan de voorzitter van het stembureau en treedt de procedure van artikel 64 in werking.

ARTIKELEN 54, 55 en 60

Ten aanzien van het derde lid van artikel 54 wordt, overeenkomstig de Memorie van Toelichting op de Kieswet, het volgende opgemerkt. Deze bepaling is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de toelating die eens heeft plaatsgehad definitief is en tevens om te voorkomen dat in verband daarmee meer kandidaten verkozen worden verklaard bij de nieuwe vaststelling dan er plaatsen beschikbaar zijn.

In het tweede lid van artikel 55 is onder andere geregeld dat personen van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat zij ten onrechte niet als stemgerechtigde waren geregistreerd, bevoegd zijn aan de herstemming deel te nemen. Het is in overeenstemming met de ratio van artikel 55 deze onjuistheden in het register dan wel de lijsten van stemgerechtigden ten behoeve van de herstemming te herstellen. Omdat dit op gespannen voet staat met de tekst van het eerste lid van artikel 55 is de mogelijkheid hiertoe uitdrukkelijk opgenomen in het tweede lid.

Bij artikel 60 merken wij nog het volgende op. Indien door het bestuur wegens herhaalde staking van stemmen over een voorstel geen beslissing wordt genomen over de toelating van een gekozen, dan dient dit schriftelijk ter kennis te worden gebracht van de gekozen.

ARTIKELEN 64 t/m 66

In de praktijk pleegt door ontslagnemende leden van het algemeen bestuur een tijdstip te worden genoemd in het ontslagbericht, waarop het ontslag zou moeten ingaan. In verband daarmee is in de tweede volzin van artikel 64 bepaald dat de voorzitter van het stembureau dan eerst na dat tijdstip tot de benoeming van een opvolger kan overgaan. Dit betekent dat een vertrekkend lid ook na dat tijdstip lid blijft en wel totdat is beslist tot toelating van zijn opvolger.

ARTIKEL 67

In dit artikel is neergelegd wanneer iemand ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn. Dit is onder andere het geval wanneer hij niet voldoet aan de vereisten, genoemd in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet of een betrekking vervult als bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de Waterschapswet.

ARTIKEL 70

In dit kiesreglement worden op grond van artikel 12, tweede lid, twee mogelijkheden gecreëerd tot het mondeling inbrengen van bezwaren door stemgerechtigden. Die mogelijkheid is er:

- tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 20, eerste lid, waarin het stembureau beslist over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling;
- tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, waarin het stembureau de verkiezingsuitslag vaststelt.

De bezwaren dienen om de volgende reden mondeling te worden ingebracht. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) sluit in artikel 8.4, onder h, voor een aantal besluiten inzake de verkiezingen beroep op de rechtbank uit. In feite is het de bedoeling niet meer te bieden dan een soort "klachtrecht". Om toch het op zich herkenbare begrip "bezwaren" te kunnen handhaven en anderzijds duidelijk aan te geven dat het geen (schriftelijke) bezwaren zijn als bedoeld in de Awb, wordt gesproken van "mondeline bezwaren". Ook in de Kieswet is voor deze oplossing gekozen.

Van de ingebrachte bezwaren wordt steeds melding gemaakt in de op te stellen processen-verbaal. Vermelding in een proces-verbaal kan van belang zijn in verband met de bepaling van artikel 44 van het kiesreglement: het stembureau kan tot een nieuwe opneming van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopneming fouten zijn gemaakt. Aldus kan zo nodig gehoor worden gegeven aan de mondeling ingebrachte bezwaren.

Verder wordt ervan uitgegaan dat, evenals voor kieswetgeschillen, de rechtsgang van de Awb van toepassing is op geschillen die ontstaan bij waterschapsverkiezingen.

Met deze algemene constatering is echter niet alles gezegd. In de Kieswet zijn namelijk enkele van de algemene procedure in de Awb afwijkende voorzieningen opgenomen voorzover het betreft spoedeisende kieswetgeschillen. Aldus is in de Kieswet een compleet, op de Kieswet toegespitst, systeem van rechtsbescherming gecreëerd.

Door de in artikel 70 genoemde besluiten aan te wijzen als besluit in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet wordt bereikt dat dit systeem ook van toepassing is op de waterschapsverkiezingen.

ARTIKEL 71 t/m 73

Net als in de Kieswet zijn er in dit kiesreglement bepalingen opgenomen die het frauderen met verkiezingen strafbaar stellen.

Nota van toelichting (bij ontwerpbesluit)

Het eerste lid van het gewijzigde artikel 7a, eerste lid, voorziet in een verlenging van de zittingstermijn van het zittende bestuur van 28 juni 2003 naar 3 september 2003. Deze verlenging wordt om de volgende reden wenselijk geacht.

Het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) organiseert gezamenlijk met een aantal waterschappen in Utrecht en Gelderland, te weten het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Vallei en Eem, Veluwe, Rivierenland en Rijn en IJssel, verkiezingen in het voorjaar van 2003. In al die waterschappen zullen op dezelfde dag verkiezingen worden gehouden. Om de samenwerking te optimaliseren zijn de procedures en de daarbij behorende termijnen voor de verschillende besluiten die verband houden met de verkiezing en het aantreden van het nieuwe algemeen bestuur, gelijkgeschakeld. Een en ander is voor al die waterschappen vastgelegd in nieuwe kiesreglementen die aan provinciale staten van de betrokken provincies ter (mede)vaststelling zijn aangeboden. Uitgaande van de in het nieuwe kiesreglement voor AGV opgenomen termijnen is het niet mogelijk de leden van het nieuwe algemeen bestuur van AGV te laten aantreden op 28 juni 2003. Bij de andere waterschappen is het tijdstip van aantreden bepaald op de eerste dinsdag van september in 2003 (3 september 2003). Voorgesteld wordt dit tijdstip ook aan te houden voor AGV.

Op grond van artikel 14, derde lid, van de Waterschapswet kan bij reglement de zittingsduur van het algemeen bestuur in afwijking van de normale zittingsduur van vier jaren op een ten hoogste twee jaren kortere of langere duur worden gesteld. Het zittende bestuur is aangetreden op 1 januari 1998. De voorgestelde verlenging van de zittingsduur past binnen de door de Waterschapswet toegestane marge.

Het tweede lid van artikel 7a voorziet in een verlenging van de zittingstermijn van het per 3 september 2003 aantredende bestuur tot 1 januari 2008. Deze verlenging strekt ertoe het mogelijk te maken dat in 2007 de verkiezingen in het najaar worden gehouden. Dit wordt om technisch-organisatorische redenen wenselijk geacht. Dit houdt verband met het tijdstip waarop de naar de situatie van 1 januari van het verkiezingsjaar bijgewerkte kiesregisters beschikbaar zijn.

Kiesreglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2002

Nota van toelichting (bij ontwerpbesluit)

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Wat betreft de vormgeving van de waterschapsreglementering is ervoor gekozen de kiesrechtbepalingen bijeen te brengen in een afzonderlijk reglement. Dit komt de overzichtelijkheid ten goede en de afzonderlijke waterschapsreglementen, waarmee dagelijks wordt gewerkt, worden ermee ontlast. De kiesrechtbepalingen worden in beginsel eens in de vier jaar bij de verkiezingen voor het algemeen bestuur gebruikt.

De relatie tussen het kiesreglement en de reglementen voor de waterschappen is vergelijkbaar met die tussen de Kieswet en Provincie- of Gemeentewet.

Voor de bepalingen in dit kiesreglement is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de bepalingen van de Kieswet. Er is niet voor gekozen om te verwijzen naar de Kieswet maar om een zelfstandig (leesbaar) reglement te maken.

De Waterschapswet geeft geen uitputtende regels ten aanzien van de wijze waarop waterschapsverkiezingen moeten worden georganiseerd en de wijze waarop de verkiezingen moeten plaatsvinden. De onderwerpen die de wet regelt betreffen de zittingsduur van het algemeen bestuur, de mogelijkheid van plaatsvervangers, de kandidaatstelling in het algemeen, de stemgerechtigdheid, het bijhouden van een register en de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en van het afdelingsbestuur.

In het kiesreglement worden met name de technisch-organisatorische aspecten van het waterschapskiesrecht uitgewerkt. Te wijzen valt op de gang van zaken bij de kandidaatstelling, de stemming en de toelating als lid van het algemeen bestuur.

1.2 Keuze voor direct kiesrecht en schriftelijke verkiezingen

Het waterschapskiesrecht kent de mogelijkheden van direct en indirect kiesrecht. Direct kiesrecht betekent dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van de categorie zelf worden gekozen. Indirect kiesrecht wil zeggen dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van vertegenwoordigende organen van die categorie, zoals de gemeenteraden of de kamers van koophandel, worden gekozen.

Volgens de Waterschapswet wordt de categorie ongebouwd direct verkozen. De categorie gebruikers bedrijfsruimten worden indirect via de kamers van koophandel verkozen. Voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen moeten provinciale staten besluiten op welke wijze de verkiezingen worden georganiseerd: direct of indirect.

Bij de verkiezingen die eind jaren negentig van de vorige eeuw in Midden-Nederland zijn gehouden, is gekozen voor directe verkiezingen voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen. Om het gevaar van een lage opkomst te ondervangen is ook besloten dat het stemmen schriftelijk diende plaats te vinden (niet naar de stembus, maar naar de brievenbus). De directe schriftelijke verkiezingen bleken goed te werken. Wij zien dan ook geen redenen om op onze eerdere keus voor directe schriftelijke verkiezingen terug te komen.

2. Artikelsgewijs

ARTIKEL 1

Het waterschap is ingedeeld in kieskringen om een evenwichtige spreiding van de zetels van het bestuur over het gebied te bewerkstelligen. In elke kieskring vinden voor elke belangencategorie afzonderlijk verkiezingen plaats.

ARTIKEL 3

Ingevolge artikel 25, eerste lid, van de Waterschapswet heeft een stemgerechtigde één stem (althans als geen toepassing is gegeven aan het tweede en derde lid van dat artikel). Verder is in artikel 16, vijfde lid, bepaald dat niemand per belangencategorie meer dan één opgave tot kandidaatstelling mag ondertekenen. Omdat het kan voorkomen dat stemgerechtigden of degenen die bevoegd zijn tot kandidaatstelling in meer dan één kieskring belangen hebben, is in artikel 3 van het reglement bepaald dat de uitoefening van deze bevoegdheden (kandidaatstelling en stemming) slechts plaats kan vinden in één kieskring.

ARTIKEL 5

Om elk misverstand te vermijden is in dit artikel bepaald wie de bevoegdheden tot kandidaatstelling en stemming van rechtspersonen mag uitoefenen. Hetgeen in dit artikel geregeld wordt, volgt uit het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek.

ARTIKEL 6

Artikel 29 van de Waterschapswet bepaalt dat het dagelijks bestuur een register van belanghebbenden bijhoudt. Artikel 6 van het kiesreglement bepaalt welk soort gegevens in het register moet worden opgenomen en voor wie het stemrecht geldt. De ingezetenen en de leden van de Kamers van Koophandel worden op lijsten gezet.

ARTIKEL 7

In artikel 30 van de Waterschapswet is geregeld dat iedereen inlichtingen uit het in dat artikel bedoelde register kan krijgen en zo nodig om verbetering kan verzoeken. Artikel 7 van het reglement richt zich op de procedure-aspecten die voortvloeien uit de bepalingen in artikel 30 van de Waterschapswet.

In de artikelen 19 en 20 van de Waterschapswet is uitdrukkelijk bepaald dat de dag van de kandidaatstelling als peildatum geldt voor het bezit van het actief kiesrecht. In verband hiermee is in onderdeel c van het eerste lid bepaald dat verzoeken om verbetering van het kiesregister uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling kunnen worden ingediend.

ARTIKEL 8

In artikel 8, vierde lid, is opgenomen dat de benoeming geldt voor vier jaar. In artikel 8, derde lid, wordt de dijkgraaf aangewezen als voorzitter van het stembureau. Deze aanwijzing leidt op een paar plaatsen van dit reglement tot op het eerste gezicht merkwaardige opdrachten: zo moet de voorzitter van het stembureau verzegelde pakken met stembiljetten overdragen aan de dijkgraaf. Toch hebben wij deze bepalingen, die afkomstig zijn van het systeem van meerdere stembureaus en een hoofdstembureau, zo laten staan omdat het kan voorkomen dat de dijkgraaf dan wel de voorzitter van het stembureau niet aanwezig kan zijn en zowel voor het waterschap als voor het stembureau moeten worden vervangen door een plaatsvervanger. In dat geval hebben deze bepalingen wel betekenis.

ARTIKEL 13 t/m 17

Deze artikelen hebben betrekking op de opgave tot kandidaatstelling. In samenhang met artikel 16 van de Waterschapswet zijn deze artikelen mede bepalend voor het karakter van het personenstelsel, met individuele en open kandidaatstelling, zoals dat wordt gehanteerd bij waterschapsverkiezingen; een en ander in tegenstelling tot het lijstenstelsel, zoals dat gebruikt wordt bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en de gemeenteraden.

In artikel 13 is gekozen voor een periode van twee dagen voor de kandidaatstelling. In de praktijk is gebleken dat zo'n periode het beste werkt.

Artikel 16 van de Waterschapswet bepaalt dat de kandidaatstelling geschiedt per belangencategorie. Uit artikel 1 van het kiesreglement volgt dat kandidaatstelling voor de categorieën ongebouwd, gebouwd, ingezetenen en bedrijfsgebouwd per kieskring moet plaatsvinden.

In artikel 14 van het reglement wordt, ter uitvoering van de opdracht in artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet, bepaald dat ten minste tien personen de opgave moeten ondertekenen. De kandidaat moet dus over een "achterban" van in ieder geval tien personen beschikken. De kandidaat zelf en zijn plaatsvervanger (artikel 4 van het reglement) behoren daar niet toe.

De ondertekenaars moeten, zoals artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet bepaalt, bevoegd zijn tot kandidaatstelling. In artikel 18 van de wet is die bevoegdheid nader aangeduid.

Overeenkomstig artikel 16, vijfde lid, van de Waterschapswet mag niemand per belangencategorie meer dan één opgave ondertekenen.

Al met al is aldus een systeem gecreëerd waarmee kan worden bevorderd dat al in de voorfase een ruime groep personen bij de verkiezingen wordt betrokken.

In dit kiesreglement wordt er, in tegenstelling tot de regeling in de Kieswet, van afgezien een vaste periode voor de kandidaatstelling in het reglement op te nemen. Wel wordt in hoofdstuk 6 een vast verband gelegd tussen kandidaatstelling en stemming.

ARTIKELEN 18 t/m 24

Voor de wijze van onderzoek en openbaarmaking van de opgaven van kandidaten is aansluiting gezocht bij de Kieswet.

Een bijzonder punt van aandacht betreft de plaatsvervangende leden. In artikel 4 is geregeld dat de bepalingen die gelden voor de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het algemeen bestuur van overeenkomstige toepassing zijn op de kandidaatstelling en de verkiezing van de kandidaat-plaatsvervanger. De kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en diens plaatsvervanger worden als een vast koppel gekozen.

In artikel 21, onder g en k, wordt expliciet een relatie gelegd met het bepaalde in artikel 31 van de Waterschapswet omtrent de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur.

ARTIKELEN 25 t/m 31

Het dagelijks bestuur bepaalt de dag (artikel 25) waarop het ingevulde stembiljet moet zijn ontvangen. Als termijn is uiterlijk twaalf weken na de dag van kandidaatstelling opgenomen. Deze termijn blijkt in de praktijk nodig te zijn.

Hoewel het uitgangspunt is dat de stembiljetten per post worden verstuurd, laat artikel 31 de mogelijkheid open om stembiljetten te deponeren in een speciaal voor dit doel bestemde bus in het kantoor van het waterschap.

ARTIKEL 27

De code bedoeld in dit artikel kan op verschillende wijzen uitgedrukt worden, bijvoorbeeld door een nummer.

Van de stembescheiden kunnen eenmaal duplicaten worden verstrekt (artikel 29). Volgens de tweede volzin van het eerste lid kan een verzoek daartoe worden gedaan uiterlijk tot een week voor de dag dat de stemming eindigt. Om te voorkomen dat zowel oorspronkelijke als duplicaat stembescheiden worden meegeteld, wordt in geval beide zijn ontvangen het laatst ontvangen stembiljet ongeldig verklaard (artikel 37, tweede lid, onder e)

Om te kunnen controleren of zowel origineel als duplicaat is binnengekomen, dient het stembiljet te kunnen worden geïdentificeerd voordat het kan worden gelezen. Het dagelijks bestuur kan daartoe bepalen dat de stembiljetten worden voorzien van een individuele code.

ARTIKELEN 32 t/m 42

Het uitwerken van de bepalingen betreffende de stemopneming laten wij over aan het dagelijks bestuur van het waterschap. Een gedetailleerde regeling hiervoor is in het kader van dit reglement niet te maken, omdat deze nauw samenhangt met de technische mogelijkheden van het bedrijf dat de stemopneming zal uitvoeren. In het kiesreglement zijn de marges voor privacybescherming en geheimhouding aangegeven. Het dagelijks bestuur dient een protocol op te maken voor het verwerken van de stemmen en dit uiterlijk drie weken vóór de datum waarop de verkiezingen eindigen toe te zenden aan gedeputeerde staten. In het protocol dient duidelijk te zijn aangegeven welke

maatregelen zijn genomen om het stemgeheim te waarborgen. In ieder geval dient in het protocol te worden geregeld dat bij de telling niet is te achterhalen van wie een stembiljet afkomstig is. Met deze constructie zijn naar onze mening zowel de geheimhouding als de praktische uitvoering van de verkiezingen zo goed mogelijk gewaarborgd.

Het kan om technische redenen zinvol zijn dat de stemopneming plaatsvindt op meerdere plaatsen. Het kiesreglement laat de mogelijkheid daartoe open.

De stembiljetten vermelden de namen van de kandidaten. Met name vanwege de verwachte hoge respons ("opkomst") bij het per brief stemmen, bestaat er behoefte aan het machinaal verwerken en tellen van de stemmen (artikel 36, derde lid).

ARTIKEL 45

Bij het personenstelsel past dat de kandidaten in de volgorde waarin zij de meeste stemmen hebben behaald, zijn gekozen voor de vacante plaatsen. Bij de verdeling van de laatste vacante plaats kan dat problemen opleveren als meer dan één kandidaat daarvoor op grond van een gelijk aantal stemmen in aanmerking komt. In die situatie dient het lot uitsluitsel te geven (artikel 45, tweede lid).

ARTIKELEN 49 t/m 63

In het voorgaande deel van het kiesreglement wordt steeds gesproken over "gekozene". In de artikelen 49 tot en met 63 wordt de term "benoemde" gehanteerd. Hiermee wordt aangesloten bij het systeem van de Kieswet. De term "benoemde" wordt gehanteerd op het moment dat het lidmaatschap van het algemeen bestuur aanvangt.

De hiervoor genoemde bepalingen regelen de procedure die gevolgd moet worden na verkiezing als lid van het algemeen bestuur.

Indien de benoemde zijn verkiezing aanneemt, bericht hij dat aan het algemeen bestuur (artikel 50, eerste lid). Neemt de benoemde zijn benoeming niet aan, dan dient hij dit te berichten aan de voorzitter van het stembureau en treedt de procedure van artikel 64 in werking.

ARTIKELEN 54, 55 en 60

Ten aanzien van het derde lid van artikel 54 wordt, overeenkomstig de Memorie van Toelichting op de Kieswet, het volgende opgemerkt. Deze bepaling is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de toelating die eens heeft plaatsgehad definitief is en tevens om te voorkomen dat in verband daarmee meer kandidaten verkozen worden verklaard bij de nieuwe vaststelling dan er plaatsen beschikbaar zijn.

In het tweede lid van artikel 55 is onder andere geregeld dat personen van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat zij ten onrechte niet als stemgerechtigde waren geregistreerd, bevoegd zijn aan de herstemming deel te nemen. Het is in overeenstemming met de ratio van artikel 55 deze onjuistheden in het register dan wel de lijsten van stemgerechtigden ten behoeve van de herstemming te herstellen. Omdat dit op gespannen voet staat met de tekst van het eerste lid van artikel 55 is de mogelijkheid hiertoe uitdrukkelijk opgenomen in het tweede lid.

Bij artikel 60 merken wij nog het volgende op. Indien door het bestuur wegens herhaalde staking van stemmen over een voorstel geen beslissing wordt genomen over de toelating van een gekozene, dan dient dit schriftelijk ter kennis te worden gebracht van de gekozene.

ARTIKELEN 64 t/m 66

In de praktijk pleegt door ontslagnemende leden van het algemeen bestuur een tijdstip te worden genoemd in het ontslagbericht, waarop het ontslag zou moeten ingaan. In verband daarmee is in de tweede volzin van artikel 64 bepaald dat de voorzitter van het stembureau dan eerst na dat tijdstip tot de benoeming van een opvolger kan overgaan. Dit betekent dat een vertrekkend lid ook na dat tijdstip lid blijft en wel totdat is beslist tot toelating van zijn plaatsvervanger.

ARTIKEL 67

In dit artikel is neergelegd wanneer iemand ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn. Dit is onder andere het geval wanneer hij niet voldoet aan de vereisten, genoemd in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet of een betrekking vervult als bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de Waterschapswet.

ARTIKEL 70

In dit kiesreglement worden op grond van artikel 12, tweede lid, twee mogelijkheden gecreëerd tot het mondeling inbrengen van bezwaren door stemgerechtigden. Die mogelijkheid is er:

- tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 20, eerste lid, waarin het stembureau beslist over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling;
- tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, waarin het stembureau de verkiezingsuitslag vaststelt.

De bezwaren dienen om de volgende reden mondeling te worden ingebracht. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) sluit in artikel 8.4, onder h, voor een aantal besluiten inzake de verkiezingen beroep op de rechtbank uit. In feite is het de bedoeling niet meer te bieden dan een soort "klachtrecht". Om toch het op zich herkenbare begrip "bezwaren" te kunnen handhaven en anderzijds duidelijk aan te geven dat het geen (schriftelijke) bezwaren zijn als bedoeld in de Awb, wordt gesproken van "mondelinge bezwaren". Ook in de Kieswet is voor deze oplossing gekozen.

Van de ingebrachte bezwaren wordt steeds melding gemaakt in de op te stellen processen-verbaal. Vermelding in een proces-verbaal kan van belang zijn in verband met de bepaling van artikel 44 van het kiesreglement: het stembureau kan tot een nieuwe opneming van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopneming fouten zijn gemaakt. Aldus kan zo nodig gehoor worden gegeven aan de mondeling ingebrachte bezwaren.

Verder wordt ervan uitgegaan dat, evenals voor kieswetgeschillen, de rechtsgang van de Awb van toepassing is op geschillen die ontstaan bij waterschapsverkiezingen.

Met deze algemene constatering is echter niet alles gezegd. In de Kieswet zijn namelijk enkele van de algemene procedure in de Awb afwijkende voorzieningen opgenomen voorzover het betreft spoedeisende kieswetgeschillen. Aldus is in de Kieswet een compleet, op de Kieswet toegespitst, systeem van rechtsbescherming gecreëerd.

Door de in artikel 70 genoemde besluiten aan te wijzen als besluit in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet wordt bereikt dat dit systeem ook van toepassing is op de waterschapsverkiezingen.

ARTIKEL 71 t/m 73

Net als in de Kieswet zijn er in dit kiesreglement bepalingen opgenomen die het frauderen met verkiezingen strafbaar stellen.

Wijziging Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Nota van toelichting (bij ontwerpbesluit)

Algemeen

Met het oog op de in 2003 te houden verkiezingen wordt het wenselijk geacht gelijktijdig met de vaststelling van een nieuw kiesreglement het aantal kieskringen terug te brengen van vier naar drie. Onderdelen C en D van artikel I voorzien hierin.

Daarnaast is in verband met de verbreding van de A2 een aanpassing van de grens tussen het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) en het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) in de gemeente Breukelen noodzakelijk. Hiervoor dient de bij het reglement behorende kaart waarop het gebied van HDSR is aangegeven, te worden aangepast. Onderdeel A van artikel I voorziet hierin.

Voorts worden twee nieuwe artikelen ingevoegd. Het nieuwe artikel 75a voorziet erin dat provinciale staten van Utrecht alleen bevoegd zijn tot het vaststellen van wijzigingen in de reglementering die van beperkte strekking zijn. Het nieuwe artikel 75b strekt ertoe dat de zittingstermijn van het in 2003 aantredende bestuur met enkele maanden wordt verlengd.

In het onderstaande worden deze onderwerpen nader toegelicht.

Artikelsgewijs

ARTIKEL I, onderdeel A (artikel 2, eerste lid)

In het kader van de voorgenomen verbreding van de A2 wordt de Kerkvaart ter plaatse van de kruising met de A2 in de gemeente Breukelen gedeeltelijk verlegd. In verband hiermee is een geringe aanpassing van de (waterstaatkundige) grens tussen HDSR en AGV noodzakelijk. De bij het reglement behorende grenskaart, schaal 1 : 100.000, waarop het beheersgebied van HDSR is aangegeven, wordt hiertoe vervangen door een nieuwe grenskaart. Deze heeft het nummer L 4002001. De grensaanpassing houdt in dat het beheersgebied van AGV wordt vergroot en dat van HDSR wordt verkleind met circa 12.100 m². De oude en nieuwe situatie zijn aangegeven op twee bij deze toelichting gevoegde detailkaarten.

De grens van AGV is reeds op overeenkomstige wijze aangepast bij de laatste wijziging van het Reglement van bestuur voor AGV. Deze reglementswijziging is met ingang van 1 januari 2001 in werking getreden, met uitzondering van de desbetreffende grensaanpassing. Deze treedt in werking op een door gedeputeerde staten van Utrecht te bepalen tijdstip. Het is de bedoeling dit het tijdstip te laten zijn waarop de onderhavige reglementswijziging in werking treedt.

ARTIKEL I, onderdelen C en D (artikelen 10 en 11)

Bij de instelling van HDSR is het beheersgebied van het waterschap verdeeld in vier kieskringen. Het instellen van kieskringen is een middel om een evenwichtige spreiding van de bestuurszetels van de vier in het bestuur vertegenwoordigde belangencategorieën over het gebied van het waterschap te realiseren. In verband met de in artikel 52 aan het algemeen bestuur toegekende bevoegdheid tot het instellen van afdelingen en de daarbij gestelde eis dat het gebied van de eventueel ingestelde afdelingen gelijk moet zijn aan dat van de kieskringen, is de begrenzing van de kieskringen zoveel mogelijk waterstaatkundig bepaald. Dit is gedaan met het oog op de taken en de bevoegdheden van de afdelingsbesturen op het terrein van het waterstaatkundig operationeel beheer. Het algemeen bestuur van HDSR heeft echter geen gebruik gemaakt van de bevoegdheid tot het instellen van afdelingen. Het heeft gekozen voor vaste commissies van advies en bijstand.

Dit betekent dat kieskringen in de praktijk alleen nog een functie vervullen voor de geografische spreiding van de bestuurszetels en is een waterstaatkundig bepaalde begrenzing niet nodig. Met het oog op de organisatie van verkiezingen is het om redenen van doelmatigheid wenselijk dat de begrenzing van de kieskringen aansluit op gemeentegrenzen. Als gevolg van de gemeentelijke herindeling rondom Utrecht is dat thans niet het geval en is een aanpassing wenselijk.

Overeenkomstig een voorstel daartoe van HDSR wordt een verdeling in drie kieskringen voorgesteld. In dit voorstel bestaat kieskring II uit het gebied van de gemeenten Maarssen (en wel het gebied Maarssenbroek), Utrecht en Nieuwegein, kieskring I uit het gebied ten westen van die gemeenten en kieskring III uit het gebied ten oosten van die gemeenten. Deze indeling is aangegeven op de bij dit besluit behorende nieuwe grenskaart alsmede op een bij deze toelichting behorende detailkaart.

In artikel 7 van het reglement is de verdeling van de 30 bestuurszetels over categorieën van belanghebbenden vastgelegd. De verdeling van deze zetels over de voorgestelde kieskringen is wat betreft de categorie ongebouwd gebaseerd op de oppervlakte, wat betreft de categorieën gebouwd en bedrijfsgebouwd op de waarde en wat betreft de categorie ingezetenen op het inwoneraantal.

Dit leidt tot het volgende overzicht.

	ongebouwd	gebouwd	ingezetenen	Bedrijfsgebouwd	totaal
Kieskring I	4	2	2	1	9
Kieskring II	1	3	6	2	12
Kieskring III	2	2	4	1	9
Totaal	7	7	12	4	30

ARTIKEL I, onderdeel E (artikel 75a)

Op grond van het in 1999 gewijzigde artikel 6 van de Waterschapswet kunnen provinciale staten van de betrokken provincies in het reglement voor een interprovinciaal waterschap bepalen dat één van hun colleges bevoegd is tot het wijzigen van het reglement, indien die wijziging naar hun oordeel van beperkte strekking is. Het wordt om praktische

redenen wenselijk geacht van deze mogelijkheid gebruik te maken, indien een interprovinciaal waterschap voor een beperkt gedeelte in een bepaalde provincie is gelegen. Het nieuwe artikel 75a voorziet erin dat provinciale staten van Utrecht bevoegd zijn tot het wijzigen van de reglementering voor HDSR. Deze bevoegdheid betreft niet alleen de wijziging van het algemeen reglement, maar ook van het kiesreglement en het overgangsrecht. Uitzondering hierop vormen de wijzigingsbesluiten die een regeling bevatten van de onderwerpen waartoe het preventief toezicht van het Rijk is beperkt. Deze zijn genoemd in artikel 5, tweede lid, van de Waterschapswet en betreffen de regeling van de taak en het gebied van het waterschap, de samenstelling van zijn bestuur en de aanwijzing van categorieën van omslagplichtigen. Voor wijzigingen die op deze onderwerpen betrekking hebben blijft een gemeenschappelijk besluit van provinciale staten van Utrecht en van Zuid-Holland nodig.

ARTIKEL I, onderdeel E (artikel 75b)

Op grond van artikel 14, derde lid, van de Waterschapswet kan bij reglement de zittingsduur van het algemeen bestuur in afwijking van de normale zittingsduur van vier jaren op een ten hoogste twee jaren kortere of langere duur worden gesteld.

Het ingevoegde artikel 75a voorziet in een verlenging van de zittingstermijn van het per 3 september 2003 aantredende bestuur tot 1 januari 2008. Deze verlenging strekt ertoe het mogelijk te maken dat in 2007 de verkiezingen in het najaar worden gehouden. Dit wordt om technisch-organisatorische redenen wenselijk geacht. Dit houdt verband met het tijdstip waarop de naar de situatie van 1 januari van het verkiezingsjaar bijgewerkte kiesregisters beschikbaar zijn.

Kiesreglement voor het waterschap Vallei en Eem

Nota van toelichting (bij ontwerpbesluit)

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Wat betreft de vormgeving van de waterschapsreglementering is ervoor gekozen de kiesrechtbepalingen bijeen te brengen in een afzonderlijk reglement. Dit komt de overzichtelijkheid ten goede en de afzonderlijke waterschapsreglementen, waarmee dagelijks wordt gewerkt, worden ermee ontlast. De kiesrechtbepalingen worden in beginsel eens in de vier jaar bij de verkiezingen voor het algemeen bestuur gebruikt.

De relatie tussen het kiesreglement en de reglementen voor de waterschappen is vergelijkbaar met die tussen de Kieswet en Provincie- of Gemeentewet.

Voor de bepalingen in dit kiesreglement is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de bepalingen van de Kieswet. Er is niet voor gekozen om te verwijzen naar de Kieswet maar om een zelfstandig (leesbaar) reglement te maken.

De Waterschapswet geeft geen uitputtende regels ten aanzien van de wijze waarop waterschapsverkiezingen moeten worden georganiseerd en de wijze waarop de verkiezingen moeten plaatsvinden. De onderwerpen die de wet regelt betreffen de zittingsduur van het algemeen bestuur, de mogelijkheid van plaatsvervangers, de kandidaatstelling in het algemeen, de stemgerechtigdheid, het bijhouden van een register en de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en van het afdelingsbestuur.

In het kiesreglement worden met name de technisch-organisatorische aspecten van het waterschapskiesrecht uitgewerkt. Te wijzen valt op de gang van zaken bij de kandidaatstelling, de stemming en de toelating als lid van het algemeen bestuur.

1.2. Keuze voor direct kiesrecht en schriftelijke verkiezingen

Het waterschapskiesrecht kent de mogelijkheden van direct en indirect kiesrecht. Direct kiesrecht betekent dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van de categorie zelf worden gekozen. Indirect kiesrecht wil zeggen dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van vertegenwoordigende organen van die categorie, zoals de gemeenteraden of de kamers van koophandel, worden gekozen.

Volgens de Waterschapswet wordt de categorie ongebouwd direct verkozen. De categorie gebruikers bedrijfsruimten worden indirect via de kamers van koophandel verkozen. Voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen moeten Provinciale Staten besluiten op welke wijze de verkiezingen worden georganiseerd: direct of indirect.

Bij de verkiezingen die in eind jaren negentig van de vorige eeuw in Midden-Nederland zijn gehouden, is gekozen voor directe verkiezingen voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen. Om het gevaar van een lage opkomst te ondervangen is ook besloten dat het stemmen schriftelijk diende plaats te vinden (niet naar de stembus, maar naar de brievenbus). De directe schriftelijke verkiezingen bleken goed te werken. Wij zien dan ook geen redenen om op onze eerdere keus voor directe schriftelijke verkiezingen terug te komen.

2. Artikelsgewijs

ARTIKEL 1

Het waterschap is ingedeeld in kieskringen om een evenwichtige spreiding van de zetels van het bestuur over het gebied te bewerkstelligen. In elke kieskring vinden voor elke belangencategorie afzonderlijk verkiezingen plaats.

ARTIKEL 3

Ingevolge artikel 25, eerste lid, van de Waterschapswet heeft een stemgerechtigde één stem (althans als geen toepassing is gegeven aan het tweede en derde lid van dat artikel). Verder is in artikel 16, vijfde lid, van de wet bepaald dat niemand per belangencategorie meer dan één opgave tot kandidaatstelling mag ondertekenen. Omdat het kan voorkomen dat stemgerechtigden of degenen die bevoegd zijn tot kandidaatstelling in meer dan één kieskring belangen hebben, is in artikel 3 van het reglement bepaald dat de uitoefening van deze bevoegdheden (kandidaatstelling en stemming) slechts plaats kan vinden in één kieskring.

ARTIKEL 5

Om elk misverstand te vermijden is in dit artikel bepaald wie de bevoegdheden tot kandidaatstelling en stemming van rechtspersonen mag uitoefenen. Hetgeen in dit artikel geregeld wordt, volgt uit het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek.

ARTIKEL 6

Artikel 29 van de Waterschapswet bepaalt dat het dagelijks bestuur een register van belanghebbenden bijhoudt. Artikel 6 van het kiesreglement bepaalt welk soort gegevens in het register moet worden opgenomen en voor wie het stemrecht geldt. De ingezetenen en de leden van de Kamers van Koophandel worden op lijsten gezet.

ARTIKEL 7

In artikel 30 van de Waterschapswet is geregeld dat iedereen inlichtingen uit het register kan krijgen en zo nodig om verbetering kan verzoeken. Artikel 7 van het reglement richt zich op de procedure-aspecten die voortvloeien uit de bepalingen in artikel 30 van de Waterschapswet. Ingevolge de artikelen 19 en 20 Waterschapswet is het waterschap bevoegd om het register op de dag van de kandidaatstelling af te sluiten en op basis daarvan de stembiljetten te laten uitgaan. In de artikelen 19 en 20 van de Waterschapswet is uitdrukkelijk bepaald dat de dag van de kandidaatstelling als peildatum geldt voor het bezit van het actief kiesrecht. In verband hiermee is in onderdeel c van het eerste lid bepaald dat verzoeken om verbetering van het kiesregister uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling kunnen worden ingediend.

ARTIKEL 8

In artikel 8, vierde lid, is opgenomen dat de benoeming geldt voor vier jaar. In artikel 8, derde lid, wordt de voorzitter van het waterschap aangewezen als voorzitter van het stembureau. Deze aanwijzing leidt op een paar plaatsen van dit reglement tot op het eerste gezicht merkwaaardige opdrachten: zo moet de voorzitter van het stembureau verzegelde pakken met stembiljetten overdragen aan de voorzitter van het waterschap. Toch hebben wij deze bepalingen, die afkomstig zijn van het systeem van meerdere stembureaus en een hoofdstembureau, zo laten staan omdat het kan voorkomen dat de voorzitter van het waterschap/stembureau niet aanwezig kan zijn en zowel voor het waterschap als voor het stembureau moet worden vervangen door een plaatsvervanger. In dat geval hebben deze bepalingen wel betekenis.

ARTIKEL 13 T/M 17

Deze artikelen hebben betrekking op de opgave tot kandidaatstelling. In samenhang met artikel 16 van de Waterschapswet zijn deze artikelen mede bepalend voor het karakter van het personenstelsel, met individuele en open kandidaatstelling, zoals dat wordt gehanteerd bij waterschapsverkiezingen; een en ander in tegenstelling tot het lijstenstelsel, zoals dat gebruikt wordt bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en de gemeenteraden.

In artikel 13 is gekozen voor een periode van twee dagen voor de kandidaatstelling. In de praktijk is gebleken dat zo'n periode het beste werkt.

Artikel 16 van de Waterschapswet bepaalt dat de kandidaatstelling geschiedt per belangencategorie. Uit artikel 1 van het kiesreglement volgt dat kandidaatstelling voor de categorieën ongebouwd, gebouwd, ingezetenen en bedrijfsgebouwd per kieskring moet plaatsvinden.

In artikel 14 van het reglement wordt, ter uitvoering van de opdracht in artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet, bepaald dat ten minste tien personen de opgave moeten ondertekenen. De kandidaat moet dus over een "achterban" van in ieder geval tien personen beschikken. De kandidaat zelf en zijn plaatsvervanger (artikel 4 van het reglement) behoren daar niet toe.

De ondertekenaars moeten, zoals artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet bepaalt, bevoegd zijn tot kandidaatstelling. In artikel 18 van de wet is die bevoegdheid nader aangeduid.

Overeenkomstig artikel 16, vijfde lid, van de Waterschapswet mag niemand per belangencategorie meer dan één opgave ondertekenen.

Al met al is aldus een systeem gecreëerd waarmee kan worden bevorderd dat al in de voorfase een ruime groep personen bij de verkiezingen wordt betrokken.

In dit kiesreglement wordt er, in tegenstelling tot de regeling in de Kieswet, van afgezien een vaste periode voor de kandidaatstelling in het reglement op te nemen. Wel wordt in hoofdstuk 6 een vast verband gelegd tussen kandidaatstelling en stemming.

ARTIKEL 18 T/M 24

Voor de wijze van onderzoek en openbaarmaking van de opgaven van kandidaten is aansluiting gezocht bij de Kieswet.

Een bijzonder punt van aandacht betreft de plaatsvervangende leden. In artikel 4 is geregeld dat de bepalingen die gelden voor de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het algemeen bestuur van overeenkomstige toepassing zijn op de kandidaatstelling en de verkiezing van de kandidaat-plaatsvervanger. De kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en diens plaatsvervanger worden als een vast koppel gekozen.

In artikel 21, onder g en k, wordt expliciet een relatie gelegd met het bepaalde in artikel 31 van de Waterschapswet omtrent de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur.

ARTIKELEN 25 T/M 31

Het dagelijks bestuur bepaalt de dag (artikel 25) waarop het ingevulde stembiljet moet zijn ontvangen. Als termijn is uiterlijk twaalf weken na de dag van kandidaatstelling opgenomen. Deze termijn blijkt in de praktijk nodig te zijn.

Hoewel het uitgangspunt is dat de stembiljetten per post worden verstuurd, laat artikel 31 de mogelijkheid open om stembiljetten te deponeren in een speciaal voor dit doel bestemde bus in het kantoor van het waterschap.

ARTIKEL 27

De code bedoeld in dit artikel kan op verschillende wijzen uitgedrukt worden, bijvoorbeeld door een nummer.

Duplicaten

Van de stembescheiden kunnen eenmaal duplicaten worden verstrekt (artikel 29). Volgens de tweede volzin van het eerste lid kan een verzoek daartoe worden gedaan uiterlijk tot een week voor de dag dat de stemming eindigt. Om te voorkomen dat zowel oorspronkelijke als duplicaat stembescheiden worden meegeteld, wordt in geval beide zijn ontvangen het laatst ontvangen stembiljet ongeldig verklaard (Artikel 37, tweede lid, onder e)

Om te kunnen controleren of zowel origineel als duplicaat is binnengekomen, dient het stembiljet te kunnen worden geïdentificeerd voordat het kan worden gelezen. Het dagelijks bestuur kan daartoe bepalen dat de stembiljetten worden voorzien van een individuele code.

ARTIKELEN 32 T/M 42

Het uitwerken van de bepalingen betreffende de stemopneming laten wij over aan het dagelijks bestuur van het waterschap. Een gedetailleerde regeling hiervoor is in het kader van dit reglement niet te maken, omdat deze nauw samenhangt met de technische mogelijkheden van het bedrijf dat de stemopneming zal uitvoeren. In het kiesreglement zijn de marges voor privacybescherming en geheimhouding aangegeven. Het dagelijks bestuur dient een protocol op te maken voor het verwerken van de stemmen en dit uiterlijk drie weken vóór de datum waarop de verkiezingen eindigen toe te zenden aan Gedeputeerde Staten. In het protocol dient duidelijk te zijn aangegeven welke maatregelen zijn genomen om het stemgeheim te waarborgen. In ieder geval dient in het protocol te worden geregeld dat bij de telling niet is te achterhalen van wie een stembiljet afkomstig is. Met deze constructie zijn naar onze mening zowel de geheimhouding als de praktische uitvoering van de verkiezingen zo goed mogelijk gewaarborgd.

Het kan om technische redenen zinvol zijn dat de stemopneming plaatsvindt op meerdere plaatsen. Het kiesreglement laat de mogelijkheid daartoe open.

De stembiljetten vermelden de namen van de kandidaten. Met name vanwege de verwachte hoge respons ("opkomst") bij het per brief stemmen, bestaat er behoefte aan het machinaal verwerken en tellen van de stemmen (artikel 36, derde lid).

ARTIKEL 45

Bij het personenstelsel past dat de kandidaten in de volgorde waarin zij de meeste stemmen hebben behaald, zijn gekozen voor de vacante plaatsen. Bij de verdeling van de laatste vacante plaats kan dat problemen opleveren als meer dan één kandidaat daarvoor op grond van een gelijk aantal stemmen in aanmerking komt. In die situatie dient het lot uitsluitend te geven (artikel 45, tweede lid).

ARTIKELEN 49 T/M 63

In het voorgaande deel van het kiesreglement wordt steeds gesproken over "gekozene". In de artikelen 49 tot en met 63 wordt de term "benoemde" gehanteerd. Hiermee wordt aangesloten bij het systeem van de Kieswet. De term "benoemde" wordt gehanteerd op het moment dat het lidmaatschap van het algemeen bestuur aanvangt.

De hiervoor genoemde bepalingen regelen de procedure die gevolgd moet worden na verkiezing als lid van het algemeen bestuur.

Indien de benoemde zijn verkiezing aanneemt, bericht hij dat aan het algemeen bestuur (artikel 50, eerste lid). Neemt de benoemde zijn benoeming niet aan, dan dient hij dit te berichten aan de voorzitter van het stembureau en treedt de procedure van artikel 64 in werking.

ARTIKELEN 54, 55 EN 60

Ten aanzien van het derde lid van artikel 54 wordt, overeenkomstig de Memorie van Toelichting op de Kieswet, het volgende opgemerkt. Deze bepaling is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de toelating die eens heeft plaatsgehad definitief is en tevens om te voorkomen dat in verband daarmee meer kandidaten verkozen worden verklaard bij de nieuwe vaststelling dan er plaatsen beschikbaar zijn.

In het tweede lid van artikel 55 is onder andere geregeld dat personen van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat zij ten onrechte niet als stemgerechtigde waren geregistreerd, bevoegd zijn aan de herstemming deel te nemen. Het is in overeenstemming met de ratio van artikel 55 deze onjuistheden in het register dan wel de lijsten van stemgerechtigden ten behoeve van de herstemming te herstellen. Omdat dit op gespannen voet staat met de tekst van het eerste lid van artikel 55 is de mogelijkheid hiertoe uitdrukkelijk opgenomen in het tweede lid.

Bij artikel 60 merken wij nog het volgende op. Indien door het bestuur wegens herhaalde staking van stemmen over een voorstel geen beslissing wordt genomen over de toelating van een gekozene, dan dient dit schriftelijk ter kennis te worden gebracht aan de gekozene.

ARTIKELEN 64 T/M 66

In de praktijk pleegt door ontslagnemende leden van het algemeen bestuur een tijdstip te worden genoemd in het ontslagbericht, waarop het ontslag zou moeten ingaan. In verband daarmee is in de tweede volzin van artikel 64 bepaald dat de voorzitter van het stembureau dan eerst na dat tijdstip tot de benoeming van een opvolger kan overgaan. Dit betekent dat een vertrekkend lid ook na dat tijdstip lid blijft en wel totdat is beslist tot toelating van zijn plaatsvervanger.

ARTIKEL 67

In artikel 67 is neergelegd wanneer iemand ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn. Dit is onder andere het geval wanneer hij niet voldoet aan de vereisten genoemd in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet of een betrekking vervult, als bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de Waterschapswet.

ARTIKEL 70

In het kiesreglement worden op grond van artikel 12, tweede lid, twee mogelijkheden gecreëerd tot het mondeling inbrengen van bezwaren door stemgerechtigden:

- artikel 20, vierde lid: tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 20, eerste lid, waarin het stembureau beslist over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling;
- artikel 43, derde lid: tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, waarin het stembureau de verkiezingsuitslag vaststelt.

De bezwaren dienen om de volgende reden mondeling te worden ingebracht. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) sluit in artikel 8.4, onder h, voor een aantal handelingen/beslissingen inzake de verkiezingen beroep op de rechtbank uit. In feite is het de bedoeling niet meer te bieden dan een soort "klachtrecht".

Om toch het op zich herkenbare begrip "bezwaren" te kunnen handhaven en anderzijds duidelijk aan te geven dat het geen (schriftelijke) bezwaren zijn als bedoeld in de Awb, wordt gesproken van "mondelijke bezwaren". Ook in de Kieswet is voor deze oplossing gekozen.

Van de ingebrachte bezwaren wordt steeds melding gemaakt in de op te stellen processen-verbaal. Vermelding in een proces-verbaal kan van belang zijn in verband met de bepaling van artikel 44 van het kiesreglement: het stembureau kan tot een nieuwe opneming van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopneming fouten zijn gemaakt. Aldus kan zo nodig gehoor worden gegeven aan de mondeling ingebrachte bezwaren.

Verder wordt ervan uitgegaan dat, evenals voor Kieswetgeschillen, de rechtsgang van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op geschillen die ontstaan bij waterschapsverkiezingen.

Met deze algemene constatering is echter niet alles gezegd. In de Kieswet zijn namelijk enkele, van de algemene procedure in de Algemene wet bestuursrecht afwijkende, voorzieningen opgenomen voorzover het betreft spoedeisende Kieswetgeschillen. Aldus is in de Kieswet een compleet, op de Kieswet toegespitst, systeem van rechtsbescherming gecreëerd.

Door de in artikel 70 genoemde besluiten aan te wijzen als besluit in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet wordt bereikt dat dit systeem ook van toepassing is op de waterschapsverkiezingen.

Net als in de Kieswet zijn er in dit kiesreglement bepalingen opgenomen die het frauderen met verkiezingen strafbaar stellen.

Wijziging van het Algemeen reglement voor het waterschap Vallei en Eem

Nota van toelichting (op het ontwerpbesluit)

1. Algemeen

De waterschappen Veluwe, Vallei en Eem, Rijn en IJssel, Rivierenland, Amstel Gooi en Vecht en de Stichtse Rijnlanden hebben het voornemen om in het voorjaar van 2003 gezamenlijk waterschapsverkiezingen te organiseren. Dit is voor ons aanleiding om de kiesreglementering voor de waterschappen Veluwe, Vallei en Eem, Rijn en IJssel en Rivierenland aan te passen zodat er gelijklopende reglementen voor de betreffende schappen gelden in verband met de werkbaarheid van de gezamenlijke verkiezingen. Als basis is het kiesreglement voor het waterschap Vierstromengebied genomen. Ten behoeve van de gelijklopendheid van de reglementen en door voortschrijdend inzicht heeft er een aantal ondergeschikte technische aanpassingen plaatsgevonden.

Tegelijkertijd met de aanpassingen van de kiesreglementen wordt er een wijziging van het algemeen reglement meegenomen. Op grond van artikel 14, derde lid, van de Waterschapswet kan bij reglement de zittingsduur van het algemeen bestuur in afwijking van de normale zittingsduur van vier jaren op maximaal twee jaren kortere of langere duur worden gesteld. Met besluit I wordt voorzien in een verlenging van de zittingstermijn tot 1 januari 2008. Deze verlenging strekt ertoe het mogelijk te maken dat in 2007 de verkiezingen in het najaar worden gehouden. Dit wordt om technisch-organisatorische redenen wenselijk geacht. Dit houdt verband met het tijdstip waarop de naar de situatie van 1 januari van het verkiezingsjaar bijgewerkte kiesregisters beschikbaar zijn.

Voor wat betreft de aanpassingen van de kaarten merken wij het volgende op. In verband met de digitalisering van de kaarten en omdat grenzen in de praktijk bijvoorbeeld doordat er een weg wordt aangelegd, verschuiven, vinden de aanpassingen van de kaarten plaats. Deze wijzigingen zijn van ondergeschikte aard.

Kiesreglement voor het waterschap Rivierenland

Nota van toelichting (op het ontwerpbesluit)

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Wat betreft de vormgeving van de waterschapsreglementering is ervoor gekozen de kiesrechtbepalingen bijeen te brengen in een afzonderlijk reglement. Dit komt de overzichtelijkheid ten goede en de afzonderlijke waterschapsreglementen, waarmee dagelijks wordt gewerkt, worden ermee ontlast. De kiesrechtbepalingen worden in beginsel eens in de vier jaar bij de verkiezingen voor het algemeen bestuur gebruikt.

De relatie tussen het kiesreglement en de reglementen voor de waterschappen is vergelijkbaar met die tussen de Kieswet en Provincie- of Gemeentewet.

Voor de bepalingen in dit kiesreglement is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de bepalingen van de Kieswet. Er is niet voor gekozen om te verwijzen naar de Kieswet maar om een zelfstandig (leesbaar) reglement te maken.

De Waterschapswet geeft geen uitputtende regels ten aanzien van de wijze waarop waterschapsverkiezingen moeten worden georganiseerd en de wijze waarop de verkiezingen moeten plaatsvinden. De onderwerpen die de wet regelt betreffen de zittingsduur van het algemeen bestuur, de mogelijkheid van plaatsvervangers, de kandidaatstelling in het algemeen, de stemgerechtigdheid, het bijhouden van een register en de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en van het afdelingsbestuur.

In het kiesreglement worden met name de technisch-organisatorische aspecten van het waterschapskiesrecht uitgewerkt. Te wijzen valt op de gang van zaken bij de kandidaatstelling, de stemming en de toelating als lid van het algemeen bestuur.

1.2. Keuze voor direct kiesrecht en schriftelijke verkiezingen

Het waterschapskiesrecht kent de mogelijkheden van direct en indirect kiesrecht. Direct kiesrecht betekent dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van de categorie zelf worden gekozen. Indirect kiesrecht wil zeggen dat de vertegenwoordigers voor een bepaalde categorie door de leden van vertegenwoordigende organen van die categorie, zoals de gemeenteraden of de kamers van koophandel, worden gekozen.

Volgens de Waterschapswet wordt de categorie ongebouwd direct verkozen. De categorie gebruikers bedrijfsruimten worden indirect via de kamers van koophandel verkozen. Voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen moeten Provinciale Staten besluiten op welke wijze de verkiezingen worden georganiseerd: direct of indirect.

Bij de verkiezingen die in eind jaren negentig van de vorige eeuw in Midden-Nederland zijn gehouden, is gekozen voor directe verkiezingen voor de categorieën gebouwd en de ingezetenen. Om het gevaar van een lage opkomst te ondervangen is ook besloten dat het stemmen schriftelijk diende plaats te vinden (niet naar de stembus, maar naar de brievenbus). De directe schriftelijke verkiezingen bleken goed te werken. Wij zien dan ook geen redenen om op onze eerdere keus voor directe schriftelijke verkiezingen terug te komen.

2. Artikelsgewijs

ARTIKEL 1

Het waterschap is ingedeeld in kieskringen om een evenwichtige spreiding van de zetels van het bestuur over het gebied te bewerkstelligen. In elke kieskring vinden voor elke belangencategorie afzonderlijk verkiezingen plaats.

ARTIKEL 3

Ingevolge artikel 25, eerste lid, van de Waterschapswet heeft een stemgerechtigde één stem (althans als geen toepassing is gegeven aan het tweede en derde lid van dat artikel). Verder is in artikel 16, vijfde lid, van de wet bepaald dat niemand per belangencategorie meer dan één opgave tot kandidaatstelling mag ondertekenen. Omdat het kan voorkomen dat stemgerechtigden of degenen die bevoegd zijn tot kandidaatstelling in meer dan één kieskring belangen hebben, is in artikel 3 van het reglement bepaald dat de uitoefening van deze bevoegdheden (kandidaatstelling en stemming) slechts plaats kan vinden in één kieskring.

ARTIKEL 5

Om elk misverstand te vermijden is in dit artikel bepaald wie de bevoegdheden tot kandidaatstelling en stemming van rechtspersonen mag uitoefenen. Hetgeen in dit artikel geregeld wordt, volgt uit het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek.

ARTIKEL 6

Artikel 29 van de Waterschapswet bepaalt dat het dagelijks bestuur een register van belanghebbenden bijhoudt. Artikel 6 van het kiesreglement bepaalt welk soort gegevens in het register moet worden opgenomen en voor wie het stemrecht geldt. De ingezetenen en de leden van de Kamers van Koophandel worden op lijsten gezet.

ARTIKEL 7

In artikel 30 van de Waterschapswet is geregeld dat iedereen inlichtingen uit het register kan krijgen en zo nodig om verbetering kan verzoeken. Artikel 7 van het reglement richt zich op de procedure-aspecten die voortvloeien uit de bepalingen in artikel 30 van de Waterschapswet. Ingevolge de artikelen 19 en 20 Waterschapswet is het waterschap bevoegd om het register op de dag van de kandidaatstelling af te sluiten en op basis daarvan de stembiljetten te laten uitgaan. In de artikelen 19 en 20 van de Waterschapswet is uitdrukkelijk bepaald dat de dag van de kandidaatstelling als peildatum geldt voor het bezit van het actief kiesrecht. In verband hiermee is in onderdeel c van het eerste lid bepaald dat verzoeken om verbetering van het kiesregister uiterlijk tot het begin van de periode van kandidaatstelling kunnen worden ingediend.

ARTIKEL 8

In artikel 8, vierde lid, is opgenomen dat de benoeming geldt voor vier jaar. In artikel 8, derde lid, wordt de voorzitter van het waterschap aangewezen als voorzitter van het stembureau. Deze aanwijzing leidt op een paar plaatsen van dit reglement tot op het eerste gezicht merkwaardige opdrachten: zo moet de voorzitter van het stembureau verzegelde pakken met stembiljetten overdragen aan de voorzitter van het waterschap. Toch hebben wij deze bepalingen, die afkomstig zijn van het systeem van meerdere stembureaus en een hoofdstembureau, zo laten staan omdat het kan voorkomen dat de voorzitter van het waterschap/stembureau niet aanwezig kan zijn en zowel voor het waterschap als voor het stembureau moet worden vervangen door een plaatsvervanger. In dat geval hebben deze bepalingen wel betekenis.

ARTIKEL 13 T/M 17

Deze artikelen hebben betrekking op de opgave tot kandidaatstelling. In samenhang met artikel 16 van de Waterschapswet zijn deze artikelen mede bepalend voor het karakter van het personenstelsel, met individuele en open kandidaatstelling, zoals dat wordt gehanteerd bij waterschapsverkiezingen; een en ander in tegenstelling tot het lijstenstelsel, zoals dat gebruikt wordt bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en de gemeenteraden.

In artikel 13 is gekozen voor een periode van twee dagen voor de kandidaatstelling. In de praktijk is gebleken dat zo'n periode het beste werkt.

Artikel 16 van de Waterschapswet bepaalt dat de kandidaatstelling geschiedt per belangencategorie. Uit artikel 1 van het kiesreglement volgt dat kandidaatstelling voor de categorieën ongebouwd, gebouwd, ingezetenen en bedrijfsgebouwd per kieskring moet plaatsvinden.

In artikel 14 van het reglement wordt, ter uitvoering van de opdracht in artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet, bepaald dat ten minste tien personen de opgave moeten ondertekenen. De kandidaat moet dus over een "achterban" van in ieder geval tien personen beschikken. De kandidaat zelf en zijn plaatsvervanger (artikel 4 van het reglement) behoren daar niet toe.

De ondertekenaars moeten, zoals artikel 16, vierde lid, van de Waterschapswet bepaalt, bevoegd zijn tot kandidaatstelling. In artikel 18 van de wet is die bevoegdheid nader aangeduid.

Overeenkomstig artikel 16, vijfde lid, van de Waterschapswet mag niemand per belangencategorie meer dan één opgave ondertekenen.

Al met al is aldus een systeem gecreëerd waarmee kan worden bevorderd dat al in de voorfase een ruime groep personen bij de verkiezingen wordt betrokken.

In dit kiesreglement wordt er, in tegenstelling tot de regeling in de Kieswet, van afgezien een vaste periode voor de kandidaatstelling in het reglement op te nemen. Wel wordt in hoofdstuk 6 een vast verband gelegd tussen kandidaatstelling en stemming.

ARTIKELEN 18 T/M 24

Voor de wijze van onderzoek en openbaarmaking van de opgaven van kandidaten is aansluiting gezocht bij de Kieswet.

Een bijzonder punt van aandacht betreft de plaatsvervangende leden. In artikel 4 is geregeld dat de bepalingen die gelden voor de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het algemeen bestuur van overeenkomstige toepassing zijn op de kandidaatstelling en de verkiezing van de kandidaat-plaatsvervanger. De kandidaat voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur en diens plaatsvervanger worden als een vast koppel gekozen.

In artikel 21, onder g en k, wordt expliciet een relatie gelegd met het bepaalde in artikel 31 van de Waterschapswet omtrent de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur.

ARTIKELEN 25 T/M 31

Het dagelijks bestuur bepaalt de dag (artikel 25) waarop het ingevulde stembiljet moet zijn ontvangen. Als termijn is uiterlijk twaalf weken na de dag van kandidaatstelling opgenomen. Deze termijn blijkt in de praktijk nodig te zijn.

Hoewel het uitgangspunt is dat de stembiljetten per post worden verstuurd, laat artikel 31 de mogelijkheid open om stembiljetten te deponeren in een speciaal voor dit doel bestemde bus in het kantoor van het waterschap.

ARTIKEL 27

De code bedoeld in dit artikel kan op verschillende wijzen uitgedrukt worden, bijvoorbeeld door een nummer.

Duplicaten

Van de stembescheiden kunnen eenmaal duplicaten worden verstrekt (artikel 29). Volgens de tweede volzin van het eerste lid kan een verzoek daartoe worden gedaan uiterlijk tot een week voor de dag dat de stemming eindigt. Om te voorkomen dat zowel oorspronkelijke als duplicaat stembescheiden worden meegeteld, wordt in geval beide zijn ontvangen het laatst ontvangen stembiljet ongeldig verklaard (Artikel 37, tweede lid, onder e)

Om te kunnen controleren of zowel origineel als duplicaat is binnengekomen, dient het stembiljet te kunnen worden geïdentificeerd voordat het kan worden gelezen. Het dagelijks bestuur kan daartoe bepalen dat de stembiljetten worden voorzien van een individuele code.

ARTIKELEN 32 T/M 42

Het uitwerken van de bepalingen betreffende de stemopneming laten wij over aan het dagelijks bestuur van het waterschap. Een gedetailleerde regeling hiervoor is in het kader van dit reglement niet te maken, omdat deze nauw samenhangt met de technische mogelijkheden van het bedrijf dat de stemopneming zal uitvoeren. In het kiesreglement zijn de marges voor privacybescherming en geheimhouding aangegeven. Het dagelijks bestuur dient een protocol op te maken voor het verwerken van de stemmen en dit uiterlijk drie weken vóór de datum waarop de verkiezingen eindigen toe te zenden aan Gedeputeerde Staten. In het protocol dient duidelijk te zijn aangegeven welke maatregelen zijn genomen om het stemgeheim te waarborgen. In ieder geval dient in het protocol te worden geregeld dat bij de telling niet is te achterhalen van wie een stembiljet afkomstig is. Met deze constructie zijn naar onze mening zowel de geheimhouding als de praktische uitvoering van de verkiezingen zo goed mogelijk gewaarborgd.

Het kan om technische redenen zinvol zijn dat de stemopneming plaatsvindt op meerdere plaatsen. Het kiesreglement laat de mogelijkheid daartoe open.

De stembiljetten vermelden de namen van de kandidaten. Met name vanwege de verwachte hoge respons ("opkomst") bij het per brief stemmen, bestaat er behoefte aan het machinaal verwerken en tellen van de stemmen (artikel 36, derde lid).

ARTIKEL 45

Bij het personenstelsel past dat de kandidaten in de volgorde waarin zij de meeste stemmen hebben behaald, zijn gekozen voor de vacante plaatsen. Bij de verdeling van de laatste vacante plaats kan dat problemen opleveren als meer dan één kandidaat daarvoor op grond van een gelijk aantal stemmen in aanmerking komt. In die situatie dient het lot uitsluitend te geven (artikel 45, tweede lid).

ARTIKELEN 49 T/M 63

In het voorgaande deel van het kiesreglement wordt steeds gesproken over "gekozene". In de artikelen 49 tot en met 63 wordt de term "benoemde" gehanteerd. Hiermee wordt aangesloten bij het systeem van de Kieswet. De term "benoemde" wordt gehanteerd op het moment dat het lidmaatschap van het algemeen bestuur aanvangt.

De hiervoor genoemde bepalingen regelen de procedure die gevolgd moet worden na verkiezing als lid van het algemeen bestuur.

Indien de benoemde zijn verkiezing aanneemt, bericht hij dat aan het algemeen bestuur (artikel 50, eerste lid). Neemt de benoemde zijn benoeming niet aan, dan dient hij dit te berichten aan de voorzitter van het stembureau en treedt de procedure van artikel 64 in werking.

ARTIKELEN 54, 55 EN 60

Ten aanzien van het derde lid van artikel 54 wordt, overeenkomstig de Memorie van Toelichting op de Kieswet, het volgende opgemerkt. Deze bepaling is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de toelating die eens heeft plaatsgehad definitief is en tevens om te voorkomen dat in verband daarmee meer kandidaten verkozen worden verklaard bij de nieuwe vaststelling dan er plaatsen beschikbaar zijn.

In het tweede lid van artikel 55 is onder andere geregeld dat personen van wie na de ongeldig verklaarde stemming blijkt dat zij ten onrechte niet als stemgerechtigde waren geregistreerd, bevoegd zijn aan de herstemming deel te nemen. Het is in overeenstemming met de ratio van artikel 55 deze onjuistheden in het register dan wel de lijsten van stemgerechtigden ten behoeve van de herstemming te herstellen. Omdat dit op gespannen voet staat met de tekst van het eerste lid van artikel 55 is de mogelijkheid hiertoe uitdrukkelijk opgenomen in het tweede lid.

Bij artikel 60 merken wij nog het volgende op. Indien door het bestuur wegens herhaalde staking van stemmen over een voorstel geen beslissing wordt genomen over de toelating van een gekozene, dan dient dit schriftelijk ter kennis te worden gebracht aan de gekozene.

ARTIKELEN 64 T/M 66

In de praktijk pleegt door ontslagnemende leden van het algemeen bestuur een tijdstip te worden genoemd in het ontslagbericht, waarop het ontslag zou moeten ingaan. In verband daarmee is in de tweede volzin van artikel 64 bepaald dat de voorzitter van het stembureau dan eerst na dat tijdstip tot de benoeming van een opvolger kan overgaan. Dit betekent dat een vertrekkend lid ook na dat tijdstip lid blijft en wel totdat is beslist tot toelating van zijn plaatsvervanger.

ARTIKEL 67

In artikel 67 is neergelegd wanneer iemand ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn. Dit is onder andere het geval wanneer hij niet voldoet aan de vereisten genoemd in artikel 31, eerste lid, van de Waterschapswet of een betrekking vervult, als bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de Waterschapswet.

ARTIKEL 70

In het kiesreglement worden op grond van artikel 12, tweede lid, twee mogelijkheden gecreëerd tot het mondeling inbrengen van bezwaren door stemgerechtigden:

- artikel 20, vierde lid: tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 20, eerste lid, waarin het stembureau beslist over de geldigheid van de opgaven tot kandidaatstelling;
- artikel 43, derde lid: tijdens de openbare zitting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, waarin het stembureau de verkiezingsuitslag vaststelt.

De bezwaren dienen om de volgende reden mondeling te worden ingebracht. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) sluit in artikel 8.4, onder h, voor een aantal handelingen/beslissingen inzake de verkiezingen beroep op de rechtbank uit. In feite is het de bedoeling niet meer te bieden dan een soort "klachtrecht".

Om toch het op zich herkenbare begrip "bezwaren" te kunnen handhaven en anderzijds duidelijk aan te geven dat het geen (schriftelijke) bezwaren zijn als bedoeld in de Awb, wordt gesproken van "mondelijke bezwaren". Ook in de Kieswet is voor deze oplossing gekozen.

Van de ingebrachte bezwaren wordt steeds melding gemaakt in de op te stellen processen-verbaal. Vermelding in een proces-verbaal kan van belang zijn in verband met de bepaling van artikel 44 van het kiesreglement: het stembureau kan tot een nieuwe opname van stembiljetten besluiten, indien een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopname fouten zijn gemaakt. Aldus kan zo nodig gehoor worden gegeven aan de mondeling ingebrachte bezwaren.

Verder wordt ervan uitgegaan dat, evenals voor Kieswetgeschillen, de rechtsgang van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op geschillen die ontstaan bij waterschapsverkiezingen.

Met deze algemene constatering is echter niet alles gezegd. In de Kieswet zijn namelijk enkele, van de algemene procedure in de Algemene wet bestuursrecht afwijkende, voorzieningen opgenomen voorzover het betreft spoedeisende Kieswetgeschillen. Aldus is in de Kieswet een compleet, op de Kieswet toegespitst, systeem van rechtsbescherming gecreëerd.

Door de in artikel 70 genoemde besluiten aan te wijzen als besluit in de zin van artikel 30a van de Waterschapswet wordt bereikt dat dit systeem ook van toepassing is op de waterschapsverkiezingen.

Net als in de Kieswet zijn er in dit kiesreglement bepalingen opgenomen die het frauderen met verkiezingen strafbaar stellen.

Wijziging van het Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland

Nota van toelichting (op het ontwerpbesluit)

Algemeen

De waterschappen Veluwe, Vallei en Eem, Rijn en IJssel, Rivierenland, Amstel Gooi en Vecht en de Stichtse Rijnlanden hebben het voornemen om in het voorjaar van 2003 gezamenlijk waterschapsverkiezingen te organiseren. Dit is voor ons aanleiding om de kiesreglementering voor de waterschappen Veluwe, Vallei en Eem, Rijn en IJssel en Rivierenland aan te passen zodat er gelijklopende reglementen voor de betreffende schappen gelden in verband met de werkbaarheid van de gezamenlijke verkiezingen. Als basis is het kiesreglement voor het waterschap Vierstromengebied genomen. Ten behoeve van de gelijklopendheid van de reglementen en door voortschrijdend inzicht heeft er een aantal ondergeschikte technische aanpassingen plaatsgevonden.

Omdat het waterschap Rivierenland door de indeling van Vianen bij de provincie Utrecht per 1 januari 2002 ook voor een minimaal gedeelte op het gebied van die provincie is komen te liggen, zijn Provinciale Staten van Utrecht thans (mede)bevoegd tot vaststelling of wijziging van de reglementering.

Tegelijkertijd met de aanpassingen van de kiesreglementen wordt een aantal wijzigingen van de algemene reglementen meegenomen. Een voorbeeld hiervan is dat er gebruik wordt gemaakt van artikel 6 van de Waterschapswet. Dit betreft de mogelijkheid om voor interprovinciale waterschappen die voor een klein deel in een andere provincie zijn gelegen, de wijziging van de reglementering (indien die wijziging geen goedkeuring van de Minister van Verkeer en Waterstaat behoeft) op te dragen aan de provincie Gelderland. In het huidige systeem moeten alle reglementeringsbesluiten door de provincies Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht worden genomen.

I, II en III

Voor wat betreft het besluit onder I, II, en III zijn er drie aandachtspunten.

Ten eerste wordt de samenstelling van het algemeen bestuur van het waterschap Rivierenland aangepast. De reden hiervoor is dat het waterschap Rivierenland bij het opstellen van de kostentoedelingsverordening de methode Delfland heeft toegepast. Hier zijn nieuwe uitkomsten van de kostenaandelen voortgekomen die aanleiding zijn om de samenstelling van het algemeen bestuur aan te passen indachtig de trits belang, betaling en zeggenschap.

De uitkomsten betekenen een verschuiving van de categorie ongebouwd naar de categorie gebouwd. Vertaald in bestuursvertegenwoordiging zou de nieuwe kostentoedelingsystematiek conform de methode Delfland ertoe leiden dat de categorie ongebouwd op vier zetels en de categorie gebouwd op twaalf zetels in het algemeen bestuur uitkomt.

Dit vinden wij niet terecht. Wij hebben daarom een bestuurlijke correctie toegepast en de categorie ongebouwd zes zetels en de categorie gebouwd tien zetels toegekend. Deze verschuiving van ongebouwd naar gebouwd is onzes inziens gerechtvaardigd omdat de categorie ongebouwd een existentieel belang heeft bij de uitoefening van de taak waterkwantiteitsbeheer. De gebruiksmogelijkheden van het (agrarisch) ongebouwd zijn in sterke mate afhankelijk van afvoer van overtollig water en aanvoer van water in tijden van droogte. Deze specifieke relatie geldt in veel mindere mate voor de andere bestuurscategorieën.

De nieuwe bestuurssamenstelling leidde ook tot een nieuwe kieskringindeling. Er zijn nu zes kieskringen opgenomen. Hiermee worden karakteristieke deelgebieden gecreëerd die de gedifferentieerdheid van het gebied tot uitdrukking laten komen. De bestuurders worden hiermee op evenwichtige wijze over het hele gebied verspreid en voor de leden van het algemeen bestuur wordt het beter mogelijk om een hechte relatie met hun achterban aan te gaan.

Het tweede aandachtspunt is de naamswijziging van het waterschap Rivierenland. Op 12 december 2001 hebben Provinciale Staten van Gelderland besloten tot wijziging van de naam van het waterschap Vierstromengebied in het waterschap Rivierenland. Achteraf is gebleken dat dit besluit niet helemaal volledig was. Het besluit had niet alleen door Provinciale Staten van Gelderland moeten worden genomen, maar ook door Provinciale Staten van Zuid-Holland. Dit omdat het geen onderdeel uitmaakt van de reglementering. Alleen voor reglementeringsbepalingen is in het algemeen reglement geregeld dat deze in bepaalde gevallen enkel door Provinciale Staten van Gelderland hoeven te worden genomen. De naam van het waterschap is echter geregeld in het instellingsbesluit. Door middel van het bijgevoegde ontwerp-gemeenschappelijk besluit wordt het vorenstaande gecorrigeerd.

Het derde aandachtspunt betreft het besluit nummer II onder h. Op grond van artikel 14, derde lid, van de Waterschapswet kan bij reglement de zittingsduur van het algemeen bestuur in afwijking van de normale zittingsduur van vier jaren op maximaal twee jaren kortere of langere duur worden gesteld. Met besluit nummer II onder h wordt voorzien in een verlenging van de zittingstermijn tot 1 januari 2008. Deze verlenging strekt ertoe het mogelijk te maken dat in 2007 de verkiezingen in het najaar worden gehouden. Dit wordt om technisch-organisatorische redenen wenselijk geacht. Dit houdt verband met het tijdstip waarop de naar de situatie van 1 januari van het verkiezingsjaar bijgewerkte kiesregisters beschikbaar zijn.

